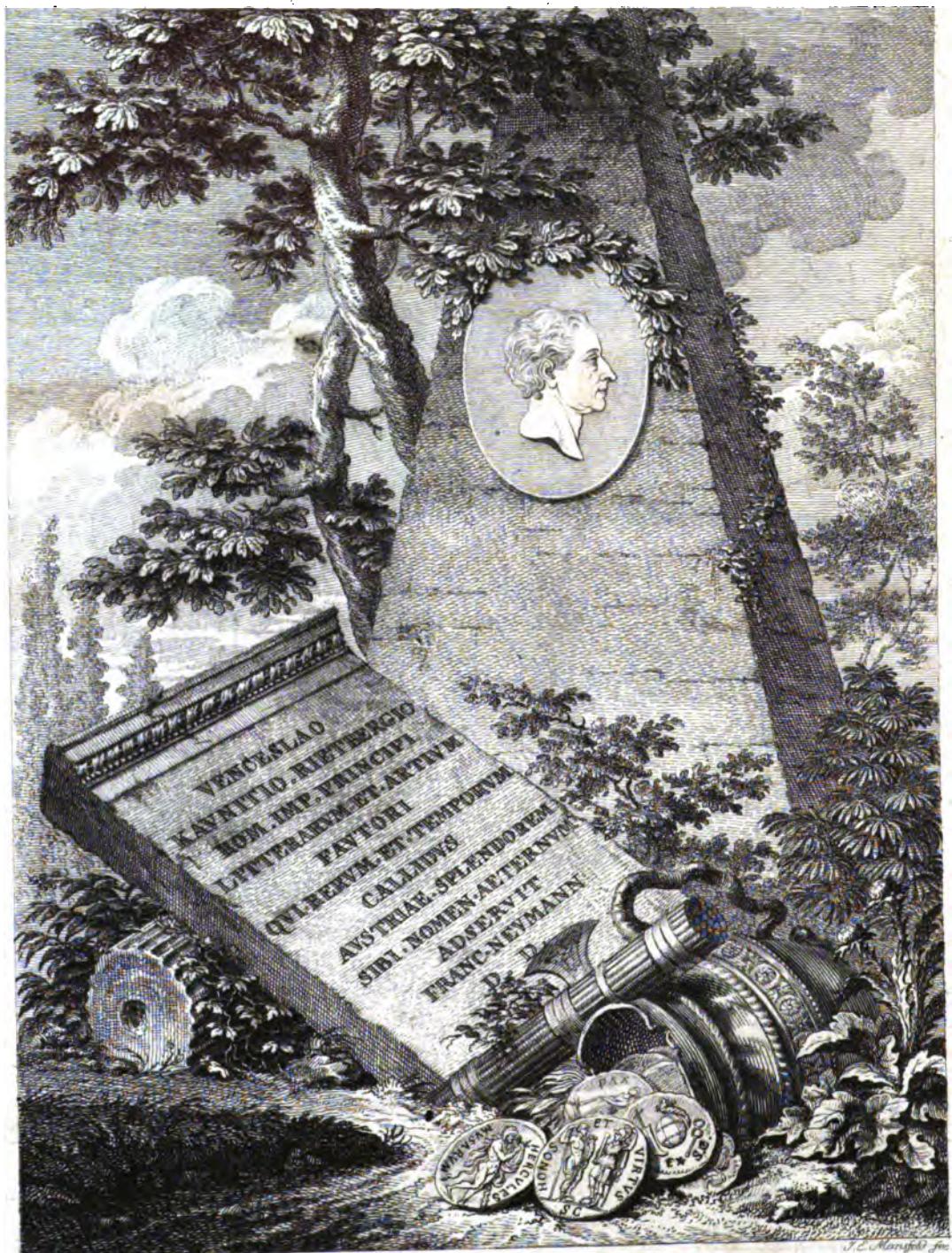

680.41

Neu

7/1
680.41

Neu.

POPVLORVM
ET
REGVM
NUMI VETERES
INEDITI.

COLLECTI AC ILLVSTRATI

A

FRANCISCO NEVMANNO

CANONICO REG. AD S. DOROTHEAM.

VINDOBONAE,
APVD RYDOLPHVM GRAEFFERVM.

MDCCCLXXIX.

6.77/863

L S.

RELIQVIAS VETERVMQVE VIDES MONVMNTA VIRORVM ,

quæ publicam in lucem ut e nostris laribus prodirent, non indigna visa sunt, sive quod haetenus Eru-ditorum effugerint oculos, sive quod ab editis differant, novisque locum præbeant animadversioni-bus. Europæ urbium regumque sunt numi omnes hoc volumine comprehensi. Propitiæ si Musæ fuerint, & Asiæ atque Africæ, postremo Romani no-minis *Aventoræ Novisqualæ* ex hoc pariter museo pro-feram, quod plurimum annorum decursu, multisque paravi & sumtibus & laboribus. In recensendis numis id consilii placuit, ut ordine geographicu-uterer, quæ res voluptatis plurimum & utilitatis habet. Ignobiliores descripti accurate: qui nobilitate argumenti præstant, æreis tabulis incisi sunt, qua fieri potuit, fide summa & ab artifice peritissi-mo Josepho Mansfeld. Observationes adjeci, quæ neque brevitate peccarent nimia, neque tedium effuso dicendi genere parerent. Num inoffenso pede per vastos venerandæ antiquitatis campos pro-cesserim, haud equidem scio, & vix ausim sperare.

Id

Id scio me nihil non egisse , ne pedem offendiderem. Sed enim , quod a Plinio eleganter dictum est , „ Res ardua vetustis novitatem dare , novis auctoritatem , obsoletis nitorem , obscuris lucem , fastiditis gratiam , dubiis fidem , omnibus vero naturam , & naturæ suæ omnia. Itaque etiam non adsecutis , voluisse , abunde pulcrum est atque magnificum . „ Vale.

INTERPRETATIO COMPENDIORVM.

AVR.	-	-	Aureus
ARG.	-	-	Argenteus
AER.	-	-	Aereus
I.	-	-	Primæ
II.	-	-	secundæ } magnitudinis.
III.	-	-	Tertiæ }
A. V. C.	-	-	Anno urbis conditæ.
d.	-	-	dextra
s.	-	-	sinistra

I N D E X.

A.

Abdera Thraciae p. 112. 113.
 Acheloi fluvii vultus imberbis p. 198.
 Adriana vase p. 168.
 Aegium Achajæ p. 229.
 Aérei quoque numi exitant cum Pal-
 ladis & pegas typis p. 38.
 Aesculapius imberbis in ære Phliafio-
 rum p. 170.
 Agrigentum Siciliæ p. 40.
 Alalcomenæ Ithacæ urbi vel epithet-
 on p. 203.
 Alcinoi horti rursum destruuntur p. 114.
 Alexander M. p. 150. 154. 155. 157.
 etiam a Siculus observatus 57. Ejus
 tetradrachmum in Macedonia cu-
 sum 150. in ejus numis caput leo-
 nina pelle tectum est Herculis 156.
 Quibus in numis vera sit ejus ima-
 go. ibid. ejus nomine inscriptus de-
 narius barbarus 157.
 Alexander Severus in numo Marcia-
 nopolis p. 109.
 Anactorium Acarnaniæ p. 195.
 Anchialus Thraciae p. 118. ejus mo-
 netæ cum icone Gordiani Pii ne-
 glectæ in urbium catalogo Vaillan-
 tii 120.
 Animadversiones in numos arg. qui
 Palladem, pegasum & Koph exhib-
 tent p. 54.
 Apollo barbatus in Alæsæ moneta p.
 74. Siphniorum fodinas destruit 251.
 Massiliensibus in honore 2. & Me-
 garenibus Atticis 47.
 Apollonia Illyrici p. 161. 162. Siphni-
 ins. 251.

Archelaus rex Macedoniæ p. 147.
 Arethusa leonis rictu innuitur in ære
 Syracosio p. 62.
 Aristeus in numis Maroneæ p. 126.
 Issæ, Ceæ, Sicini, Corcyrae Joniæ,
 Zacynthi 169. Phari 173. in Sici-
 lia cultus 170. repertor mellificii, tu-
 torque pastorum ac venatorum 171.
 varia ejus imago & attributa 172.
 Arpi Apuliae p. 19.
 Ascalon Palæstinæ cum nomine Ale-
 xandri M. p. 155.
 Athenæ in Attica p. 218. 219. 223.
 Erichtonium serpentis specie Mi-
 nervæ in numis jungunt, p. 220.
 Athienenses detriti cluniculi p. 219.
 Demosthenis in eos dicterium 220.
 Atinæ cum Marsorum, tum Luca-
 norum numi male adserti p. 40.
 Audoleon rex Pæoniæ p. 135.
 Aurelius in numo Philippopolis p. 131.
 ATT. Δ. Gordiani titulus insolens in
 Mefembriæ numo tentatur p. 126.
 Azizus Mars p. 87.

B.

Bacchantium una in Syracosio numo
 p. 51.
 Bacchus diademate cinctus in numo
 Agrimenti p. 40.
 Bert, feu Birt Bruttiorum p. 27.
 BI. BIATEC p. 138. Numi cum
 ejus principis nomine flati ad nor-
 manum denariorum familæ Fufiæ
 139.
 BIAT. in aureo numulo p. 140.
 Bisanthe Thraciae p. 124.

)

Bi-

I N D E X.

- Bistuvium Lucaniæ p. 23. concham,
non acrostolium signavit 24.
- Britomartis p. 240. alia est a Diana
241. 243. Cernitur in numis Cydo-
niæ, & Spartæ. ibid.
- Bruttii Magnæ Græciæ p. 26.
- C.**
- Callatia Mœsiæ p. 105. 108.
- Casuentus fluvius in Metaponti numo
effictus specie viri taurino capite
p. 8.
- Cephalleniæ capræ: mira de iis nar-
rant Aristoteles & Aelianus p. 208.
- Cephalus heros in numo Samos p. 210.
- Ceres succineta & Cothurnis induita
p. 225. Μαλοφόρος, seu Ovifera
226. cum, & sine comite ariete in
numis Pegarum 227.
- Chimæra variarum urbium monetas
occupat p. 63. 64.
- Columba cur in numo Neapolis p. 10.
12.
- Constantinopolis Thraciæ p. 125.
- Corcyra Joniæ p. 182. 185. 192. 193.
duplici monogrammate suum in ære
nomen indicavit 189. coluit & si-
gnavit Cererem 189. Bacchum 192.
Neptunum multis nominibus 190.
- Corcyra Nigra p. 177. 178. ejus numi
vindicantur 178.
- Corinthus Achajæ p. 230. situm inter
duo maria in ære notat 237. ejus
numi rarissimi ante fatalem sub
Mummio eversionem 231.
- Cofsura p. 256.
- COVNO'S in arg. tetradrachmo p.
143.
- Cranium Cephalleniæ inf. p. 207. 209.
- Croton in Bruttiiis p. 30. 32.
- Cumæ Campaniæ p. 5.
- Cythnus Ægæi maris p. 239. a Cy-
thno conditore nomen tulit, cuius
& effigiem in ære cælavit 250.
- D.**
- Dacia p. 84. 85. 91. patria plurium
numorum aureorum barbari com-
matis 88. & argenteorum rudis ope-
ris 137. Ejus genius sedens liberta-
tis pileum ostentat 85.
- Decius in ære Viminacij p. 101.
- Delus dives numis eget p. 233.
- Diadema Græcis usitatum ante Ale-
xandrum M. p. 52. 148. Græcum
& Persicum differunt 148.
- Diana in ære Massiliæ p. 2. Apollo-
niæ 162. ejus maximi honores Itha-
cæ 203. Zacynthi 235.
- Dictynna: vide Britomartis.
- Druantilla Aug. p. 137.
- Dyrrhachium Illyrici p. 163.
- E.**
- Elagabalus in numo Pautaliæ p. 130.
- Ermeta Siciliæ p. 44.
- Eruscilla in numo Daciæ p. 91. Vi-
minacii 103.
- F.**
- Faunus in numo Thasi p. 134. Cor-
cyræ Nigræ 180.
- Faustina Jun. in numo Anchiali p. 118.
- ΦΑΡΙΕΩ in barbaris tetradrachmis
p. 145.
- Fluviis Magnæ Græciæ & Siciliæ pla-
cuit corpus taurinum humano vul-
tu p. 7. Aliquando etiam corpus
hu-

I N D E X.

humanum tauri capite 8. aliis aliae
divinitatis caufæ 197.

G.

Gallus gallinaceus in numo Ithacæ p.
205.

Gela Siciliæ p. 41. 43.

Gelenis numi a Paruta perperam le-
cti p. 42. 43. genuini cusi adhuc eo
vivente, non posterioribus demum
temporibus 52.

Gordianus Pius in numis Viminacii
p. 94. Mesembriæ 125.

H.

Hercules laureatus ac imberbis in nu-
mo Crotonis p. 32. radiato capite
in numo Oetæ 160. Ejus imago in
numis Alexandri M. 156.

Hipparis fluvius uncis, undarum sym-
bolis, adumbratus in numo Caina-
rinæ p. 212.

Hostilianus in numo Viminacii p. 104.
Hygia in numo Entelæ p. 44.

I.

IΠΠΑΡΙΣ inscriptus numus certo est
Arporum Apuliae p. 20.

Illa ins. Adriatici maris p. 165. 166.
Colonia Syracusanorum 170. in ea
eruuntur vasa Etruscis similia 168.
Ithaca ins. p. 200. Diana sub tutela
fuit 203.

Jupiter sacrificans p. 122.

K.

Κεκενθαλος, seu reticulum p. 113.
Koph, in antiquissimis Syracu-
sarum numis p. 55. jungitur ali-

quando pleno Syracusarum nomini
59.

L.

Lacedæmon Laconia p. 237. 240.
signavit & coluit Britomartin, seu
Dictynnam 242.

Lælaps, canis venaticus, hero suo
Cephalo feram indicat in numo Sa-
mes p. 210.

Lampsacus Myssæ cum nomine Ale-
xandri M. p. 154.

Lapis insignis erutus in Dacia p. 86.
in Ithaca 203. in Cephallenia 214.

Larva Neapoli Macedoniæ solennis
p. 146.

Larymna Boeotia p. 215. iconem
Larymnæ, Cyni filiæ, monetis in-
serit 217.

Leo & taurus in pecunia Viminina-
censi stabiuntur certa Legionum
insignia p. 95.

Leonis fauces aquas eructantes fon-
tium symbola sunt in ære vetere
p. 62.

Lepores in numis Viminacii p. 96. ve-
teribus in deliciis habiti 97.

Leucas Acarnaniæ p. 199.

Lichas Spartanus Lacedæmonis numo
inscriptus p. 237.

Liternum urbs & fluvius Campaniæ
p. 5.

Literarum forma fallax ætatis crite-
rium p. 220.

Locri Epizephyrii in Bruttii p. 32.
eorum numi adseruntur 33. 37.
Corcyraeis, ac per hos Corinthiis
agnati sunt 35. eorumdem exstant
&

I N D E X.

- & ærei numi cum typo Palladis & Minerva Itonia in tetradrachmo Ale-
pegasi 38.
- Locrus Phœacis filius, Alcinoi frater
p. 35.
- Luna & astra lucent in pecunia Nea-
polis, & Magnæ Græciæ passim
p. 16.
- Lysimachus rex Thraciæ p. 132.
- Lyttus Cretæ p. 245.
- M.
- Macrinus in numo Marcianopolis p.
109.
- Malea Peloponnesi p. 244.
- Mamæa in numo Marcianopolis p.
109.
- Marcianopolis Mœsiæ p. 109.
- Mars sœpe barbatus in vetere mone-
ta p. 72. cum Pallade confundi-
solet in numis Ponti 75. Azizi no-
mine Dacis atque Edessenis cultus
87.
- Massilia Galliæ p. 1.
- Mazaræ Siculæ numi haec tenus nulli,
præterquam Punici p. 3.
- Medusæ vultus in Athenarum numo
p. 223.
- Megara Attica p. 47. 224. Cur Apol-
linis & Citharæ typis usq; 47. Cere-
ris Oviferæ simulacrum in ejus nu-
mo 227.
- Megara Sicula p. 46. ejus & Mega-
ræ Siculæ numi discernuntur. ibid.
- Melita ins. p. 76. Junoni devota 77.
- Mesembria Thraciæ p. 125.
- Messene Peloponnesi p. 236.
- Metabus in Metaponti numo p. 23.
- Metapontum Lucaniæ p. 22. Casuen-
tum fluvium finxit specie Mino-
tauri, seu viri taurino capite 8.
- Minotaurus semper virum tauri capi-
te mentitur, nunquam taurum hu-
mano capite p. 9.
- Moesia leporum populo frequens p. 96
dicta & Myisia 103.
- Monunius inscriptus drachmæ Dyr-
rhacheniæ p. 164.
- N.
- NEA Faustinae nomen constanter sub-
sequitur, nunquam præit p. 119.
- Neapolis Campaniæ p. 10. 12. 14. 15.
- Astronomicis nugis dedita 16. de-
vota Dioscuris 17. signavit quos-
dam numos ΡΩΜΑΙΩΝ 13.
- Neapolis Macedoniæ p. 146.
- Neptunus cultus & mediterraneis ur-
bibus p. 122. in ære Corcyrae cur-
plerumque societur adverso tauri
capiti 191.
- Notæ incusæ tetradrachmis barbaris
p. 144.
- Numi duplice typario cusi, uno pro-
minente, altero incuso, extra Ma-
guam Græciam non invénjuntur p.
30. annis minimum sexcentis Chri-
stianam æram præcedunt p. 31.
- Nymphæum in numo Apolloniæ p.
162.
- O.
- Oungor quadratum, seu □ in numo
Seleuciae Syriæ sub Augusto p. 221.
in Cyziceno Hadriani numo & O
& □ scribitur. ibid. ut Q forma-
tum in numo Marcianopolis p. 111.
Oe-

I N D E X.

Peta Thessalicae p. 159.

Oves Atticæ & Tarentinæ pellibus
intectæ ob lanæ præstantiam p. 228.

Ov contractum, nempe s., jam Ale-
xandri M. ætate valuit p. 110.

Ω Quadratum in drachmis Dyrrha-
chenis p. 221.

P.

Pæonia p. 135. in ea, finitimusque
provinciis domestica sunt argentea
barbaræ fabricæ tetradrachma. ibid.

Pales Cephalleniae p. 210. libera
& autonoma sub Hadriano 215.
ejus nomen multum variat 214.

Palladis Martisque discrimin in ære
Pontico p. 75.

Pan Φειξούσης p. 82.

Panormi cuius sunt numi Pœnorum Si-
culi p. 66. 67.

Panticapœum Chersonesi Tauricæ p.
79.

Parium Myssæ certo spectant numi
argentei cum larva & inscriptione
ΠΑΡΙ. p. 174.

Pautalia Thraciæ p. 130.

Pella Macedoniæ procudisse videtur
tetradrachmum honoribus Alexandri M. p. 153.

Pharus Adriatici maris p. 173. colo-
nia Pariorum Aegæi maris 176.

Philippopolis Thraciæ p. 131.

Philippus Aug. in numis Daciæ p.
84. Viminacii 98. ejus aurei numi
barbari forte in Dacia fabricati 88.

Pix Bruttia p. 29.

Polyrrhenium Cretæ p. 246.

Pontica moneta Martem pharetræ,

Palladem Perseo Medusæ percus-
sori connectit p. 75.

Pronæis Cephallenæ restituendus nu-
mus qui hactenus Panormi exulabat
213.

Psamathus Laconiae e catalogo ur-
bium numismatico delenda p. 176.

Ptolemaei, Jubæ II. filii, numus per-
peram venditatus p. 158.

Pyrthus rex Epiri p. 181.

R.

Reticulum, muliebre capillorum or-
namentum p. 113.

Retrogradus scribendi ordo haud sem-
per est multæ vetustatis criterium
p. 222.

Rhythymna Cretæ p. 247.

Rhœmetalces I. rex Thraciæ p. 133.
134.

ROMANOrum Siculi numi p. 67.
horum saltem aliqui Syracusis cer-
to flati 69. tempore Punicorum bel-
lorum, & ab indigenis Siculis 72.
ΡΩΜΑΙΩΝ numus Neapoli cusus p.
13.

S.

Salganeus Boeotiae p. 215. nominis
auctor Salganeus vir Boeotius 218.

Serdica Thraciæ p. 130.

Severus in numo Callatiae p. 108. Ser-
dice 130.

Siculi leonis rictu fontes in numis in-
digant p. 62.

Siculus numus incertæ urbis p. 65.

Sigma jam C jam Γ iisdem in numis,
imo vocabulis figuratur p. 127. &
Σ & C in numo ΣΤΡΑΚΟΣΙΩΝ 222.
quadratum pervetustum est 128.
etiam lunatum 164.

X)(

Si-

I N D E X.

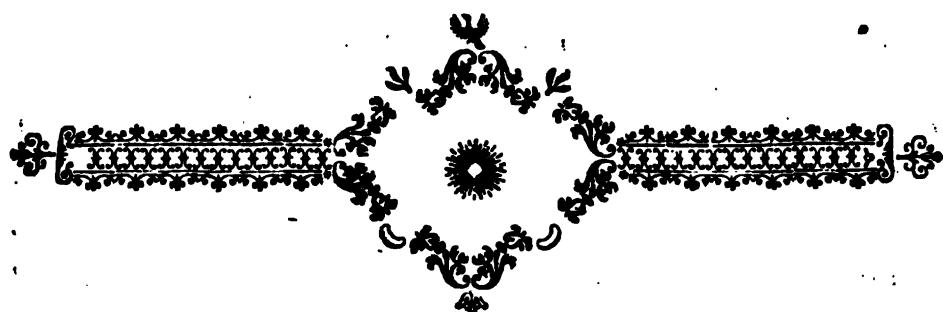
- Siphnus *Ægæi* maris p. 250. fabricavit & Seriphiorum numos 253.
 Sponsianus Imp. in Dacia videtur purpuram induisse p. 89. ejus aurei num. ibid.
 Sybaritarum numus cusus minimum annis sexcentis ante Christum natum p. 31.
 Syracusæ Siciliæ p. 50. 53. Martis domicillum 73. fontibus abundant, quos leonis rictu in numis indicant 61. 62. urbs genitalis humorum, qui Palladem, & sub pegaso Koph exhibent 54. nec non quorundam cum epigraphe ROMANO 69. Syracusarum numi, Pyrro in Sicilia degente, cusi videntur, qui Herculis vultum, Pallademque Itoniam referunt 153.
- T.**
- Tænia, capitis ornamentum, saepe a Victoria & Bacchantibus manu gestatur p. 51. ejus sensus. ibid.
 Tarentum Calabriæ p. 21.
 Tauromenium Siciliæ æreos quoque numos procudit cum Palladis capite, & pegaso p. 38.
 Taurus humana facie fluviorum emblemata in ære Magnæ Græciæ &
- Siciliæ p. 7. tauri caput cur tantæ saepe Neptuno copuletur in Corcyrae pecunia 191.
 Teanum Campaniæ p. 17.
 Tenus *Ægæi* maris p. 253.
 Thasus inf. p. 134.
 Theta quadrifarie sectum, seu ☶, in Athenarum numo non admodum vetusto p. 220.
 Thraces bibuli p. 124.
 Tranquillina Gordiano juncta in numero Mesembriæ p. 125.
 Tyrrhenæ orthographiæ inconstantia p. 18.
- V.**
- Viminacium Moesiae p. 91. 94. 95. 99. 100. 101. 102. 103. 104. hodie non Widin, sed Ram 92. num ANnum X sub Philippis in ære signaverit, dubitatur 105. ejus genius leporem ostentat 96.
 Ulysses in numero Ithacæ p. 204.
 Unci sub delphinis & navibus maris agitati symbolum p. 212.
- Z.**
- Zacynthus inf. p. 234.

C O R R I G E N D A

Pag. 21. post lineam tertiam ante TARENTVM pone regionis nomen:
CALABRIA.

- 29. lin 4. silæ Silvæ lege: Silæ silvæ'
- 53. ad lin. 4. in margine adde: N. 8.
- 82. l. 1. Φριξοκομης lege: Φειξοκομης.
- 124. l. 10. ανοπληγας lege: ανοπληγες.
- 128. l. 6. αγυησιοτιτας lege: αγυησιοτητος.

POPVLORVM
ET
REGVM
NUMI VETERES
INEDITI.

GALLIA.

MASSILIA.

Caput Dianæ, prominente a tergo arcu & pharetra; in area monogramma. X MA. Pharetra cum loro pendulo: in area obversum cervi, vel tauri caput.

TABVLA

I.

N. I.

AER III.

A

Ar-

TABULAI.
N. I.

Argentum Massiliense frequens in antiquitatum
 thesauris. Æris signati minor vis. Præfens numus,
 æreus atque ineditus, quin Massiliensibus competit,
 nihil quidem dubito. Dianæ vultus eorum argento
 familiaris. Sed & literæ MA, initiales ΜΑΣΙΛΙΑΝΤΩΝ in
 pluribus certis eorum numis leguntur, cujusmodi sunt
 argentei minuti, quos Begerus, aliique Macedoniæ per-
 peram inferuere. Quid quod fabrica Galliæ faveat?

Diana & Apollo, vel saltem attributa iis propria,
 cervi, tripodes &c. identidem recurrunt in ære Mas-
 siliensium. Nec mirum. Erant quippe Phocæensium
 in Jonia coloni, qui Harpagi vim fugientes oraculi
 jussu Ephesum vela fecerunt, ibique Aristarcham,
 Dianæ Ephesiæ monitu, viæ ducem naëti, tandem
 in Galliam sunt delati, ubi Massiliam ad Rhodani
 ostia condiderunt, ac templum in arce alterum Dianæ
 Ephesiæ, alterum Apollini Delphinio dedicarunt in
 oraculi memoriam. Ex hoc tempore summus utri-
 que numini honos ab iis habitus.

Alterius partis pharetram Dianæ connecto, nisi
 forte bellicosam civium indolem significet, ut sæpe
 alias. Laudant veteres eorum res terra marique strenue
 gestas. Sane Martium argumentum & alii duo
 eo-

TABULA

I.

N. I.

eorundem numi continent, quos edidit Ill. Pellerinius.
 a) Utrisque galeatum Palladis caput inscalptum est
 cum epigraphe ΜΑΣ. Aversa pars unius geminos
 clypeos exhibet, alterius Palladem telo minitantem.
 Non me latet, Mazaræ urbi Siculæ posteriorem nu-
 mum a Pellerinio tribui. At enim communem cum
 priore patriam diserte fatentur similes utrinque typi,
 eadem inscriptio, moles, verbo: peristases omnes,
 ut conferenti patebit. Mazaræ numi nulli habentur,
 nisi qui a Poenis Punicis ibidem consignati sunt literis,
 cuiusmodi primus eruit idem Auctor gravissimus. b)

Sitne cervi vel tauri caput juxta pharetram in
 area, difficile dictu. Cervum præfero, fidum Dianæ
 comitem, quod cornua, ni fallit oculus, ramosa vi-
 deantur. Et revera id animal Dianæ simulacro ad-
 fistit in numo Massiliæ, quem protulit Rev. Dom.
 Eckhel, c) Vir in scientia numaria nulli secundus.
 Quodsi tauri caput malis, ratio pariter in promtu. Nam
 & tauri feroce, ac equi pascentes in aliis ejus urbis

A 2

mo-

a) Rec. de Méd. Tom. I. pl. IV. n. 25. & Rec. T. III. pl. CX. n. 49.
 b) IV. Suppl. pl. III. n. 14. & 15. pag. 100. c) Num. vet.
 Tab. I. n. 3.

T A B V L A monetis haud raro comparēnt, jucundi graminis, ar-
 I. mentorumque pinguium luculenta symbola.
 N. I.

Qui fortunam, monumentaque veteris Massiliæ
 accuratius nosse cupit, consulat opus Cl. Grossan,
 cui titulus: Recueil des Antiquités & monumens Mar-
 seillois &c. avec figures à Marseille. MDCCLXXIII.

4to.

ITA-

❖ ❖ ❖

I T A L I A.

TABVL^A

I.

N. 2.

Italia, insulæque vicinæ plenis manibus antiquas suppeditant opes, quibus edendis, explicandisque summa ingenia vacarunt. Non adeo tamen angusta mihi supellex, quæ nequeat aliquos sufficere numos memoratu dignos, atque in hanc diem incognitos. Initium ab Umbria duxisse, ni præstantem Arimini monetam Eckhelii occupasset industria. Itaque a Campania iter auspicatus, aliquot Magnæ Græciæ populos perlustrabo; postea neglecto Latio, de quo alias, in Bruttiorum agrum descendam, unde facilis in Siciliam trajectus.

C A M P A N I A.

C V M E, L I T E R N V M.

Caput Apollinis laureatum. X - - ME. LTERN.
Literis Oscis & retrogradis. Taurus humana cornutaque facie, supervolitante Victoria: intra monstri pedes literæ fugientes ΙΣ.

AER. III.

Primus Cumarum Oscus, aut si mavis, Etruscus numus innotuit e museo Pellerinii. d) Non ab-

A 3

fi-

d) Rec. T. I. pl. VIII. n. 25.

TABVLA

I.

N. 2.

similem adjecit Cl. Ignarra e thesauro Ducis Nojæ Neapoli. *e)* Tertius forte fortuna mihi obtigit, eo quidem pluris faciendus, quod ab illis differat. Averfæ partis typus omnibus idem. Unde miror Cl. Eckhelium negare, semibovem virum in Cumana pecunia comparuisse haec tenus. *f)* Inscriptio Osca & retrograda legenda: KVME. LITERNUM. Literas KV ætas obliteravit.

Erant Cumæ pervetustum & nobile oppidum ad flumen Liternum, cuius nomen, ut Ignarræ placuit, eo fine additur, ne Cumæ Italicae cum Joniis confundantur, perinde ac in aliis Campaniae numis legimus: Teanum Sidicinum, Nucrinum Alfaternum &c. ut nimirum a Teano & Nuceria Apula discernantur. Secus tamen fentiunt Pellerinius, & comes Caylus, *g)* rati duas urbes diversas his numis inscribi, nempe Cumas, & Liternum prope fluvium cognominem, quas inter aliquod societatis aut foederis vinculum coaluerit. Neque hæc sententia suis destituitur momentis. Ita pariter Crotonæ Pandosiam, *h)* Sirin Buxen-

e) De Palæstra Neap. n. 4. *f)* Num. vet. p. 25. *g)* Antiquit. Etr. t. v. *h)* Pellerin Lettr. II. pl. IV. n. 8.

xento *i)* sociari videmus. Alioquin utraque urbs adeo vicina erat, ut vix una sine altera veteribus geographis nominetur.

T A B V L A

I.

N. 2.

Linternum an Liternum rectius scribatur, quæsumit variantibus Latinorum auctorum codicibus. Pro Litterno præter Græcorum suffragium stant numi.

Biformi monstro, quod aversam partem occupat, nihil frequentius in ære Siciliæ, & Magnæ Græciæ. De ejus sensu varii varie opinati. Majorum gentium antiquarii plerique Minotaurum censemebant; Phœnicium numen Hebona Martorellius, quem summi viri Winkelmannus *k)* & Heyne *l)* sequuntur; Ignarra fluvium Acheloum. Me quod attinet, manibus pedibusque in sententiam Exc. Gabr. Lancilloti Castelli, Turris Muzzæ Principis eo, qui hoc monistrum cum celebri Burmanno fluviorum symbolum esse tuetur, *m)* eorum videlicet, quibus urbes eo typo usæ adsidebant. Argumenta doctissimi Principis multa sunt & gravia, quæ hoc loco nec repetere libet, nec vacat. Quare nullus dubito, fluvium Liternum in memoratis Cumarum numis designari. U-

num

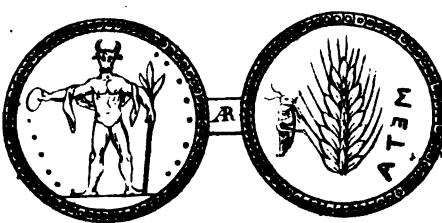
i) Winkelmann Geschichte der Kunst. Wien. S. 138. *k)* Allegorie S. 127. *l)* Sammlung ant. Aufsätze. 1. St. S. 20.

m) Siciliæ Inscr. nov. Col. xxv. item Agg. III. p. 169.

TABVLA num tamen est, quod quia nemini observatum, silen-
tio præteriri non debet.

I.
N. 2.

Placuit, ut modo dictum est, Magnæ Græciæ fluvii corpus taurinum humano vultu. Hoc ut verissimum, sic arbitror non minus certum, ejusdem regionis comparere fluvios in vetere moneta, qui formam hominis cum tauri capite mentiantur. Testem hujus rei in medium adduco eximium ac antiquissimum Metaponti in Lucania numum argenteum, qui olim Ducis Nojæ museum, nunc Regium Neapolitanum * ornat, cuius ectypon e Magnano ⁿ⁾ restituo, ut fidem verbis faciam.

Scio

* Ducis Nojæ museum, si Græcam Italiam monetam spectes, facile primas tenuit. Post ejus fata omnis ille humorum apparatus in thesaurum Regium Neapolitanum commigravit, soluto hæredibus iusto pretio.

ⁿ⁾ Lucania Num. t. 34. n. III.

TABVLA

I.

N. 2.

Scio Minotaurum alias hac imagine proponi, scilicet effigie viri cum capite bovis. Talem ut veterum auctorum testimonia mittam, repræsentant Herculanensis pictura o) & numi Atheniensium, Cnossorumque in Creta p), quibus addo bina alia monumenta egregia, Sardonychen thefauri Cæsarei Vindobonensis a Philemone sculptum ad omnes artis venires, q) & vas Campanum e museo celeberrimi Mengsii. r) Enim vero in hoc numo non Minotaurum exhiberi sed flumen, Casuentum puta, cui Metapontum adhæsit, Jovem lapidem jurare ausim. Argumento est evidenti calamus, quem vir ταυροκεφαλος sinistra tenet. Is uti nullo pacto cum Minotauro componi potest: ita fluviis familiaris est & proprius, ab iisque reapse in mille numis gestatur. Profecto id attributum non fortuito, sed industria & consilio monetarii crediderim adjectum, ut hac nota characteristica monreamur, fluminis non Minotauri simulacrum adesse. Ad hæc non video, quid Metapontinis fuerit cum monstro Cretensi. Possem & Acheloum citare eadem, qua Casuentum cernimus, expressum formâ in Etru-

o) Pitt. ant. d'Ercol. t. I. p) Pellerin Rec. t. I. pl. XXII.
n. 6. & 7. item Rec. t. III. pl. XCVIII. n. 24. q) Stosch
gem. ant. Tab. 51. r) Winkelmann. Mon. ant. Tav. 100.

TABVLA Etrusca , ut vocant , urna e lapide tophaceo apud Gorium *s)* atque in gemma elegantissimi operis apud Mariettum: *t)* sed nunc solius Græciæ Magnæ terminis & numis insistere juvat. Itaque satis habeo in præsentia , uno sed luculento monstrasse exemplo , fuisse antiquissimis temporibus Magnæ Græciæ fluvios , qui Minotauri speciem interdum simulaverint , licet alias , ut prædictimus , perpetua fere lege tauri corpus induerint cum facie hominis.

N E A P O L I S.

N. 3. ΝΕΟΠΟΛΙΤΩΝ. Caput Apollinis laureatum
)(taurus capite humano & cornuto : supra volucris.

AER. III.

In ejusmodi Neapolitanorum numis solet alias supra monstrum volare Victoria. Ejus loco in nostrum involavit avicula , nec temere ; fuerunt quippe teste Vellejo Paterculo , *u)* qui columbæ antecedentis volatu Chalcidenium in Italiam navigantium cursum

s) Mus. Etr. T. II. Tab. cxxii. n. II. *t)* Pierres grav. T. II. LXXVI. *u)* Hist. lib. I. Cap. IV.

sum fuisse directum, memoriae prodiderint. Pars autem Chalcidensium Neapolim condidit, quod argumentum secundo volumine multis complexus est Ill.

TABVLA

I.

N. 3.

Auctor praeclari operis: Dell'antiche colonie venute in Napoli. Quapropter volucrem in numo nostro columbam facile credidero, cuius feriundæ ratio perspecta jam est. Eadem de causa Ephesii apem in ære signarunt. Sententia nostra plurimum firmatur insigni Statii loco, x) e quo discimus, Neapolitanos statuam dedicasse Apollini cum columba sinistro ejus humero insidente:

Dii Patrii, quos auguriis super æquora magnis
 Littus ad Ausonium devexit Abantia classis.
 Tu ductor populi longe emigrantis Apollo!
 Cujus adhuc volucrem læva cervice sedentem
 Respiciens blande felix Eumelis adorat.

Ecquid insolens videatur, eos in numis quoque finxisse Apollinem & columbam, quibus ductoribus has demum in oras sunt adpulsi? Si quis tamen est, cui hæc minus probentur, suppetit alia columbæ ra-

B 2

tio,

x) Theb. 1. 4. 8. v. 45.

TABVLA

I.

N. 3.

tio, quam Plinius y) suggerit his verbis: „Quia & „patriam nobilitavere. (columbae) In Campania „grandissimæ provenire existimatæ. „Notum Græ- corum ingenium, qui quidquid ad patriæ laudem ac ornamentum conduceret, magnifice in numis crepa- bant. Hinc ut innumera præteream, quæ ad cuius- que regionis historiam naturalem pertinent, hinc in- quam, tantus hircorum, arietum, cervorum, tauro- rum, omnisque generis animantium populus in ære vetere habitat. Speciatim columbae frequentes vo- litant in Ægæi maris insularum monetis, Siphni, Se- rippi &c.

Bos humana facie fluvium Litem, aut potius nobiliorem eo Vulturnum adumbrat, lætissimos Cam- paniae agros irrigantem.

* * *

TABVLA

I.

N. 4.

Caput Apollinis) (NEOPOLI . Dimidium monstrum biforme astro insignitum.

AER. III.

Si-

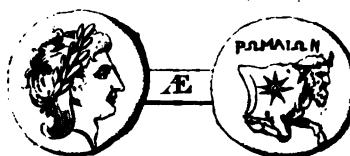
y) Nat. Hist. l. x. sect. LIII.

Similem quoad omnes apices Pellerinius ^{z)} edidit, sed ROMAION inscriptum. Vir summus vix dubitat fuisse Gelæ in Sicilia flatum. Causam prætendit formæ, commatis, typorumque similitudinem cum ceteris numis Gelois. At hæc ipsa momenta deprehenderis invicte militare pro Neapoli, statim ac illam monetam cum nostra contenderis; quod ut fieri ab unoquoque possit tanto facilius, vi- sum est e re maxime, Pellerinianum exemplar hoc inferere.

TABVL^A

I.

N. 4.

Non ovum ovo similius. Eadem Apollinis facies, idem prorsus capillorum cultus; aversæ par- tes adeo conspirant, ut nec afstrum in alterutro de-

B 3 fide-

^{z)} II. Suppl. pl. I. n. 8.

TABVLA

I.

N. 4.

sideres. Differentia nulla, præterquam nominis. Tam arcta utriusque adfinitas non modo communem patriam, sed parem etiam ætatem, ne dicam ejusdem artificis manum eloquuntur.

Quo tempore, quave occasione numi cum epigraphe ΡΩΜΑΙΩΝ Neapoli signati fuerint, haud facile dixeris. Narrat Livius non uno loco, Neapolitanos a quo tempore Romanis foedere jungebantur, summa constantique in eos fide stetisse, usque adeo, ut cum res Romanæ Punicis in bellis gravissime laborarent, magnam auri vim per legatos Romanam miserint in subsidium belli, Pænumque non solum moenibus excluderint, sed & præsidium Romanum advocaverint. Ex hoc fas puto inferre, Neapolitanos hoc monetarum genus fabricasse aut in usum Romanorum intra muros suos degentium, aut se se dixisse Romanos, quo summam in eos amicitiam, fidemque declararent.

* * *

N. 5.

NEOPOLITON. Caput Apollinis: in area M^{II},
)(. Bos dimidiatus humano vultu: supra delphinus,
in area VI.

AER. III.

Per-

Perelegans & anecdotus numus videbatur dignus, qui æri incideretur, tametsi commentario non egeat. Delphinus urbis maritimæ signum, ut patet. Notari meretur, in Sicilia passim flumina exhiberi dimidio corpore, præsertim a Gelensibus: in Græcia Magna perraro, atque a solis Neapolitanis; quippe numi ΚΑΠΤΑΝΩΝ, cum typo dimidiati monstri, confici videntur, quos Golzio videre licuit, præterea nemini. Addo, Siculos fluminibus adscripsisse persæpe nomina. Legitur ΗΤΑΣ ΓΕΛΑΣ. ΑΣΣΙΝΟ, &c. in ære Selinuntio, Geloo, Naxio. Non ita Græci Italiotæ, quorum numi fluviorum vocabula pertinaciter dissimulant.

TABVLA

I.

N. 5.

* * *

Caput Apollinis: a tergo nr.)(NEONOPTERON. Lyra & cortina, quibus imminent duæ stellæ, & luna bicornis, infra cernitur arista.

AER. III.

Dum errantes supra Cortinam stellas & lunam intueor, opportune subit locus Horatii, a) ubi
Nea-

a) Epod. 5. v. 42.

TABVLA

I.

Neapolitanos arguit siderum disciplinæ¹, nūgisque
astronomicis deditos, credulosque vel ipsis adeo ve-
tulis, quæ proprium sibi in astra, lunamque impe-
rium jaetabant:

Nec defuisse masculæ libidinis
Ariminensem Foliam,
Et otiosa credidit Neapolis,
Et omne vicinum oppidum,
Quæ sidera excantata voce Thessala
Lunamque cœlo deripit.

De hoc argumento multus est, ut solet, doctissimus Martorellius commentario in Thecam calamariam, quam septem planetæ exornant. Universim in Italæ Græcæ monetis luna & astra sæpiissime adparent. Ut nihil de Capua, Tarento, aliisque civitatibus dicam, quarum in ære jam una, jam plures stellæ lucent, Iguvium & Populonium apud Passerium, b) pariter lunam cum geminis astris, Dioscurorum sym-
bolis, ut puto: Croton apud Eckhelium c) &
Ma-

b) Paralip. ad Dempt. Tab. IV. & V. c) Num. vet. T. IV.
n. 5.

Magnanum *d)* tres lunas falcatas, & Velia apud Pellerinium *e)* tres item lunas, totidemque astra signarunt. Quin erant Etruriæ urbes nobilissimæ Pulluna, seu Populonium, & Luna, quibus nomen a nocturno illo sidere factum. Dioscurorum quidem cultus Neapoli, utpote in urbe maritima, plurimum vigebat. Collapsum eorum templum, inscriptiones que hodie dum ibi visuntur. Nec spica de nihilo, quam aversa in segmento exhibet. Cui non notus „ Campanus ager orbis terræ pulcerrimus „, ut Ciceroni vocatur? Dionysio *f)* definite Neapolis σαχνων βεβεριός αμαλλαιος, spicarum referta manipulis, laudatur, commode ad spicam nostram. Fabrica præter morem hiulca est, ac rudis. Literæ NY, quemadmodum M& BI præcedentis numi, aut prima sunt magistratum elementa, aut notæ.

TEANVM SIDICINV M.

TΛΛΝVR. characteribus Etruscis, sive Oscis, ac ordine retrogrado. Laureatum Apollinis caput: N. 6.
in

d) Bruttia Num. Tab. 120. & 121. *e)* Rec. T. I. pl. IX. n. 56. *f)* Petieg. v. 58.

TABVLA

I.

in area o)
Victoria coronat taurum biformem , in-
tra cuius pedes sigla.

AER. III.

Ut incisam æri monetam sisterem , una litera movit, secunda videlicet , quæ mire variat in Teani numis. Scribitur v apud Mazochium , g) i apud auctorem musei Com. Pembrok , b) & Eckhelium. i) Ignarra legit i , k) Dutensius e , l) si modo recte uterque legit. Pellerinius id elementum adfirmat uti Græcorum & formatum in geminis sui musei numis. m) In meo nitidissime servato manif- stum est v sed inversum. Id discriminis accurate no- tare placuit , quia probe novi , quantum ad elicien- dam literarum facultatem interfit , summa uti accu- ratione. Non est tamen , cur Tyrrhenicæ ortho- graphiæ varietatem tantam mirere. Campaniam , cujus urbs Teanum fuit , post Opicos , Ausonesque alternis vicibus tenuere Osci , Etrusci , Samnites , demum Romani. Adeo multiplex variarum gen- tium successio & linguam , & literas non potuit non tur-

g) Diss. Etr. T. III. p. 39. h) Part. II. Tab. 88. i) Num. vet. T. II. n. 8. k) Pal. Neap. p. 267. l) Paléogr. Num. seconde edit. pl. II. n. 9. m) Rec. T. I. p. 63.

turbare. Atque inde in restituendis veterum Italiæ incolarum alphabetis, eruendisque characterum diversis figuris & potestatibus, difficultates nasci vix, ac ne vix quidem superandas, facile adparet. Erit ergo in argumento tam difficiili atque obscuro, etiam post ærumnosos Maffeji, Gorii, Pafserii, Bourguetii, aliorumque doctorum virorum conatus, in quo exerceant posteri ingenii sui acumen.

TABVLA

I.

N. 6.

A P V L I A.

A R P I.

Arista. X Aper currens, cui ferrum hastæ imminet.

N. 7.

AER. III.

Caput' Jovis laureatum. X APII. Aper cum hastæ ferro.

N. 8.

AER III.

Fabrica prioris numi patriam, nempe Magnam Græciam, primo intuitu manifestat. Arpis, non ignobili Apulæ urbi prope Luceriam, aper dome-

C 2

stu-

TABVLA

I.

N. 8.

sticus quasi typus est, quo Diomedis, Arporum conditoris, Aetolica indicatur origo. Sunt tamen & alias Magnae Græciæ civitates, uti Salapia Arporum navale, quarum numos idem animal infestat. Hinc incertus fluetuarem etiamnum, cuinam urbi anepigraphum nostrum inferrem, ni suppetias veniret Arporum alter argenteus musei Pelleriniani, n) qui tribus in aversa spicis abundat, unde nostro lux plena adfunditur. Jure autem Arpini spicas in ære jactaverunt, benigno cœlo, fertilique gleba felices. Et Livius auctor est, o) Lucerinos Sempronium consulem, Hannibalem Arpinos hibernantem aluisse.

Alter inscriptionis gratia memorabilis, ceteris similibus APIANON integrum nomen patentibus. Ad eosdem spectare numum illum Parutæ, p) ac Principi Torremuzzæ q) memoratum, qui epigraphen ΙΠΠΑΡΙΣ præfert, aut præferre potius videbatur, tam certum arbitror, quam quod certissimum. Testes pro-

n) Rec. T. I. pl. VII. n. 9. o) Lib. xxiv. cap. III. p) Sic. Num. Tab. cxxxvi. q) Correz. alla sic. Num. p. 40. & Agg. v. p. 33.

provoco Jovem aprumque, consuetos Arpinæ pecuniæ typos, tum vero nomen magistratus ΔΑΞΟΥ, quod in plerisque ΑΡΠΑΝΩΝ certis monetis legitur.

TABVLA
I.
N. 8.

T A R E N T V M.

Concha. X -- AN. supple TAPAN. Vir nudus delphino vētus d. tenet diotam, s. cornucopiæ.

N. 9.

AER. III.

Aerei Tarentinorum numi longe rarissimi; vix namque duo vel tres ad hæc usque tempora in lucem prodivere, & hi quidem attriti. Diota, quam vir delphino inequitans in meo numulo egregie servato gestat, in illis desideratur. Ceteroquin typis & mole congruunt omnes hætenus inventi. Non moror æreum illum secundæ formæ, qui caput barbatum, forte Neptuni, cum adscripto monogrammate, & piscem Rajam in averfa sistit, Haymioque videbatur Tarenti cusus in honorem Archytæ. r) Ei numo, quem & mea penus recondit, nihil prorsus est cum Tarentino philosopho, vel oppido, tametsi ubinam gentium malleum subierit, nondum omnino liqueat.

C 3

Ha-

r) Thes. Brit. Tom I. p. 146. edit. Vindob.

TABVL A Havercampus in Morellii Thesauro Familiarum Ro-

I. manarum Corinthium putat, sed res incerta.

N. 9.

Conchas, cuiusmodi unam vides in hoc numo,
Græci *κλεῖς*, pectines Latini vocant, frequentes Ta-
rentino in mari. De pisca^t apud veteres Tarenti-
nos præclare actum ab Joanne Juvene in præstanti
opere: De antiquitate, & varia Tarentinorum for-
tuna &c. Neapoli. MDLXXXIX. fol.

L V C A N I A

M E T A P O N T V M.

N. 10. Caput Veneris, ut opinor.)^c M^e. Arista

ARG. II.

Numisma aliud ab editis. Multam vetusta-
tem cum literarum forma, tum brevitas inscriptionis
indicat. Quis Metapontum condiderit, non una est
veterum sententia. Refert Antiochus apud Strabo-
nem, s) fuisse ab initio vocatam *Μεταύποντος*, ab he-
roe Metabo Sisyphi filio, Aeoli nepote, postea ve-
ro

s) Lib. vi. p. 406.

ro dictam *Melapontio*. Huic adserto suffragatur præstans moneta quondam ducis Nojæ, nunc Utriusque Siciliæ Regis, quæ una parte caput virile imberbe tænia revinctum exhibit, altera de more spicam cum epigraphe *METABO. t)* Quis hic primigenium urbis nomen, vultumque conditoris Metabi non agnoscit? Adeo nempe mutuam sibi operam præstant & veterum monumenta, & auctores.

TABULA
L.
N. 10.

Ceterum quanta ejus urbis argenteorum numerorum frequentia: tanta æreorum difficultas est, Aereus unus insignis artificii cum arista, vultuque Bacchi venustissimo, auctoris museum ornat, cuius imaginem Magnanus dedit. u)

B I S T V V I V M.

^{vix} Caput imberbe crispis capillis. X Delphinus, N. II. frumenti granum, & concha. Inscriptio detrita.

ARG. III.

Adeo vetustus numus, ut inter Paestanos facile antiquissimum declaraverit Vir summi ingenii & do-
tri-

t) *Lucania* Num. r. 37. n. xiv. u) L. c. Tab. 32. n. iv.

TABVLA **I.** **etrinæ Mazochius.** Quid mirum, post aliquot anno-
N. II. rum millia oblitteratam denique fuisse epigraphen,
 quæ alias solet esse **ΣΙΣΤΥΝΙΣ.** id est: Bistuvis, seu
 Bistulis, nomen, ut Ignarræ videtur, **x)** non urbis
 primitivum, sed gentile, deductum **απὸ τῷ** Bistuvium,
 quemadmodum **επὶ** Samnium fit Samnis?

De numi patria, & signis utriusque partis in
 diversas distrahuntur sententias Passerius, Mazochius,
 Guarnaccius, Magnonius. Unum est, in quo con-
 cordant omnes; atque hoc ipsum est, in quo ego ab
 omnibus dissentio, signum intelligo, quod præter
 delphinum & granum averiae inhæret. Id confiden-
 ter, ac unanimiter aplustre, sive acrostolium vocant,
 solo Guarnaccio excepto, qui dubitantis more scri-
 bit: „ come pare, un acrostolium. „ **y)** Sed enim con-
 cha hoc saltem in numo cernitur evidenter; ut cui-
 que patebit, qui fidelissimum ectypon inspexerit. Ty-
 pus ille Posidoneatis, seu Pæstanis apprime conve-
 nit, pro quibus Passerius, Mazochiusque decertant.
 Profecto ejusdem generis concham adjecto adeo fru-
 menti grano, etiam Cumæ in Campania monetis suis

ar-

x) De Pal. Neap. p. 262. **y)** Orig. Ital. Tom. II. p. 228.

TABVL
L
N. II.

argenteis intulerunt, z) perspicuo argumento, numeros cum epigraphe ΣΙΣΤΥΨΙΣ in quadam Cumis vicina urbe fuisse procusos; nam urbes vicinæ similis ingenii numeros signarunt. Et revera Posidonia, se- rius Pæstum, haud procul Cumis distabat. Quod amplius: eorundem typorum eadem erat utrisque cau- fa, nimirum soli mollities, & copia testaceorum, quæ ora maritima, & lacus propinquai largiter suffici- ebant. Sicut enim Cumæ lacui Lucrino adjacebant, cuius ostreæ laudatissimæ: ita & Bistuvium alteri cui- dam stagno mirabili, „, quod certis temporibus va- riari ferunt, ac modo dulce, modo salsum, nec po- tabile fieri, „ ut ait Plutarchus: a) Illud autem ad rem nostram vel maxime facit, reperiri concham in iis etiam pervetustis numis, quos eadem urbs Posi- doniæ nomine signavit, qualem edidit Pellerinius. b) Non desunt quidem aliæ Magnæ Græciæ civitates, quibus conchæ placuerint, sed hæ diversi generis, ut Buccina in Capuæ, Pectines in Butunti & Taren- ti monetis. Nostram Mytilum Linnæus adpellat.

Ex-

z) Pellerin. Rec. T. 1. pl. VIII. a) In vita Crassi. b) II.
Suppl. pl. 1. n. 7.

D

TABVL**I.****N. II.**

Exstat Bistuvii aliud monetarum genus, quae
rum in parte posteriore taurus humano vultu stabu-
lat. Hæ antica pariter facie differunt, & nequa-
quam virilem, qualis in nostro, similibusque numis
delphine, grano & concha insignitis conspicitur, sed
muliebrem protomen offerunt collo monilibus orna-
to, effusisque crinibus, cujusmodi fere occurrit in
ære Crotoniatarum, ac vulgo Junonis Laciniæ cen-
setur.

B R V T T I L**N. 12.**

Caput Herculis barbatum, & rictu leonis te-
tum: a tergo clava.) (SPETTIQ. Victoria in citis
bigis: subtus serpens.

AVR. III.

En unum de præcipuis hujus musei cimeliis.
Aurea Bruttiorum moneta vix prius cognita. Uni-
cam huic similem, excepto sub equis serpente, Exc.
Baro Ronchius, Academicus Herculensis doctissi-
mus, Neapoli possidet, quam Bruttiae Numismati-
cæ inseruit Magnanus. c) Typorum ratio facilis.

Erat

c) Tab. iv. n. II.

Erat Herculis religio Bruttiis avita , quod Stephano teste, generis auctorem agnoscerent per Brettum ejus de Baletia filium. Victoria vero bigas urgens eorundem Martios animos , virtutemque bellicam significat, qua tantum valebant , „ ut multas Græci nominis civitates Italia expellerent , - - - & pernicioſi etiam regibus haberentur „ quæ verba Justini sunt.
d) Artibus perinde, atque armis excelluisse, testantur elegantissimi eorum numi , tum hic præ ceteris, quo vix pulchriorem desideres.

TABVLÀ

I.

N. 12.

BERT. Græcis BPETTOΣ, vel BPETTIA.

Pagurus , sub quo nomen urbis Phænicii li- N. 13.
teris.) Planta videtur , aut piscis marinus.

AER. III.

Similem , sed insignem Herculis vultu , qua parte videor mihi pescem, aut plantam videre , præcipuis Italiæ numis merito accenset Pellerinius , e)
eoque titulo in primis commendat , quod primigenium urbis nomen Bert , sive Birt profiteatur Phœnicii characteribus expressum; ex quo plurimum il-

D 2 lorum

d) Lib. XXIII. cap. 1. e) III. Suppl. pl. IV. n. 1. p. 95.

TABULA
I.
N. 13. lorum stabilitur sententia, qui Bruttios, ceterosque
Græciae Magnæ populos propugnant origine Phœnices. Viri doctissimi præclaras in hanc rem legisse
animadversiones, neminem poenitebit, quibus omis-
sis, ne cramben recoquamus, nos quidem typis ali-
quamdiu immorabimur.

Pagurus frequens in ære insularum, urbiumque
maritimarum, quæ proficuo ejus piscatu gaudebant.
Archæophilum & Dulodorum non audio, apud Bege-
rum de mystico hujus cancri sensu eruditissime somni-
antes. f) Sed quid imaginis in aversa? Res non sa-
tis liquida, quod numus ea parte vitium fecit. Ni
fallor, Polypum, aut plantam conjicio. Si polypus,
nulla difficultas. Nempe alterum vicini maris testem
habebimus, præclarum paguri socium. Et video
Crotoniatas in Bruttii eundem cælasse pisces in nu-
mo argenteo apud Magnanum, g) & in æreo anec-
doto Canonicorum Reg. ad S. Florianum in Austria,
cujus ectypon possideo. Quodsi genus plantæ sit
vel fruticis, audi, quid in mentem venerit.

In-

f) Thes. Brand. T. I. p. 340. g) Et. Num. T. II. n. II.

TABVLA
L
N. 13.

Initio omnis illa peninsula Siciliæ opposita vocabatur Japygia, mox Oenotria, Italia dein, eoque nomine latius progresso, demum *Bærtia*, quæ primo filæ Silvæ conclusa terminis, postea universam litoralem oram ad Laum usque occupabat. Oenotria, Italia, *Bærtia*, adpellationes synonymæ sunt, ab Orientis linquis, quibus Japyges utebantur, adscitæ, ac indolem terræ, pice resinaque plurima deditis, adumbrantes. Ut Oenotriæ atque Italiae nomina dissimulem: *Bærtia*, Latinis Bruttia, derivatur ab Hebræorum Berosch, & Berot, Chaldæis nempe Syrisque schin in tav mutantibus. Pluralis Berotim, sive Brotim, omne genus arborum significat, unde pix & resina stillat. Habet igitur originem nominis urbis Bert seu Birt, populique *Bærtiæ*, à pice videlicet, cuius immensam officinam silva Sila præbebat.* Sed quorsum ista, inquies? Ut numi nostri plantam, sive fruticem eliciam. Quid enim, si resinosam ejusmodi arbusculam, e qua pix Bruttia, veteribus adeo laudata siebat, in ære suo cælassent Bruttii, atque ita ingenium soli, & nominis causam innuissent? Sane moris fuisse veteribus,

D 3

ut

* Id argumentum eleganter & copiose Mazochius exequitur commentario in Tabulas Heracleenses p. 534. sqq.

TABVLA

I.

N. 13.

ut quibus maxime abundarent, aut praestarent natu-
 ræ muneribus, in numis gloriarentur, nemo est, qui
 ignoret. Exempla ejus rei sunt innumera, neve fo-
 ris quæramus, quod domi suppetit, inter ipsos Brut-
 tios Regini, Cauloniatæque varias signabant plan-
 tas, quarum ferax erat eorum ager. Quid vetat,
 quo minus & præsentem numum simili typo, simili
 de causa dicamus insignem? Sed hæc non nisi per
 conjecturam, & supposito plantæ, seu fruticis typo.
 Expectandum, donec integriores id genus numos
 - - - in apricum proferet ætas.

C R O T O N.

TABVLA

II.

N. 1. cufus

QPO. Tripus adstante ciconia. X Tripus in-

ARG. II.

Insignis numus non nihil ab editis differt, pri-
 maque sapit monetariæ artis incunabula, ut omnes
 illi argentei, qui dupliquidem typario signati sunt,
 sed altero eminente, altero concavo, cujusmodi præ-
 ter Crotona fabricavere Caulon, Metapontum, Po-
 sidonia, Sybaris, Tarentum. Extra Græciam Ma-
 gnam

gnam hoc numorum genus nullatenus invenias. Neque facile dictu, qua coepti sint ætate in ea Italæ parte procudi. Præcedere annis quidem minimum sexcentis Christianæ æræ, perspectum habeo, atque ita conficio. Est mihi Sybaritarum argenteus numus cum Palladis taurique signis, sed prominente utrinque typario. Hunc fere annis **DXL.** ante epocham Christianam flatum, nemo diffitebitur, qui noverit, Sybarin eo temporis a Crotoniatis fuisse radicitus erutam, neque amplius restitutam. Nihilo minus, ut monui, typarium eminet jam utrumque, ac fabrica minime vulgarem elegantiam spirat. Progressus a primis rei monetariæ initiis ad tantum fabricæ nitorem subito fieri non poterat. Tam parum quippe ingeniorum, quam arborum fructus subito maturessunt. Erit itaque congruum, imo necesse, sexaginta circiter annorum spatium inter rudia illa ferundi argenti pericula, eumque perfectionis gradum interponere, quo jam pervenisse Sybaritam artificem videmus. Si ita est, patet eorum, de quibus agitur, numorum ætatem saltem ad sexcentos circiter annos ante Christum natum esse removendam.

TABVLA

II.

N. I.

Quam-

TABVLA.

II.

N. 2.

* *

Caput laureatum imberbe KPO Tripus.

ARG. III.

Quamvis absit leonina pellis, tamen Herculem vultus amplius, & crassum collum (multi roboris indicium) & curti capilli dilucide produnt. Ingens ejus cultus apud Crotoniatas. Causam, atque urbis simul originem exponit fuse Ovidius, b) quo remitto lectorem. Et belle cum Poeta numi conspirant, qui variam Herculis, aliquando & serpentes elidentis effigiem exprimunt. Tripus Apollinem respicit, cuius oraculo urbs a Myscello condita, ut pridem observatum. De numis Crotonis differuit Cl. de Boze. i) Sed hunc nec ille vidit, nec post eum alias.

LOCRI EPIZEPHYRII.

Caput Palladis galeatum: retro spica. Χ--κ-
ον. Supple ΛΟΚΡΩΝ. Pegasus volans, sub quo litteræ ΑΓ monogrammate ligatæ.

AER. II.

E-

b) Metam. l. xv. i) Hist. des Inscr. & des Bell. Lettr. Tom. I, p. 235.

Erant Locri in Italia: erant & in Græcia.
 Hi Parnassum montem utrinque accolabant, divide-
 banturque in Ozolas, Epicnemidios, ac Opuntios.
 Sunt, uti Plinius aliique, qui Epicnemidios atque
 Opuntios eosdem statuant, & Strabo ipse, qui in-
 ter utrosque distinguit, urbem οπωντα alibi constituit
 $\tauων επικημηδιων$ metropolim. Ab Opuntiis, aut se-
 cundum alios, ab Ozolis genus ducebant Locri in
 Bruttiis Italiæ, Epizephyrii vocati a Zephyrio pro-
 montorio. Horum omnium monetas discernere ar-
 duum est. De iis non loquor, quæ nomini ΛΟΚΡΩΝ
 aut literas ον in formam monogrammatis per aream
 jungunt, aut globulos; nam has ad Epizephyrios,
 ad Opuntios illas spectare, compertum habetur. At
 quæ characteristicis his notis destituuntur, sæpe Oedi-
 pum requirunt. Non desunt tamen, quarum pa-
 triam e typis satis certo definias. Sic Locris Ita-
 licis tuto licet adscribere, quibus una parte Jovis
 caput, altera fulmen, aut aquila ceu sola, ceu lepo-
 rem depascens inhæret. Hæc enim signa prorsus ex
 Italiæ & Siciliæ ingenio sunt. Ab iisdem signatos
 arbitror & eos numos, qui hic galeatum Palladis
 caput, illic præter urbis nomen duo cornua copiæ
 cum astro exhibent. Eadem quippe symbola vici-
 na Locris Valentia adoptavit. Sed quid facias Lo-

E cro-

TABVLA

II.

crorum partim argenteis, partim æreis illis numis,
 qui Palladem Pegasumque præferunt, manifesta Corinthis originis indicia, cuiusmodi hic est, quem supra descriptimus. Id quidem nunc inquirendum. Pellerinius pro partibus Ozolarum stat, *k)* quin judicij sui rationes exponat. Eckhelius in syllabo Corinthi coloniarum, quæ hoc genere monetarum usæ sunt, recte animadvertisit, *l)* apud veteres deducet a Corinthiis ad Locros Ozolas coloniæ mentionem fieri omnino nullam; videtur nihilominus Pellerinio accedere, „ quod eorum regio sinum Corinthiacum contingebat, & forte aliqua ejus pars revera habita fuerit a Corinthiis, aut specioso aliquo titulo se ultro Corinthios professi sunt. „ Ad Italiam Locridem neuter animum applicuit. Evidem in hac controversia numis domicilium adsigno, neque temere istud facio. Testatur R. P. Magnanus, *m)* id genus numismata frequenter erui in regno Neapolitano, esseque communia in ejus regionis Cimeliarchiis; nulla vero, aut certe perrara, quæ Græcorum Locrensum partus esse constet. Ibi ergo domestica, ubi copiosa. Id criterium magni est in difficultatibus subsidii,

quæ

k) Rec. Tom. I. p. 98. *l)* Num. vet. p. 127. *m)* Brutt. Num. p. ix.

quæ scientiam numariam vexant. Præterea monogramma literis ατ compositum, quod sub Pegaso mei numi visitur, in compluribus Epizephyriorum certis monetis adparet, cuiusmodi apud laudatum auctorem & Begerum ⁿ⁾ occurunt. Tertio (& huic argumento plurimum tribuo) Locros Italiotas seu Epizephyrios agnatos fuisse Corcyraeis, & per hos Corinthiis, intelligo e Cononis libello quinquaginta narrationum, quarum argumenta suæ Photius bibliothecæ inseruit ^{o)} bona nostra fortuna. En integrum locum latine versum: „Phæace autem insulae (Corcyrae) rege mortuo, liberi ejus Alcinous & Locrus inter se dissidentes, ita tandem convenerunt, ut Alcinous quidem Phæacidi imperaret, Locrus vero pretiosas opes mobiles, partemque populi auferens, regione excederet. In Italiam igitur hic adnavigans, a Latino Italorum rege hospitio acceptus est, qui filiam quoque suam Laurinam eidem nuptiis dedit; qua etiam ex causa Phæaces Italicos hosce Locrenses in cognatos adsciverunt. „Illustris sane locus, & plura continens, quæ alibi frustra quæsieris. Traditur Locrus Alcinoi, Corcyrae Phæaciæ regis, frater, cuius nec Homerus, nec post eum alias meminit.

E 2

Fer-

ⁿ⁾ Thes. Brand. T. I. p. 336. ^{o)} Num. LXXXVI. p. 423.

TABVLA.
II.

Fertur idem cum parte populi Corcyrensis in Italianam
navigasse, & mox additur, fuisse Locrenses hos Italicos a Phæacibus pro cognatis habitos. Exinde,
me judice, manibus rationem tenemus, cur Locren-
ses isti Corinthios in numis professi fuerint natales.
Erant quippe, ut dictum, genere Corcyraei. At
κερκυραῖοι κορινθίοι σταφως, Corcyraei indubitato Co-
rinthii „ ut diserte Thucydides ait, p) consequenter
& Locrenses Italotæ a Corinthiis oriundi, proinde-
que Corinthios in ære suo typos non immerito ja-
ctavere. Idem factitatum a Dyrrhachenis videmus,
qui quamvis & ipsi a Corcyraeis proprie descende-
rint, teste eodem Thucydide, Corinthios tamen me-
tropolis agnovere, ac more coloniarum recepto
matris symbola, nempe Palladem & Pegasum signa-
vere. Cononis narratio & inde firmatur egregie,
quod inter Græcos atque Italicos Locrenses, nullo
unquam tempore, foedera valuerunt, uti Polybio,
q) qui postremos saepius adibat, ipsi profitebantur.
An mirum, Italicos seu Epizephyrios pro sociis &
cognatis agnovisse Corcyraeos, & per hos Corin-
thios? Aut igitur fallor vehementer, aut productis

mo-

p) Lib. viii. q) Hist. L. xii.

momentis conficitur, eos de quibus controvertitur, T A B V L A
H.
numos ad Italicam spectare Locridem.

His jam constitutis juvat ultra progredi. Verisimile duco, Epizephyriis jus in illos pariter munos esse, qui iisdem typis una, vel utraque parte literam & adsociant. Pellerinius rursum Ozolis faciet, Eckhelius potius Leucadiis, advertitque in plenisque per aream occurrere caduceum, difficile, ut vocat, criterium. Mihi quidem non adeo difficile videtur criterium, imo satis luculentum. Exstant non pauci Locrorum Italicorum numi certi, hoc insignes attributo. Ejusmodi Magnanus tres vulgavit.
 r) Duo priores aquilam fistunt, cui lepus coenam facit, tertius Jovis vultum. In averfa omnium fulmen, & per aream caduceus. Universim id Mercurii attributum frequens est in Bruttia moneta, cum primis urbium Peteliæ ac Hipponii. Et vero Mercurii cultum per eum tractum viguisse, probant etiam Reginorum numi, in quibus is deus saepe saepius caduceum portat. Contra vero indubiam Græcæ Locridis monetam nec unam dederis, faltem ex haec genus editis, quæ alicujus in Mercurium pietatis in-

E 3

di-

r) Brutt. Num. t. 69. n. II. & III. t. 74. n. vi.

TABVLA II. dicum prodat. Ipsa τά & repetitio suffragatur meæ opinioni ; nam & integrum λοκρων vocabulum in Epizephyriorum monetis aliquoties redit utrinque ; & Magnanus unam recenset, quæ Palladi λοκρων , & pegaso alterius partis solum & adscribit, evidenti simul arguento, iisdem in exprimendo nomine placuisse interdum sola uti litera Λ. Quantopere gaudem , si quæ nunc aliquanto prolixius differui, Eruditis probari intelligerem !

Pænè oblitus sum admonere , esse numum meum æreum, unde vel maxime commendari meretur. Nam qui hos typos præferunt, fere argentei sunt. Ae neum tamen similem, sed attributis in area carentem , cum epigraphe λοκρων jam exhibuit Geffnerus e museo Conf. Pfau, s) cui alterum paulo diversum ex eodem metallo addidit laudatus Magnanus. t) Non ergo solita sua usus est Cl. Eckhel accuratio ne, qui hujus metalli & argumenti numos negavit existere. u) Tales Vir eruditus poterat videre non modo Locrorum , sed Tauromenii quoque Siciliæ urbis apud Dorvillium , x) Pellerinum , y) & Tor re-

s) Tab. xxxix. n. 31. t) L. c. Tab. 72. n. 11. u) L. c. pag. 128. x) In Sicul. vol. II. Tab. x. y) Rec. T. 111. pl. cxii. n. 66.

remuzzam. z) Tauromenio etiam titulo numi argentei cum effigie Palladis & Pegaso, quem Princeps Torremuzza edidit, a) dari locus debebat in catalogo Corinthi coloniarum, quæ id monetarum genus fabricarunt.

TABVLA
II.

INCERTVS ITALIAE NVMVS.

Caput muliebre eleganter ornatum.)(Eques dextra coronam sustinens. Inscriptio deleta.

AER. III.

Numus incertus. Magnæ Græciæ artificem olet fabrica. Equitem simili habitu decurrentem proposuit Capua & Neapolis Campaniæ : Croton in Bruttiis eandem Deam, quam Junonem Laciniam putant. Nihil definio inscriptione ita exesa, ut cum Plautino Pseudolo credam, „nisi Sibylla legerit, interpretari alium potesse neminem. „ Pellerinius in tribus sui musei numis, quoad aversam huic simillimis, legit ATINOS. b) Sed nihil inde subsidii; nam viri vel urbis nomen sit, perinde incognitum. Scio Vaillantum Haymumque hujus generis numos Familiæ Atliæ:

N. 3.

z) Agg. III. Tav. VI. n. xxvi. a) Agg. II. T. II. n. xxii.

b) Rec. T. I. pl. X. n. I.

TABVLA liæ: Magnanum Atinæ Marforum urbi tribuere, sed falluntur. Fuit & Lucanorum Atina, cui pariter **N. 3.** Magnus *c)* æreum numum largitur, ex Arigonio *d)* ut suspicor, mutuatum, qui nomen **ATINAIΩΝ** mentiebatur. Verum **ATINAIΩΝ** genuinam esse epigraphen, quovis pignore certare ausim. Confer eundem cum aliis Aetnensibus, & rem velut manu palpabis. Id ne monere quidem attinebat, nisi a Froelichio quoque Arigonianam Atinam autonomarum urbium catalogo insertam vidissim.

S I C I L I A

A G R I G E N T V M.

N. 4. **ΑΚΡΑΓΑΝΤΙΝΩΝ.** Caput Bacchi diademate revinctum: a tergo botrus. **X** Aquila fulmini infistens. pone **K.**

AER. II.

Solet aquilam in tritis Agrigenti numis plerumque pagurus, Ceres, vel Apollo comitari: in hoc sœcūm habet Bacchum, tali formæ indulgentia conspi-

c) Luc. Num. T. 32. n. II. *d)* Inter Quadrantes T. x. n. 20.

spicuum , qualem adeo feliciter expressit , qui T A B U L A
II.
N. 4.

Dum dubitat natura , marem faceretne puellam,
Factus es , o pulcer! pæne puella puer. e)

Et facit pro Baccho non modo racemus in area,
sed etiam diadema ; siquidem Plinio teste , „ idem
diadema , regum insigne , & triumphum invenit „ f)
Nil mirum , huic deo addictos fuisse Agrigentinos ;
quorum colles plurimo vini generosi proventu luxu-
riabant , ut in vulgus notum . Neque ii tot secu-
lorum intervallo mutavere ingenium , sed hodieque
tantum adfluunt vini , olei , frumenti , omnisque fru-
ctuum generis abundantia , ut iis conspectis nobilissi-
mus Baro Riedesel exclamaverit :

- - - - Hic vivere vellem ,
Oblitusque meorum , obliviscendus & illis.

G E L A.

Caput Cereris vel Proserpinæ : in area mono- N. 5.
gramma. Χ γελωιων. Spica.

AER. III.
Sic

e) Anthol. vet. Lat. Poet. T. I. p. 688. f) Lib. VII. sect. LVII.

TABVLA

II.

N. 5.

Sic fieri amat. Eruditi numos obtinent injuriis temporum male adfectos. Hic plurimorum errorum fons & origo. Exemplo est hic numus, cui adfinem Paruta vidit, *g)* sed vitiatum, qua parte inscriptionem prætulit. Quippe $\Gamma\acute{E}LΩΝΩΣ$ legere sibi visus, a Gelone rege signatum credidit. Noster $\Gamma\acute{E}LΩΙΩΝ$ nomen perspicue fatetur, unde ambas Gela lam pertinere, citra dubium est. Eidem urbi restituji postulat alter numus argenteus, quem æque Ge lo per nefas sibi haetenus vindicavit. Una parte dimidijs biformis fluvius, altera spica: inscriptio $\Gamma\acute{E}LΩ$. *h)* Pro Gela vadem agunt utriusque partis symbola. Fluvius cognominis in argenteis memoriae urbis identidem recurrit jam toto, jam medio corpore. Aristam & noster & Parutanus ostentant, de quibus paulo ante. H abes ergo utrumque typum in certis Gelæ monetis; e contrario neutrum in iis, quas Gelonis esse constat. Quare nullus hæreo, quo minus mutilatam epigraphen $\Gamma\acute{E}LΩ$ confidenter suppleam $\Gamma\acute{E}LΩΙΩΝ$; neutquam vero $\Gamma\acute{E}LΩΝΩΣ$, uti visum est Parutæ.

Spi-

g) Sic Num. Tom. II. Tab. CXLIV. n. 7. *h)* Apud eundem l. c. n. 4.

Spica nitide congruit Virgilii Campis Gelois.
Eos hodie dum diligenter coli, optimæque indolis frumentum gignere, testatur Ill. Baro Riedesel, i)

TABVLA
II.
N. 5.

Qui mores hominum multorum vidit, & urbes.

* * *

Vir galeatus arietem immolans : infra literarum vestigia.) Equus currens : superne astrum.

AER. I.

Corrigendi rursum Paruta, k) editorque musei Pembrok, l) qui simillimum anepigraphum Geioni tribuunt. Abstergit sphalma numus alter a doctissimo Principe Torremuzza vulgatus, m) qui hic juvenis, illic viri arietem maestantis imaginem objicit, expresso nomine ΓΕΛΩΙΩΝ. Cum hoc noster epigraphe, licet jamjam fugiente, cum Parutano & Pembrokiano typis concordat, ceteroquin vernice, nitore ac elegantia conspicuus.

F 2

EN-

i) Reise durch Sicilien. S. 61. k) L. c. Tab. cxliv. n. 10.

l) P. 2. Tab. 78. m) Agg. II. T. III. n. xxiv.

TABVLA

II.

N. 6.

E N T E L A.

ΕΝΤΕΛΑΣ literis antiquissimæ formæ. Fluvius biformis: infra pisciculus. Χ Mulier ad aram litans, sinistra ut videtur, serpentem attinet.

ARG. III.

Septem granorum numulus ingentis ævi, rari-tatisque maximæ laudem meretur. Exc. Princeps Torremuzza, cui linearem ejus picturam Palermum transmisi, nusquam a se deprehensum respondit per totam Siciliam. Quem Paruta in ære expressit, n) senectute nimia laborasse oportet, ut egyptyon ostendit. Hinc ejus interpretatio tantam commentatoribus crucem fixit. Marco Majero describitur hunc in modum: „Mulier ante templi gradus alteriusve ædificii, cuius cortinam manu elevat, sinistra baculum, e quo pendet rana, tenet, pluviae signum. „Havercampo videtur mulier rebus ad balnea spestantibus dans operam; ceu una de filiabus Cocali Siciliæ regis, quarum insidiis periisse Minoa, Diodorus Siculus perhibet, cum in balneo æstu plurimo circumfusus, statimque frigefactus fuisset. Nihil ho-rum

n) Sic. Num. t. cxiv. n. 1.

rum in meo numo. Mulier illa est Hygia salutis dea, pateram ignitæ aræ infundens, sinistra, ut alias, serpentem stringens. Et sane is typus belle respondet alteri parti, quam fluvius Hypsa, solita sub imagine tauri semiviri occupat. Eodem modo Selinuntia pecunia tauriformem Hypsam cum Hygia maritat; o) atque in Himerensi quodam marmore p) fit Aesculapio, Hygiæ patri, fluvioque Himeræ votum his verbis:

TABVL^A
II.
N. 6.

ΑΣΚΛΗΠΙΩ. ΚΑΙ. ΙΜΕΡ. ΠΟΤΑΜ.

Ο. ΔΑΛΜΟΣ. ΤΙΣ. ΝΙΣΙΣ.

ΣΟΤΗΡΣΙΝ.

Aesculapio, & Imeræ fluvio
Populus Nisæ
Servatoribus.

Sic ope hujus numi difficultates omnes evanescunt. Literarum antiquissima forma. Duæ illæ inter pedes fluvii conspicuæ, si sunt Λ & Σ, pervetus nimirum figuræ, ut suspicor, plenum ΕΝΤΕΛΑΣ nomen conficiunt, si præcedentibus adnectantur. Sic cularum Palæographiam insigni eruditionis atque in-

F 3

ge-

o) Khell Adp. ad Geffn. Tab. III. n. 7. & Torremuzza agg.
I. T. II. n. XIV. p) Sic. Inscr. Claf. I. n. XI.

TABVLA genii laude digessit Exc. Princeps Torremuzza in
II. opere præstante, cui titulus: Siciliæ Inscriptionum
N. 6. Nova Collectio &c. Urbs Stephano topographo
 $\pi\eta\lambda\alpha$ scribitur, Diodoro $\pi\eta\lambda\lambda\alpha$, Plinio Entellini.
 Numi variant. Ejus rudera hodie ad visuntur annem Crimisum.

M E G A R A.

ΜΕΓΑ. Navis dimidia λ Tripus inter duos
 delphines.

AER. III.

Complures Megaræ nomine exsistere urbes.
 Sex recenset Stephanus Byzantius. Duarum numi su-
 perant, Atticæ & Siculæ. At suos utrisque adjudica-
 re, hoc opus, hic labor. Sunt, qui ΜΕΓΑΡΕΩΝ,
 sunt qui ΜΕΓΑ inscribunt. Utriusque generis varios,
 quos inter & hic, Pellerinus vulgavit, quibus ad-
 didit nonnullos una tantum syllaba ΜΕΓ & ΜΕ insi-
 gnitos. De postremis quidem judicium dissimulo,
 quia prorsus incertum, non solum ad utram Mega-
 ram spectent, sed an non ad aliam potius urbem, no-
 men a ΜΕΓ vel ΜΕ auspicantem referri debeant.
 De illis, qui vel integrum ΜΕΓΑΡΕΩΝ, vel dimi-
 dium

dium nomen ΜΕΓΑ exprimunt, mihi quidem ita visum, ut hos in Siciliam, in Atticam illos removendos censem. Præcipuum argumentum e symbolis repeto. ΜΕΓΑΡΕΩΝ inscripti adposito interdum magistratu, fere Apollinem jaçtant, ac in aversa citharam, q) typos adludentes ad urbis incunabula. Erat enim ejus conditor Megarus ex mente quorundam filius Apollinis, a quo Alcathoum quoque in restaurandis urbis moenibus adjutum fuisse perhibent. Cithara ut Apollini suapte connectitur; ita Megarensibus Atticis peculiaris miraculi causa extitit. Narrat Pausanias, r) in eorum arce stetisse lapidem, super quo citharam depositum Apollo, quando muros molienti Alcathoo suam erat operam navaturus, eumque lapidem, addit, ab hoc tempore si forte calculo projecto fuisset tactus, similem citharæ motæ sonitum edidisse. Huc & Ovidius s) respexit, dum cecinit:

Regia turris erat vocalibus addita muris,
In quibus auratam proles Latonia fertur
Deposuisse lyram. Saxo sonus ejus inhæsit.

Sæ-

q) Pellerin Rec. T. I. pl. XXIII. n. 23. & 24. r) Att. lib. I. p. 101. s) Metam. L. VIII.

T A B V L A

II

Sæpe illuc solita est ascendere filia Nisi,

Et petere exiguo resonantia faxa lapillo.

Ex quo nemo non videt, quam mèrito Megarenses Græci citharam & Apollinem signaverint. Videbimus porro alterum ΜΕΓΑΡΕΩΝ numum autonomum cum argumentis omnino Atticis, quando regionem Atticam fuerimus ingressi, quo lectores remitto. Nunc ad eos transeo, qui truncatam inscriptionem ΜΕΓΑ sistunt, cuiusmodi noster est. Multum discriminis hos inter & priores. Artificium discrepat. Patriæ nomen ut in illis semper integrum, qui Atticos utrinque typos indubios præse ferunt: ita in iis constanter prioribus tantum conceptum syllabis, quibus impressa talia signa sunt, quæ pro Megarensibus tam Atticis, quam Siculis perinde faciunt, uti naves, delphini &c. quod factum vide ri possit, ut dubiis signis saltem inscriptionis diversitas diversarum urbium lectorem admoneat. Sed hæc leviora. Illud maximi ponderis, esse numos ΜΕΓΑ inscriptos, quos Sicilia indubitato sibi vindicat. Talis est a Pellerinio ^{t)} vulgatus, qui Apollinem, * ac in aversa præter memoratam epigraphen

* Erant Sicii Megarenses Atticorum Coloni teste Strabone atque Thucydide. Hinc communia, ut fit, utrisque numina & sacra.

^{t)} Rec. T. III. pl. cx. n. 50.

phen biformem taurum exhibet, fluvii symbolum, Siciliæ Græciæque magnæ solis usurpatum populis. Cedo alterum cum epigraphæ MEGA, quem ex indiciis æque certis Atticum arguere possis, & Nævii silicem secuisti. Hæc cum ita sint, numquid justum videtur, ut duce numo Pelleriniano, ceteros etiam in Siciliam transferamus, qui eidem inscriptio- ni navem adsoiant, atque in averfa duos delphines nunc metam, nunc tripodem ambientes, aliquando folios circum τὸ ΜΕΓΑ lascivientes, cuiusmodi Arigonius u) nescio cui Megalæ, & Burmannus x) haud felicius insulæ Melitæ tribuit, cum nulla sint in contrariam partem argumenta, quæ Megarensibus in At- tica tribuendos suadeant? Non eo inficias, delphines & naves, maritimæ urbis criteria, competere posse Atticæ Megaræ, cuius navale Nisæa decem & octo stadiis auctore Strabone, secundum Thucy- diden octo tantum ab urbe distabat. Quin etiam novi αριστεοντας εργαλεῖα, remis præstantes, oppida- nos Theocrito y) vocari. At neque erit, ut puto, qui negaverit hos typos eodem jure pertinere ad Me- ga-

u) Tab. xv. n. 146. x) Dorvil. Sic. Tab. xx. n. 6. y) Idyl.
Ib. v. 28.

TABVLA
II.

garenſes Siculos, tam prope mari adſidentes, ut fu-
rentem Neptunum de moenibus ſpectarent. Atque
iſtud ſufficit. Cum enim alia deficiant momenta,
quæ pro Atticis militent, ſint vero, quæ iis repu-
gnent, differentia fabricæ, inſcriptio diversa, deni-
que Pellerini moneta cum fluvio tauriformi & ME-
RA, quam Siculam eſſe certo certius conſtat, non-
ne ratio poſtulat, ut pari typorum conditione pro
Siculis potius ſententiam feramus? Sed hæc faceſſant.
Certiora docebit ætas. Operæ pretium erit inqui-
rere, num id numorum genus in Sicilia effodi ſoleat;
atque hoc negotium penes Viros eruditos eſto, qui
Siculo coelo fruuntur. Exinde maximam partem & opi-
nionis meæ firmitas, & numorum iſtorum fatum de-
pendet.

S Y R A C V S A E.

N. 7.

Caput Apollinis laureatum. Χ ΣΤΡΑΚ.... Mu-
lier ore ſublimi, neglechiſque capillis incedit, dex-
tra tæniā, ſinistra tæniā & ramusculum ferens:
in area A.

ARG. III.

Cre-

Crederes defuturam Syracusiorum monetam, quam jure anecdotis accenseas; tantus promulgatus jam est numerus a Golzio, Paruta, Havercampo, Dorvillio, Torremuzza, & aliis. Tamen hæc, quam in præsentia sistimus, fugit omnium haec tenus & oculos & solertiam. In aversa unam e Bacchis agnosc. Produnt eam satis liquidō sublime caput, volitantes defluique ad humeros capilli, & peplum ob festinatum gressum vento sinuatum. Solent alias Bacchantes in gemmis, picturis, & anaglyphis marmoribus impetu longe vehementiore, ore multum hiante, rejecto capite, omniumque membrorum jactatione violenta decurrere. At nostra modestius furit. Viam quidem urget, ut defluentes comæ, peplumque sinuatum indicant, neque tamen furibunda jactatur. Atque hoc ipsum est, quod nobile Syracusani artificis ingenium, ut perelegans numi fabrica summam in arte peritiam, præclare commendat. Fasciæ, quas Baccha gerit, ad diadema forte addudunt, quod Bacchum invenisse fabulæ narrant, ut supra observatum est ad numum Agrigenti. Aliquando & Victoria similes tænias in Siculis numis sustinet. Camarinæ duo argentei existunt apud Princi-

G 2

peim

 TABVLA
II.
N. 7.

TABVLAII.
N. 7.

pem Torremuzzam, z) in quorum uno Victoria singularis manibus tæniam, in altero tæniam, ac ramuscum portat. Et Pausanias refert, a) eam Victoria, quam Jupiter Olympius in Elide dextra sustenbat, æque ταινια obtulisse. Fuit hoc capitis ornamentum potestatis atque imperii symbolum; qua propter Pallas in vetere quadam pictura b) illud Paridi offert, veluti tesseram obtinendæ per Asiam ac Europam potentiae summæ, si posthabita Junone ac Venere, formæ æmulis, sibi tanquam pulcerrimæ Eridos pomum adjudicaret. Heroum, atque Homeri ætate id ligamen vocabatur σεφαν, serius dia dema. Eruditos miror, qui confidenter negant ejus usum ante Alexandri Magni ævum, puta devictam Persiam, in Græcia valuisse. Is error, ut fit, an sam alteri præbuit, ut crederent Gelonis, Hieronis I, Dionysii Senioris, Agathoclis, & Hieronis II, Siciliæ regum, numeros posterioribus demum temporibus fuisse eufos, quod regum illorum capita viderent eo ornamento revincta. Contrarium paucis, sed eleganter adseruit doctissimus Princeps Torremuzza. c)

So-

z) Agg. I. Tav. I. n. xv. & Agg. IV. T. VII. n. xv. a) Lib. V. cap. xi. p. 400. b) Winkelmann Mon. ant. n. 113. c) Sic. Inscr. Nov. Coll. LIV.

Solitarium elementum **A** in area Syracusanæ pecuniae persæpe occurrit. Transferendum videtur vel Agathoclis regis ad tempora, vel ad notas monetariorum.

TABVLÆ
II.
N. 7.

* * *

Tridens inter fulmen & literam **A** **X** Pegasus volans, sub quo, ut videtur, litera Koph.

AER III.

Patriam hic numulus cælat. Sed præsto sunt indicia certa, unde arguas Syracusanum: primo Dorvillii *d)* numus non multum dissimilis, qui $\Sigma\tau\gamma\alpha\kappa\sigma\iota\omega\nu$ primam syllabam tridenti conjungit; dein **A** frequens in ære Syracusano, ut mox dictum est; tum vero, si recte video, litera Koph sub pegaso, alias in æreis quidem rarer, sed tanto communior in argenteis numis cum Pallade & pegaso, quos omnes persuasum habeo Syracusis deberi. At hos oportet accuratius inquirere.

G 3

ANI-

d) In Sicul. T. II. Tab. xix.

TABVLA

ANIMADVERSIONES

II. IN NVMOS ARGENTEOS MAIORIS FORMAE, QVI
VN A PARTE GALEATVM PALLADIS CAPVT EXHIBENT,
ALIA PEGASVM CVM LITERA Q, SEV KOPH.

Non intempestivum, nec injucundum fore puto, si hic loci præfatos novo examini subjiciam nummos, qui ut prodigioso numero suppetunt: ita vagi haec tenus errabant nunc per Siciliam, nunc per Isthmum Corinthium, prout Eruditorum varia ferebat opinio. Golzius, & post eum Paruta Syracusis eos intulit. At Pellerinius, cuius auctoritas summa est, Corinthum revocandos, literamque Q seu Koph ejus urbis initialem existimat. e) In ejus sententiam pedibus concessit Cl. Eckhel, f) tametsi Virum eruditum minime ignorem ab eo tempore aut mentem omnino mutasse, aut saltem hærere ancipitem. Non is sum ego, qui ausim litis arbitrum agere, aut erroris insimulare Viros, quorum nominibus semper adsurgo. Id tantum ago, ut meam hoc loco sententiam exponam, & quibus possim argumentis gravissimis stabiliam. Itaque statuo, controversos nummos, insignes Pallade ac Pegaso, literaque subscripta Koph, Corinthum metropolim quidem respicere spe-

e) Rec. T. I. p. 89. & 112. item Rec. T. III. p. 110. f) Num.
vet. p. 121. & 127.

specatis utrinque typis, reip̄sa vero Syracusis in Sicilia signatos fuisse, Corinthi colonia. Causæ & momenta, cur ita sentiam, hæc sunt.

TABULA
II.

Exc. Princeps Torremuzza supplemento tertio ad Parutam g) testatur (& quis hoc teste gravior) ingentem & prorsus stupendam vim talium numorum quotidie per omnem Siciliam erui; idque saepius ac iterum confirmat pluribus ad me datis epistolis. Ibi ergo domesticos esse, prona est facilisque illatio. Hoc argumentum plurimum valet in eruendis definiendisque numis, de quorum patria Numismatologi certant, & adhuc sub judice lis est.

Momentum alterum pro Sicilia, & nobilissima ejus urbe inde peto, quod in numis cum iisdem typis, loco elementi Koph, ΣΤΡΑΚΟΣΙΩΝ nomen legatur, quibus omnia musea redundant. Illud autem maximi ponderis, existare non paucos, qui vetere Koph pro Græcorum Kappa utantur in exprimendo Syracusarum nomine. Sunt hi antiquissimi, argentei, magnæ formæ, ac inscripti ΣΤΡΑΦΟΣΙΩΝ, characteribus ultimam vetustatem olentibus. Eiusmodi duos Paruta subministrat in Sicilia Numismatica, b) Be-

ge-

g) p. 197. h) n. 10. & 181.

TABVLA
II.

gerus totidem in Thesauro Brandenburgico, *i)* unum museum Meadianum Londini, *k)* & Pellerinianum, *l)* & ne longius per exoticos Lares vagemur, talem item cimeliarchium Cæsareum Vindobonense, vulgatum pridem a M. Aegyptio, *m)* atque in hoc præstantiorem ceteris, quod dimidiatum urbis nomen in aversa repetat. Ex his numis perspicue discimus, *n)* Q usum ab antiquissimis temporibus fuisse Syracusanis familiarem, ut in Italia Crotoniatis. E contrario nec unica offenditur Corinthiorum indubia moneta, hoc insignis charactere; quam enim Haymius *n)* produxit cum Achæorum monogrammate, literisque per aream solitariis QOPNM, minime constat Corinthi signatam. Nec Bayerum audio, qui figlis iis tres simul urbes diversas, Corinthum, Naupliam, & Megalopolim designari censet. *o)* Vir ceterum doctrina insignis in explicandis Achæorum numis Harduinismo nimium indulget, operamque perdit, dum e singulis in area literis & figlis, quibus magistratus verosimiliter indicantur, nescio quot & quas urbes elicere ad laborat. Unicus numus est, a Pellerinio vulgatus,

&

i) Tom. I. p. 384. *k)* p. 36. *l)* Addit. aux neufs Vol. p. 26. *m)* Senatus consulti de Bacch. Expl. p. 181. *n)* Thes. Brit. T. II. tab. XII. n. 2. Ed. Vind. *o)* Comment. Petrop. Tom. v. p. 372.

p) & visus a me aliquoties in nostratis museis, qui aliquid negotii facessere possit. Typi soliti Palladis & pegasi cum Koph, sed additur Palladis vultui ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ. A Seneca memoriae proditum, Alexandrum Magnum civitate donatum fuisse a Corinthiis. Inde colligit Pellerinius, hunc numum ab iisdem flatum, regisque tanquam principis eorum magistratus nomen adiectum. Non denego Senecæ fidem. Nihilo minus immobilis pro Sicilia persisto, propterea quod etiam in hac insula Alexandrum Magnum observatum reperiam. Illustre hujus rei testimonium Justinus perhibet, q) enumerans varias inter gentes, quarum legati eum regem Babyloniam opperiebantur, & Siculos. Unde insolens videri non debet, Alexandrum in Syracusana pecunia memorari, tanto minus quod fuerint vicinæ Italiam urbes, e. g. Nuceria Alfaterna, quæ adeo vultum ejus regis in argento cælaverint, ut creditum aliquibus multi nominis Literatis. Nimirum (verba sunt Justini) „adeo universum terrarum orbem nominis ejus terror invaserat, ut cunctæ gentes velut destinato sibi regi adularentur. „ Hæc tamen iis solummodo dicta sunt, qui ab Alexandro Magno nulla se vi dimovet.

p) Rec. T. I. pl. xvii. n. 14. q) Lib. xii. cap. 13.

TABVLA

II.

veri patiuntur. Mihi quidem ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ille neutriquam rex Macedonum, sed magistratus Syracusanus vero proprius videtur. Quod si non fallit, omnis difficultas subito diffugit. Lego επι. ελο. κλε. ντσ. in simillimis numis pone caput Palladis, quæ magistratum si non sunt nomina, ænigmata sunt. Quid quod exploratæ Syracusarum monetæ plene perscrivant κίμων. λετκασπις &c. utique magistratus? Nec desunt aliæ urbes, quæ Alexandros nominent. Inscrimitur ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ drachmæ Dyrrachenæ mei musei: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΤ monetis insulæ Siphni. Num erit, qui Magnum Alexandrum & his in numis requirat? Nihil proinde Pellerianus cauſæ nostræ officit. Quin esse Syracusanum, æque ac reliquos ejus generis cum iisdem typis & Koph, ut e præcedentibus rationibus elucescit: ita ex iis, quas modo subtexere pergo, evidenter emerget.

Diximus & exemplis probavimus, elementum Koph jam antiquitus Syracusanis placuisse. Illud amplius, litemque meo quidem judicio tantum non dirimit, suppetere numos, quorum antica ΣΤΡΑΚΟΣΙΩΝ nomen referat, aversa Koph. Talem insignis præstan-

stantiae Princeps Torremuzza edidit, r) una parte pereleganti muliebri capite consignatum, alia pegaso. Hujus numi non ille meminerit, qui adseruit „indubitatum, omnes eos Corinthum rescribendos, qui literam antiquam Koph impressam habent. „Gra- vioris adhuc ponderis est numus argenteus musei Meadiani s) sic descriptus: ΣΤΡΑΚΟΣΙΩΝ. Caput Palla- dis galeatum. X Q Pegasus. Addo saepe laudati, sed nunquam satis laudandi Principis Torremuzzæ auætoritatem, qui in epistola Kal. Maji MDCCLXXVI ad me data scribit: „Neque in uno tantum cum ea- dem literæ Koph figura scriptum inveni ΣΤΡΑΚΟΣΙΩΝ. „An pluribus opus? Habes apertum & plenum popu- li nomen conjunctum alterius partis elemento Koph. Habes (quod ad præsens institutum in primis facit) Meadiano in numero eadem prorsus signa, quæ offe- runt ii, quorum patriam inquirimus, ne metallo qui- dem diverso. Quid ultra desideras?

TABVL^A
H.

Hæc quamvis sufficere possint comprobandæ sententiae nostræ, tamen juvat paucis item dispicere, an etiam typi, & occurrentia per aream attributa

H 2

quo-

r) Agg. III. Tav. VI. n. xxiv. s) p. 36.

TABVLA

II.

quorumdam numorum, quibus impressum vetus Koph,
 rei nostræ faveant. Et præclare favere, conficiam
 iis ipsis numis, quibus contrariæ sententiæ patroni in
 rem suam usi sunt. Apud Pellerinum *t*) minimæ
 formæ argenteum videas, cuius unam partem implet
 muliebris protome, alteram dimidiis equus marinus,
 sub quo Q. Editor acutus & perspicax præclare ad-
 vertit, marinum equum in ære Corinthio nondum
 comparuisse, eoque nomine monetam suam singula-
 rem laudat. Enimvero id ipsum animal in Corinthia
 pecunia nunquam, in Syracusana vero ad nauseam
 usque rediens, Illustrem Autorem commonefacere
 debebat, eum numum nullatenus Corinthium esse, sed
 utique Syracusanum.

Alius argenteus musei Cæfarei, præter con-
 sueta utriusque partis argumenta & Koph, per are-
 am fistit Jovem fulmine armatum, fontemque leonis
 e rictu manantem. *u*) Hæc attributa in Isthmum Co-
 rinthium invitare videntur, suffragante Pausania, qui
 tria Jovis signa, luculentamque perennium aquarum
 copiam Corinthi fuisse perhibet. Verum aut fallor
 vehementer, aut Jupiter, & leo fontem eructans vel
 ma-

t) II. Suppl. Pl. VIII. n. 10. *u*) Eckhel Num. vet. T. VIII. n. 12.

maxime pro Syracusis militant. Jove nihil frequenter in earum ære, & merito; magnifico quippe templo in Acradina, nobilissima parte urbis, ab Hierone Juniore donatus fuit. Stetit porro trans flumen Anapum prope Syracusas oppidulum, cui nomen Olympicum, a templo Jovis Olympii, cujus mentio a Thucydide, Diodoro, Plutarcho, Livio, aliisque facta. Constat præterea statuam auream a civibus, eversa tyrannide, libertateque restituta, Jovi Eleutherio seu Liberatori fuisse dedicatam.

TABVL^A
II.

Quid fontes memorem? Hos qui Syracusis quaerit, næ is in medio mari querat undas. Cui veterum non dicta Arethusa, cujus bellissima effigies, nomenque ΑΡΕΘΟΣΑ proponitur in eleganti Syracusio numero apud Exc. Principem Torremuzzam? x) Quis Cyanen ignorat profunditate celebrem, illustrem Ovidii & Claudiani carminibus? At nihil illustrius Plinii loco y) ubi præcipuas urbis aquas ita complectitur: „ Syracusæ cum fonte Arethusa. Quamquam & Temenitis, & Archidemia, & Magæa, & Cyane, & Milichie fontes in Syracusano potentur agro. „ En integrum Nympharum catervam. Ad-

H 3

ve-

x) Agg. II. T. IV. n. XXI. y) Lib. III. Sect. XIV.

TABVLA
II. verto præterea leonis rictum, quem in exornandis
fontibus amabant veteres, speciatim & Siculis adri-
fisse, ut numi probant. Fuit Himera calidis lava-
cris inclyta, ut vulgo notum. Hinc in argento
præter suum genium, expressit hominem nudum, ali-
quando Satyrum, qui supposito corpore salubres
aquaæ excipiunt. Aquaæ istæ e leonis faucibus per-
petuo profluunt. z)

Sed illud in primis jucundum accidit, videre fon-
tem similiter effictum in ipsis adeo ΣΥΡΑΚΟΣΙΩΝ mo-
netis. Ejusmodi argenteam bene magnam Pellerinius
prodidit. a) Antica parte spicis ornata dea inter
delphinos colludentes cernitur: juxta deæ collum
leonis rictus aquas evomens. Arethusam in hac,
& in Cæsarea prædicta notari libenter crediderim,
quod hic fons non modo eorum, quos Syracufani
bibeant, sed omnium in orbe terrarum longe fue-
rit clarissimus.

At quid, inquires, Chimæræ Bellerophontes
fiet, quæ in altero id genus numo, quondam Gra-
nel-

z) Pellerin Rec. T. III. pl. CXIX. n. 31. Torremuzza Agg. IV.
T. VIII. n. 1. a) Rec. T. III. pl. CXI. n. 64.

nelliāni, nunc Cæfarei musei, b) ad Palladem excubat? Hæc certe „ fabula cum Corintho penitus connectitur, & in numis, quibus Corinthus colonia inscribitur, obvius typus est. „ Me quidem Chimæra isthæc nihil terret. Vidi, & quisque facile videre poterit in hoc obvio pecuniæ genere, pone caput Palladis, diversissima habitare animalia, noctuas, aquilas, canes &c. Quid iis omnibus facias? Hæcne Corintho item connectes? Minime quidem. Erit ergo ad notas magistratum confugiendum, ut molestem turbam quantocyus submoveas. Idem consultius fortassis erat, de Chimæra Palladi sociata statuere. Sed demus, bestiam in eo numo Corinthum respicere. Quid tum? Illud denique, Syracusanos hoc etiam attributo Corinthiam originem indicare voluisse, perinde ac pegaso, Corinthiis non minus proprio. Quis nescit coloniarum morem communem, quibus sanctum patriæ majoris uti symbolis? Profeto Leucadii Acarnaniæ adhuc disertius Corinthios natales professi sunt, qui non modo Chimæram signabant, ita ut partem unam sola occupet, quæ Syracusano in numo tantum attributi locum in area teneat, verum & ipsum Bellerophontem pegaso ve-

etum

b) Eckhel Num. vet. T. VIII. n. II.

T A B V L A

II.

etum ex altera parte addebant, c) quos ita conjunctos typos verius dixeris Corintho peculiares. Neque illud tacendum, Siphnios Seriphiosque maris Aegaei ejusdem monstrij typum adoptasse, cuius quidem ratio nondum omnino perspecta. Tam arcte nimirum, si Superis placet, Chimæræ fabula Corintho connectitur.

Vidimus nitidissime Syracusanis competere ea ipsa signa quæ aliis facere pro Corinthiis videbantur. Nunc si luberet attributis infistere, nonnulla citare possem & ego, quæ contrariæ sententiæ fautores non tam facile cum Corintho componerent. Ejus generis delphini forent galeatum Palladis caput ambientes, qui apud Corinthios nunquam, sæpiusque apud Syracusanos circum eandem deam lasciviunt. Sed nolo prolixior esse. Nisi enim Musæ me omnes oderint pessime, satis superque mihi jam videor demonstrasse, numeros universos, quibus inscriptum elementum Koph, ex Isthmo Corinthio in Siciliam esse transferendos. Complures Hieronem primum aut secundum, Siciliæ regem, ætate contingere inde colligo, quod nonnulli ΙΕΡΩΝΩΣ nomen subitus pegaso ref-

c) Pellerin iv. Suppl. pl. III. n. 3.

ferant. Talem publici juris fecit Dorvillius, *d)* ac Ill. Ludovicus Dutens Anglus *e)* orbi literato notissimus, mihique summa voluptate saepe coram compellatus, dum Vindobonæ devrteret.

TABVLA

II.

NVMVS SICVLVS INCERTÆ VRBIS.

N. 9.

Duo delphini, & tres globuli. Quadratum incusum

ARG. III.

Argenteus minutus & levis, sed tanto gravior annorum pondere. Ejus causa rogatus a me Princeps Torremuzza, cuius literarum commercio & glorijs & delector, respondit bis terque abs se visum in Sicilia, verum semper anepigraphum. E delphinis parum aut nihil opis. Geminos circum epigraphen MEGA ludentes deprehendimus in duabus Megarensium numis, de quibus supra.

NV-

d) In Sicul. Tom. II. Tab. XVI. *e)* Expl. de Méd. Gr. & Phén. seconde edit. pl. I. n. 3.

TAEVLA

II.

N. 10.

NVMI POENORVM SICVL.

Caput equi: per aream tria puncta. X Palma.

AVR. III.

* * *

N. 11.

Caput Proserpinæ vel Cereris tribus delphinis circumdata. X Caput equi & palma: subtus duæ literæ Punicæ.

ARG. I.

Aureum nomismation granorum xv. Artificii tamen ac elegantiæ consummatæ. Carthagini similimum addixit Reverendissimus Dominus Bayer f) magnum in republica literaria nomen. Ego vero ut Carthaginensium opus agnosco, sic ab iisdem Panormi, in Sicilia quidem certo flatum existimo. Ejus insulæ testes tria per aream puncta seu globuli, obvii in Sicula moneta, quibus pretium vel pondus indicatur. Panormus autem Siciliæ Punicæ caput erat. Talem numulum Paruta quoque vidit, sed unciarum notis destitutum.

Etiam argenteus miræ pulcritudinis. Panorum, an Menas in Sicilia spectent similes tetradrachmi,

f) Del Alfabeto y Lengua de los Fenices p. 367.

chmi, Phœniciis, aut verius Punicis literis confignati, quales in auctoris museo plures latent, non convenit inter eos, qui interpretandis Phœnicum, Poënorumque monumentis sedulo vacant. Ludov. Dutens *g)* omnis in hoc est, ut numos illos contra Swintonum pro Menis stantem Panormo vindicet, suamque argumentis, si quid video, validissimis communit sententiam. Idem varios id genus tetradrachmos æreis formis exhibet, omnes solita sub equo inscriptione Punica insignes, quam legunt **A M. MAHANOTH.** Populus castrorum,, Unicum ex iis reperias, qui solam literam Mem sub equo fistit, *b)* initialem vocis **MAHANOTH.** castra,, ut censem laudatus Auctor. Noster $\tau\omega$ Mem alteram literam subjicit, non multo absimilem, diversam tamen. Hæc misere vexata ab Eruditis, aliis He, aliis Mem, aliis denique Schin opinantibus. Litem disputatam vide inter Barthélémyum, *i)* Swintonum, *k)* & Bayerum. *l)*

TABVLA
II.
N. II.

NVMI ROMANORVM SICVLI.

Martis barbati galeatum caput. $\lambda\chi$ **ROMANO.** postrema litera fugiente. Pars anterior equi generosi, & freno coerciti.

N. 12.

ARG. III.

I 2

Ejus-

g) Paléogr. Num. p. 207. *h)* L. c. pl. II. n. 1. *i)* Mem. des Inscr. t. xxx. & Lettre à M. le Marquis Olivier p. 18. sqq.
k) Tract. Philosoph. t. LIV. *l)* L. c. p. 355. sqq.

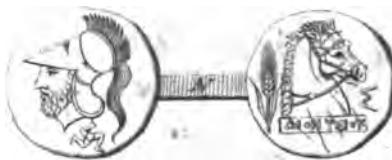
TABVL^AII.
N. 12.

Ejusmodi numos non Romæ, sed in Sicilia,
 & Græcia Magna conspexisse lucem, neverunt pri-
 dem, quos æquus amavit Juppiter. Persuadent istud
 fabrica, typi, & commissæ quibusdam unciarum notæ,
 qualem Golzius exhibuit. *m)* Adde, copiosos prædi-
 cts in terris effodi. Sed enim decernere, quæ Siciliæ, quæ
 Magnæ Græciæ genitales eorum urbes sint, hic no-
 dus. Varia eorum symbola, variæ item inscriptio-
 nes. In aliis ROMANO, id est ROMANORUM legitur,
 in aliis ROMA. Typi: caput Herculis, Martis, Pal-
 lidis, Apollinis, Cereris; averfa parte Lupa cum
 Romulo & Remo, Victoria fertum palmæ ramo ad-
 necens, equus vel integer vel dimidiatus, leo, canis.
 ROMAION æreus cum Apollinis vultu, & imagine
 fluvii, Neapoli supra fuit feliciter adsertus. Facia-
 mus periculum, an pari argenteum, quem hic descri-
 psimus, certitudine definire liceat. Ad comparatio-
 nem numorum cum numis, tanquam ad sacram an-
 choram, de more confugio. Hoc medio in difficul-
 tibus numismaticis nihil antiquius, nihil utilius.

Vi-

m) In M. Græcia T. XVIII. n. IIII.

Video apud Golzium ⁿ⁾ Dionysii Senioris monetam auream huic tam similem, ut nihil magis. En ^{II.} ^{N. 12.} ejus imaginem.

TABULA

*A falsification of Goltzus
G. Eckel. D. N. I. p. 109.*

Discriminis, ut vides, nihil est, nisi quod Golziana, quo loco mea ROMANO inscribit, ΔΙΟΝΤΣΙΟΤ nomen substituat, & porro triquetra, ac elemento Σ per aream abundet. Eadem proinde utrisque patria. Sed enim Golzianam, a qua meae monetæ factum dependet, ad Syracusanum ærarium spectare, probari non indiget. Erat Dionysius, ut nemo ignorat, Syracusarum tyrannus; ibidem ergo ejus nomine signata pecunia sit oportet. Ad hæc triquetra Siciliam, ut litera Σ Syracusas, verosimiliter indicat. Ex quo fit, ut sententia mea sat firma consistet, etiam si foret, qui Golzium in legendo numo

I 3

de-

ⁿ⁾ Sicil. T. XIII. n. 12.

TABVLA. *deceptum, & ΔΙΟΝΤΣΙΟΡ pro ROMANO obtrusisse su-*
H. spicaretur; nam vel sola per aream attributa, ut di-
N. 12. ximus, satis diserte pro Syracusis faciunt. Novas
suppetias fert altera ejusdem urbis moneta argentea,
quæ in thésauro Brandenburgico reconditur. o) Ejus
partem anticam, quæ sola in rem præsentem condu-
cit, erudit lectoris oculis rursum subjicio.

Videsne ΣΤΡΑΚΟΣΙΩΝ adscriptum nomen circa Martis effigiem, cuius omnes oris ductus, & barba hispida, & galeæ forma adeo conspirant cum nostri numi Marte, ut idem scalptor utrumque videatur cœlasse? Ita negotium duorum numorum testimonio confectum arbitror. Num ceteri quoque omnes cum epigraphe ROMANO Syracusis flati sint, id quamvis non improbabile putem, tamen adfirmare non ausim.

Her-

o) Beger. T. I. p. 381.

Hercules, Pallas, Ceres, equus, leo &c. familiares Syracusanis typi, sed nec aliis Siciliæ, Græciæque Italicæ populis infrequentes. Campaniæ urbes, aut quæ eam attingunt, Cales, Sueſa, Teanum Sidicinum, Pæſtum & Aquinum parem ſcribendi nominis rationem tenuere, ut obvii earum numi teſtantur cum epigraphe CALENO. SVESANO. TIANO. PAISTANO. AQVINO. quorum ætas in ea demum tempora incidit, quando illæ urbes jam municipia factæ ſunt a Romanis, & aliquali adhuc libertatis ſpecie gaudebant. ROMAIΩN græcam monetam in principe Campaniæ urbe Neapoli signatam oſtendimus. Neque defunt Siculæ urbes, quæ græcum Romanorum nomen ſociavere ſuo. In numis Catanæ apud DorviliūMAMERTI ROMANOR legitur. p) Itaque nolim temere ſtatuerem, universos cum inscriptio- ne ROMANO Syracusis fuiffe cuſos, nulos in aliis Siciliæ, vel Magnæ Græciæ civitatibus. Mihi ſufficit, instituta numorum contentione probaffe, ſaltem eorum aliquos, in ſpecie hunc, cuius eftypion propoſui, e Syracusana officina prodiviſſe. Quibus inde prodierint temporibus, quave occaſione, aliquo modo definiri potest. Quis enim tam omnis antiquitatis ex- pers,

TABVLA
II.
N. 12.

p) Tab. III. & IV.

TABVLA

II.

N. 12.

pers, qui nesciat gravissima, diurnaque Romano-rum cum Carthaginiensibus bella, quorum causa & theatrum potissimum Sicilia fuit? Tum ergo a belligerantibus in ea insula prœcusi numi, in usus nempe usos, militumque stipendia, a Romanis Romani Populi nomine: a Poenis Punicis literis & symbolis, cuiusmodi aureum atque argenteum paulo ante produximus. Tam Romanos, quam Poenos scalptoribus Græcis, nimirum Siculis indigenis, fuisse usos in fabricandis hisce numis, & suapte intelligitur, & fabrica suadet elegantissima, quæ Siciliæ monetas tantopere commendat.

Hæc de patria, nunc de protome numi nostri, quam Martis esse diximus.

Reste sane, atque eleganter ab Eruditis observatum, comparere Martem in veterum monumentis fere juvenili ætate, virente robore, vultuque imberbi. At istud a veritate multum abhorret, quod nonnullis visum est, eundem semper hac forma videri. Casanovam plus ceteris miror, qui Martem expressis verbis negat barbatum in numis confpici, q)
pro-

q) Dænkmæler der Kunst S. 10.

propterea quod virum eruditissimum fatis copiosam numismatum collectionem habuisse noverim. Ut Lucanos *r*) taceam, ut Metapontinos, *s*) Petelinos *t*) aliosque Italiae populos, quibus Mars senio gravis colebatur, frequentes tritique sunt numi ærei communi gentis Bruttiæ nomine cusi, qui una parte barbati Martis effigiem, altera comites ejus, Victoriam tropæo adfistentem, vel Bellonam gradivam exhibent. Quid dicam de Romanis denariis, in quibus MARS VLTOR & ADSERTOR *u*) toties barbatus fingitur? Tam obvios numos non potuit, aut certe ignorare non debuit Cl. Casanova. Syracusanos quod attinet, constat impensius fuisse Marti addicatos. Fuerere nimurum viri fortis, manu prompti, maximisque terra, marique bellorum moles nunc adversus tyranos, nunc omnem rempublicam Carthaginensem sustinuere. Non possum, quin illustrem Pindari locum hoc inferam, qui ob militarem oppidanorum gloriam Martem ipsas habitasse Syracusas fingit:

TABVLA
IL.
N. 12.

ME-

-
- r*) Magnan Lucania Num. T. 3. *s*) Beger Th. Brand. T. 1.
p. 328. *t*) Pellerin Rec. 1. pl. viii. n. 35. *u*) Morellii
Thes. Fam. Rom. inter incerta. Tab. 2. n. N. v. P.Q. item T.
4 n. 1.

K

TABVLA
II.
N. 12.

μεγαλοπόλεις καὶ συρ-
κόσαι, Βαθυπόλεμοις
τεμένος Αρέος, αὐδέων
Ιππών τε σιδηροχαράμαν
Δαιρίουνται τροφαί.

„ O magna urbs Syracusæ , bellicosæ templum
Martis , virorum equorumque ferro armatorum
divina nutrix ! „ x)

Turbare non debet, subinde Martem & αγενεῖαν
in hujus urbis monetis occurrere. Ut Italiæ gentibus
insistam , Herculem Bruttii , Metapontini Bacchum ,
Posidoneatæ Neptunum , Vulcanum Aefernini ac Li-
paræi & imberbem & barbatum in ære signarunt.
Quid plura ? Ipsum Apollinem , cuius æternam juven-
tam sic nitide Ovidius exprimit :

- - Ipse puer semper , juvenisque videris ,
Et media est ætas inter utrumque tibi.

Alæsa Siciliæ grandævum , barbaque instructum
prolixa coluit , testibus numis , quos Exc. Princeps
Torremuzza vulgavit in Alæsa historia , & in supple-
men-

x) Pyth. II.

mentis ad Parutam. *y)* Quis veteris superstitionis componat deliria?

TABVL^A
II.
N. 12.

Neque vero Mars sola in Italia barbam aluit, sed aliis etiam in terris, quemadmodum in Ponto Asiatico, ubi ejus & Bellonæ summi fuere honores. Ejus adserti invictum argumentum præbet numus Pimolisorum Ponti Galatici apud Pellerinum, *z)* in quo galea, ut solet, coniectus, provecta æstate, barbæque maiestate verendus adest; tametsi, ut quod res est, fatear, Pimolis Ponticarum urbium sola sit, quæ Mavortem senicum finxerit. Ceteræ omnes, Amasea, Amisus, Laodicea, Miletus, Sinope, Gaziura, Chabaetus, juvenem proposuerè. Quæ res Literatos, qui in hoc Ponticæ pecuniæ genus commentati sunt, in fraudem induxit, ut passim cum Pallade Martem confunderent, quod item alias sæpiissime factum adverti. Nullus omnino Palladi locus in prædictarum urbium numis, quorum aversæ partes continuo pharstram offerunt. Martem omnia loquuntur, cassidis forma, curti capilli (hi Palladi plerumque largius sub galea ad humeros defluunt) facies juvenilis, mascula

K 2

ta-

y) Tav. I. n. x. & T. VII. n. VIII. *z)* Rec. T. II. ph. xxxix. n. 8.

TABVL^A
II.
N. 12.

tamen, ampliorque, & collum aliquanto largius, ut in Herculis περοπομας, quo roboris vis innuitur. Sed & posticæ partis pharetra, seu telorum theca cum loro pendulo, eidem bene convenit, apteque jungitur. Exstat apud Pellerinium a) Prostannæ Pisidiæ urbis numus, in quo bellicum illud instrumentum Mars dextra gerit. Contra Palladis imago totō cælo discrepat in Pontico ære, armaturque tali constanter galea, quali gaudet in Athenarum tetradrachmis, atque identidem cum Perseo Medusæ percussore componitur, quem in perdifficili illa contra Gorgonas expeditione consilio ac ope juvit. Id non inutile fuerit accuratius monuisse, quod ad hunc lapidem nuper adhuc non nemo offenderit in descriptione numi Amaseæ, urbis in Ponto.

M E L I T A I N S V L A.

N. 13.

Caput muliebre velatum) (MELITAS. Tripus.

AER. III.

Melitæ numi Punci necdum certi habentur. Græce pene omnes, paucissimi latine loquuntur. Bilingual-

a) Rec. T. III. pl. cxxxvi. n. 6.

TABVLA
II.
N. 13.

linguem rarissimum Pellerinius protulit. Latinus no-
ster cusus, quo tempore ea insula Romanis obnoxia
fuit, ab artifice tamen græco, ut prodit inscriptio
MELITAS ad dialectum Doricam composita. Apud
Abelam & Parutam ad finem videris. Uterque ME-
LITAS legit, quæ lectio si sibi constat, adhuc aper-
tius græcum monetarium prodit. Hactenus detecti
ex ære omnes, præter unum argenteum Golzianum,
b) utrinque Herculis imagine insignem, sed fidei su-
spectæ, quod nemini alteri, nisi soli Golzio visus sit
ad hæc usque tempora. Anepigraphum subæratum
magnæ formæ, quem inter Melitenes recenset Cata-
logus numorum veterum Lipsiæ typis editus anno
MDCCCLXXIV. c) mallem Camarinam in Sicilia rescri-
bere, cujus argentei numi superant omnino similes. d)

Caput velatum Abela Vestæ, Havercampus
Cereris, ego Junonis existimo. Hujus in promonto-
rio fanum stetit antiquum, „ quod teste Cicerone,
e) tanta religione semper fuit, ut non modo illis
Punicis bellis, quæ in his fere locis navali copia

K 3

ge-

b) Græc. inf. T. XXVII. n. III. c) Catalogue raisonné d'une Collection de Médailles. 4to. p. 57. d) Pellerin Rec. III. pl. cx. n. 33. & 34. e) In Verrem lib. IV. cap. XLVI.

TABVLA gesta atque versata sunt, sed etiam in hac prædonum multitudine semper inviolatum, sanctumque fuerit. „ Credibile , Junonis simulacrum in eo templo fuisse velatum, ex quo imago in numis petita. Velatam Junonem porro exhibent statua Musei Capitolini , f) & duo anaglypha marmora inter Bartoli Admiranda. g)

GRAE-

f) Tom. III. Tav. v. g) Tab. 46. & 48.

GRAECIA EVROPAEA.

Conscensa Massiliæ navi, in Italiam fuimus ventis se-
cundis delati, qua cum insulis adjacentibus lustra-
ta, juvat nunc per universam Europæ Græciam excurre-
re. A septemtrionibus progressus, per Chersonesum Tau-
ricam, Daciam, Mœsiam, Thraciam, Macedoniam,
finitimasque provincias vagabor, brevius diutius jam
hic, jam illic commoraturus, prout negotia numis-
matica tulerint. Postea Ἑλλὰδα seu Græciam pro-
priam adibo, Acarnaniam, Oram Joniam, Atticam,
Boeotiam, Peloponnesum, & mare Aegæum, tandem-
que post difficiles per mare, per terras labores sub-
sistam in insula Teno, Cycladum una, ratem refe&t-
rus expeditioni Asiaticæ, si Superi conatibus adspi-
rent.

CHERSONESVS TAVRICA.

PANTICAPAEVM.

Panos effigies acutis arrectisque auribus.)
Caput bovis.

TABVLA
III.
N. I.

ARG. III.

Pri-

TABVLA

III.

N. I.

Primus fuit Motraye, qui Panticapæi numum æreum cum epigraphe ΠΑΝΤΙ. agoravit, b) quem Caffæ, olim Theodosiæ, emtum abs se testatur. Non ita recte judicavit Illustris Vir de geminis aliis ejusdem urbis numis, i) ΠΑΝ inscriptis, quorum alter argenteus, æreus alter est; quippe ambos Panormo tribuit. Offendere pedem ad eundem lapidem omnes ante Pellerinum Literati, qui similes prodidere monetas, Spanhemius, k) Begerus, l) Montfauconius, m) Paruta, n) Burmannus o) Theupoli. p) Ab auctore musei Pembrok q) Atabyrium revocatur ærea, quæ solas literas ΠΑ monogrammate colligatas gryphi adscribit. Verum & hæc Panticapæo restitui debet. Exstant aurei quoque hujus urbis numi cum apud Comitem Pembrok, r) tum apud Pellerinum. s) Huic uni octo ΠΑΝΤΙΚΑΠΑΙΤΩΝ debemus numismata in lucem protracta, diversi metalli & typi. Ab omnibus istis argenteum nostrum utraque parte discrepat. Jure autem dubites, an ab eximia raritate,

h) Voyag. Tom. I. Tab. xxviii. n. 25. i) L. c. n. 9. & 10.

k) De Præst. Num. T. I. p. 273. l) Thes. Brand. T. I. p.

369. item Thes. Palat. p. 200. m) l'Ant. expl. T. I. p. II. p.

272. n) Sic. Num. T. IX. n. 89. o) In Dorvil. Sic. T. II. p.

604. p) T. II. pag. 1286. q) P. 2. Tab. VI. n. 2. r) T.

I. Tab. V. n. 140. s) Rec. T. I. pl. xxxvii. n. 4.

te, an operis præstantia majoris æstimes. Artis sa-
ne deliciæ sunt eæ, quas „ nequeo monstrare, & sen-
tio tantum. „

TABVLA
III.
N. I.

Pan in adversa parte haud dubie fingitur, ana-
loge videlicet ad urbis nomen. Ut obvia alia mit-
tam, simillimum exemplum præbent denarii C. Pan-
sæ, hominis Romani, qui pariter ob nominis adfini-
tatem non absimile Panos caput exhibent. Ejus ima-
go variat in antiquis monumentis, ut nihil non va-
rium, atque inconstans est in vetere mythologia. Sæ-
pe a Fauno, Satyrové difficulter dignoscas. Ple-
rumque cornibus armatur; & Homerus, hymno in
Pana, bis vocat δίκερωτα bicornem., Horum loco
acutis auribus in numo nostro gaudet, adposite ad
Silium t) de eo canentem:

Stant aures, summoque cadit barba hispida mento.

Capilli, uti decet agreste numen, inculti
& sine lege, pæne ad terrorem diffusi, Itaque re-
cte

t) Punic. l. xiiii.

T A B U L A

III.

N. i.

et ac eleganter Anytæ Poetriæ u) Φειζοκομις horri-comis „ arguitur, prorsus ad fidem monumentorum veterum. Facie autem omnino ea est, qualem ei tribuit Homerus, οψιν αμειλιχον, πυγενειον faciem inamabilem, barbatam. „ x) Hanc nitidius etiam Caprius apud Theocritum y) Thyrsi pastori describit :

Οὐ θεμις ω ποιμαν, το μεσαμβρειον, & θεμις αμμιν
Συρισθεν τον πανα δεδοικαμεν. η γαρ απ' αγρας
Τανικα κεκρακος αμπανελαι εντι γε πικρος,
Και οι αει δειμεια χολα πολι εινι καθηται.

Non fas est, o Pastor, jam circa meridiem, non
fas est nobis fistula canere. Pana metuimus; namque
is a venatione tunc fessus requiescere solet, estque
amarulentus, & illi semper acerba bilis in naribus
sedet. „

Crederes peritissimum numi nostri artificem hunc
Theocriti locum ante oculos habuisse, qui difficile illud
Panos ingenium, nāresque iracundiam spirantes adeo
feliciter expressit. Tali eum vultu & Philostratus
senior pingi præcipit in suis iconibus. z) Simillima
pro-

u) Poetriarum octo fragm. c. Wolfi. p. 97. x) Hymno in
Pana v. 39. y) Idyl. I. v. 15. z) P. 828.

protome cernitur in antiquo vase, quod in insula Chio erutum fuit, apud Com. Caylum, a) a quo Fauni, ceu Satyri caput venditatur; item in alio vase Etrusco apud eundem auctorem præstantissimæ fabricæ. b) Bellorius infundibulum protulit, simili capite Sileni, ut ipsi quidem videtur, ornatum. c)

TABVL^A
III.
N. I.

Tauri caput ex altera parte nihil ad Pana. Cadebant ad ejus aras non victimæ, sed hostiæ, nimirum capræ & oves; etenim

Pan curat oves, oviumque magistros.

Ut ejus effigies ad nomen urbis Panticapæi: sic tauri caput ad denominationem Chersonesi Tauricæ procul dubio adludit. Alioquin animal istud adprime convenit hujus peninsulæ, speciatim Panticapes indoli, cuius terra frugum facilis, lætissimorumque pascuorum ferax erat, estque hodie dum. Egregie Strabo: „Post montana ista (Taurorum) sequitur Theodosia, campo prædicta fertili, & portu vel centum navibus recipiendis apto. Hic olim limes fuit Bosporianorum & Taurorum. Subsequitur regio

L 2

agri

a) Rec. des Ant. T. I. Tab. 57. n. II. b) T. II. Tab. XXVII. n. IV. c) De vet. Sepulcris T. XXIV. in Gronovii Thes. T. III.

TABVLA

III.

N. I.

agri præstantis usque ad Panticapæum , principem Bosporianorum urbem , sitam in faucibus Mæotidis . . . Tota regio frumenti ferax est . „ d) Milesiorum κήσμα passim veteres tradidere . Plura quæ ad hujus urbis geographicam notitiam pertinent , accuratius discussit Cl. Danvillius in dissertatione : Examen critique d' Herodote sur ce qu'il rapporte de la Scythie . e) Hodie vocatur Giertsch , vulgo Kersch , paretque una cum vicina urbe maritima Genikola seu Jenikala , a tempore postremi belli Turcici , Magnæ CATHARINÆ II. AVG. imperio , cvivs laudes non equidem recensebo :

ΟΤΚ ΕΙ ΜΟΙ ΔΕΚΑ ΜΕΝ ΓΛΩΣΣΑΙ , ΔΕΚΑ ΔΕ ΣΤΟΜΑΤ ΕΙΕΝ
ΦΩΝΗ . Δ' ΑΡΡΗΚΤΟΣ ΧΑΛΚΕΩΝ ΔΕ ΜΟΙ ΉΤΟΡ ΕΝΒΙΗ .

D A C I A .

N. 2.

IMP. M. IVL. PHILIPPVS. AVG. Caput laureatum Philippi Imp.) PROVINCIA DACIA. AN. II. Daciæ genius sedens , caput mitra patria tectus , d. tenet pileum libertatis , s. vexillum cum numero legionis

XIII.

d) Lib. VII. p. 475. e) Mem. de l'Acad. des Inscr. T. XXXV.
p. 579.

xiii. Ad dextram aliud vexillum cum numero legio-
nis v. Hic aquila fertum rostro stringens, illic
leo.

TABVLA
III.
N. 2.

AER. II.

Dacia sedens, d. tenet gladium recurvum, in-
digenis proprium. Cetera, ut in numo præcedente.

AER. II.

Provincia Dacia raro in numis confidet. Stans
dextra vel signum militare tenet, vel gladium recurvum
suis incolis peculiarem. In priore numo e nostris pileum
sedens prætendit, quo nondum visa est habitu. Pileus
libertatis symbolum habetur, & hæc Daciæ a Phi-
lippo adserita, qui liberam jussit, a quo tempore
Carpos, ceterosque barbaros eam infestantes repulit.
Zosimo numisque testibus. Atque hæc simul epochæ
in numis signatæ causa. Annos nempe computavit
Provincia Dacia non imperii Philippi, quem Har-
duini errorem Baldinius repetere non debuit, f) sed

L 3

ad-

f) In Vaillantii Num. Præst. T. II. p. 315.

TABVLA

III.

N. 2.

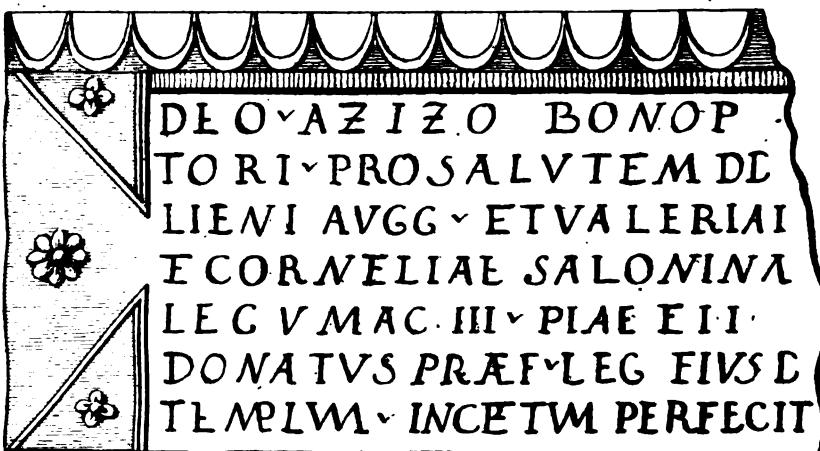
adquisitæ libertatis; & cum Philippus barbaros, Daciæ graves, quarto imperii sui anno represserit, liquet ANNUM II. liberatæ Daciæ, quem præsens nūmus eloquitur, respondere ejus Imperatoris anno quinto.

Alterum numum cum descripto Daciæ typo & anno, perinde sub Philippo seniore frustra quæsicris. Uxoris Otaciliæ talis exstat editus in Cimelio Austriaco, g) qui nec nobis deest. De duabus legionibus Daciæ præsidio impositis, v Macedonica, cuius symbolum aquila, & xiii Gemina, cuius insigne leo, Vaillantius Frœlichiusque varia notaverunt in Coloniarum numis. Legionis Quintæ Macedoniacæ, ejusque sub Gallieno Præfecti Donati meminit præltans lapis, ut ut aliquibus locis luxatus, anno MDCCCLXXV Thordæ in Dacia erutus, quem si eruditò orbi communicem, operæ pretium facturum me spero. Exemplar quale recepi, tale sisto, ne mutatis quidem characterum figuris.

Dif-

g) Tom. I. T. XVII. n. II.

TABVLA
III.
N. 2.

Difficile , mutilatum hoc marmor integritati restituere ; quod antequam periclitemur , necesse erit indagare , quisnam ille sit Azizus Bonus , quem lapis commemorat . Hunc deum per omnes pagani coeli angulos diu ac inultum quæsivi , sed incassum . Reperi tandem apud Imperatorem Julianum ii. qui ejus , si recte memini , solus mentionem facit . b) Locus , omisso græco textu , ita habet : „ Qui Edefsam habitant Monimum & Azizum Solis adseffores & contubernales faciunt , quod sic Jamblichus interpretatur , ut Monimus idem sit ac Mercurius , Azizus vero Mars ; utrique solis adseffores , qui in

ter-

b) Orat. iv. p. 150. Edit. Lips.

TABULA

III.

N. 2.

terras bona quam plurima transfundunt.,, Tenemus Martem Azizi nomine cultum Edeffæ in Mesopotamia. Inde ejus religio haud dubie invecta fuit Daciæ a legionibus Romanis, quæ illuc e Mesopotamia præsidio commigrarunt. Bonum vocari quid mirum, qui in terras bona plurima transfundit?

Azizo feliciter eruto , jam tentemus mutilam vocem P...TORI. Quid si legendum foret PROPVGNAATORI ? Obvii sunt Imperatorum numi, qui Martem Propugnatorem laudant. Et commode subveniunt aurea illa maximæ formæ numismata, quæ hic Gordiani III. effigiem , illic Martem exhibent cum epigraphe barbara : MLETARM. PROPVGNATOREN. pro MARTEM. PROPVGNATOREM. cuiusmodi ad imitationem Romanorum procusa in Dacia videntur , ubi solent effodi, quo fit, ut vix aut non omnino recurrent in museis exoticis: in Austriacis , Hungaricis , & Transylvanicis frequentius. * Huic interpretationi tam-

* Ejusdem furfuris patriæque sunt aurei majoris formæ numi Philippi Aug. qui galeatum Romæ caput, quale cernitur in mille denariis Reipublicæ Romanæ, ac epigraphen : PHILIPPVS. EIUS. AVGG. vel ut alii: PHILIPPVS. PIUS. AVG. exhibent, in aversa figuram hastatam cum literis BNTILOIC KCSS. (Pellerin Mel. 1. p.

tamdiu saltem locus esse poterit, quoad alias meliorrem, certioremque proferat. Quid literæ MDD sibi velint, Gallieni nomen præcedentes, non adsequor. Forsitan male scalptæ pro IMP. Me Hercle nihil tam absurdum, aut grammatices regulis adeo contrarium, quod nequeat auctoritate probari lapidum, eorum præcipue, qui extra Italiam in provinciis longe diffitis fuerunt incisi. Neque geminum G in voce AVGG. difficultate caret, nisi pariter artificis errore duppli- catum sit. Possis alterum G separare, atque initiale cognominis Germanici habere. Quæ subsequuntur,

TABULA
III.
N. 2.

ci-

161. Khell Suppl. ad Vaillant. p. 164.) Nam & isti e Pannonia inferiore, Daciaque Vindobonam feruntur, nec admodum rari sunt in nostratis museis. Hic etiam domesticos arbitror aureos nondum editos, qui novum Tyrannum referunt, nomine Sponsianum, indictum Historicis omnibus. Una parte inscriptio: IMP. SPONSIANVS. Caput radiatum iisdem fere ductum lineamentis, ac Gordiani III. in aureis maximæ molis, de quibus supra. Alterius partis typus atque epigraphe desumpta est e communibus C. Augurini denariis de gente Minucia, qui statuæ cum binis spicis inter adstantes duas figuræ ascribunt c. AVG. Quis Sponsianus ille fuerit, accuratius definiri nequit, silentibus Historicis. Purpuram in Dacia, vel regione contermina induisse, verosimiliter laborante sub Gallieno imperio Romano, aut certe post Gordianum III. persuadet cum fabrica, tum provincia, ubi hi numi de-

te-

M

TABVLA citius expediam , atque facilius. Nam **LIENI** sup-
III. plendum esse **GALLIENI** , pro **VALERIAI** legendum
N. 2. **VALERIANI**, pro **SALONINA SALONINAE**, & **FID.** nem-
 pe Fidelis, pro **EL.** suapte patet. His statutis ita la-
 pidem ex parte restituo :

DEO AZIZO. BONO. PROPVGNA
TORI. PRO. SALUTE. MDD (forte IMP) GAL
LIENI. AVGG. ET. VALERIANI.
ET. CORNELIAE. SALONINAE.
LEGIONIS. V. MACEDONICÆ. PIAE. FIDELIS.
DONATVS. PRAEFECTUS. LEGIONIS. EIVSDEM.
TEMPLVM. INCEPTVM. PERFECIT.

Va-

teguntur, nimirum Dacia. Eorum hactenus jam quinque mihi
 innotuere, aurei omnes, typisque similes: duo thesauri Cæsarei
 Vindobonensis , quorum ectypion mox ejus thesauri Præfectus
 dignissimus, R. D. Eckhel, in lucem proferet; unus musei olim
 De France, nunc Ill. Dom. Hess Vindobonæ, quartus Canonico-
 rum Reg. S. Aug. Ducumburgi in Austria inferiore. Quintus
 Hermannstadii servatur in præstantissimo museo, aut verius Mu-
 seum Sacrario Exc. Baronis Samuelis Bruckenthal, qui suo me-
 favore, pæne dixerim, amicitia non indignum habet. Tot,
 tamque gravis ponderis monetas aureas per eum terrarum tra-
 ctum fuisse cudas, nemini prodigo videbitur, qui noverit auri-
 feros, cumprimis Daciæ

montes, ubi Dite viso
 Pallidus fossor redit, erutoque
 concolor auro.

Valerianum, cuius nomen medium inter Gallienum, ejusque uxorem Saloninam ponitur, mallem utriusque filium, quam ejusdem nominis fratrem Gallieni

TABVLA
III.
N. 2.

* * *

HER. ETRVSC... Caput Etruscillæ.) --- IA (supple PROVINCIA) DACIA. AN. IIII. Mulier singulis manibus vexillum tenens, consistit inter leonem & aquilam, legionum symbola, quarum numeri V & XIII. vexillis inscripta sunt.

AER. II.

Herenniæ Etruscillæ, Trajani Decii uxor, nummum a Dacis cusum nec Vaillantius vedit, nec Bandurius. Cum anno V unum edidit Frœlichius, in quo muliebris Provinciæ genius ramum gestat, & sceptrum oblongum.

M O E S I A V I M I N A C I V M.

Numis præmitto Viminacii geographicam notitiam. In Mœsia superiore collocandam esse hanc

M 2 ur-

TABVLA urbem, docent numi fere omnes inscripti: p. M. s.
III. col. vim. hoc est: provinciæ mœsiæ superioris co-
 lonia viminacium. At quo steterit loco, sententiæ
 variant. Lazio videtur Buczidern urbs Serviæ:
 Widin Nigro. Hunc Frœlichius, Büschingius, &
 plurimi sequuntur. Accuratio Cellarius, qui Vimi-
 nacium post Margum recenset. i) In hanc rem egre-
 gius est Eutropii locus: „Carinum omnium odio &
 detestatione viventem apud Margum ingenti prælio
 vicit, (Diocletianus) proditum ab exercitu, quem
 fortiorum habebat; certe desertum inter Viminacium
 & aureum montem. „k) Exinde manifestum, Vimi-
 nacio respectu aurei montis interponi Margum, ac
 immediate præcedere. Eandem omnino positionem
 figunt Tabula Peutingeriana, atque Itinerarium Hie-
 rosolymitanum l) & Antonini, quod eo loco, ut fre-
 quenter alias, corruptum Vir summi ingenii Wesse-
 lingius sanitati restituit. m) Illustris Coloniæ vestigia
 hodieque superant eo loco, cui nomen vetus Rama*
 prope Ramam novam e regione Castelli Vi - Pa-
 lan-

* Ejus ichnographiam dedit Comes Marsigli in Danubio T. II.

n. 10. Tab. v. fig. XIV.

i) Tom. I. p. 458. k) Lib. IX. cap. XIII. l) Pag. 564.

m) P. 133.

lanka, quo directe ducunt statuta in Tabula Peutingeriana, ac Itinerariis Margum inter & Viminacium M. P. x. cumque Danubii magnus ibi flexus sit, eique angulo Viminacium insederit, patet, cur historia Miscel: n) insulam magni Istri „ & Theophila^t o) μητραν περι τα ἔσθεα τα ιτες vocet. Notitia Imperii eo collocat classem Illyricam, cuneumque equitum promotorum: Ptolemæus legionem.

TABVL^A
III.

Hæc de Viminacio generatim. Unum supereft, quod moneam. Ejus urbis situm a Cellario recte definitum vidimus. Tamen apud eundem p) paulo post legitur: „ Viminacium (quod Widin putatur esse.) „ Quis fibi persuadeat, Cellarium adeo sui oblitum, ut post aliquot paginas tam turpiter sibi contradiceret? Itaque Viri accuratissimi honori cum velim consultum, Popowitsio lubens adsentior, qui verba illa lunulis inclusa, ab insipido correctore putat male insuta. q)

Nunc proprius ad numos. Horum dives est Viminacium, utpote πολις αρχαια, urbs antiqua,, secundum Procopium: & πολις λαμπεα, urbs magnifica,,

M 3

ca,,

n) Lib. xviii. o) Lib. viii. n. m. c. 12. p) Pag. 462.

q) Vom Meere. S. 208.

TABVLA ca,, uti Theophylactus; quin imo Mœsiæ Μητροπόλις
III. teste Hierocle in synecdimo. Hoc vero dolet, fere omnes .
iisdem insignitos esse typis , muliere nimirum stante
inter leonem & taurum. Qui aliud argumentum
offerunt , auro cariores habentur. Ejusmodi com-
plures , nondum antea viros , rara felicitate possideo,
quos juvat ordine recensere.

* * *

N. 3. -- GORDIANVS. PIVS. FEL. AVG. Gordiani III.
caput laureatum. X P. M. S. COL. VIM. AN. IIII. Figu-
ra laureata & paludata effundit pateram super aram
luculentam , s. tenens hastam. Hic illic vexillum ,
quorum uni dimidius bos, alteri dimidius leo infistit.

AER. II.

Vir paludatus , sacra faciens ad aram , quæ
, multo fumat odore, , haud dubio est Gordianus
ipse , qui anno regni tertio , v. c. 993. Viminacio co-
loniæ jura dedit. Quis leonis taurique vexillis im-
minentium sensus sit , jam nulla restat difficultas. Oedi-
pum se iis præbuit R. P. Frœlichius ad numum Vi-
minacensem , r) in quo mulier inter leonem taurum-
que

r) Quatuor Tent. Ed. alt. p. 124.

que media, duo signa militaria sustinet, quibus Gordiani & Tranquillinæ capita imposta, numerique VII. & III. inscripti sunt. Iis numeris Septimæ & Quartæ legionis Veteranos Viminacium deductos indicari, ac hujus leonem, illius taurum esse symbolum, Vir acutissimus loco citato eleganter adstruit, rursumque paulo infra s) novo argumento comprobat e Daciæ numis petito. Quam ob rem ne cocta recoquam, solum addo, eam Frœlichii sententiam nitide stabiliri hoc integerrimo & anecdoto numo, in quo ipsa quadrupedia vexillis præfixa in prædictorum numerorum locum succedunt.

 TABVLA

III.

N. 3.

* * *

-- GORDIANVS PIVS. FEL.. Caput Gordiani Pii laureatum) C. P. M. S.... AN. IIII. Mulier d. leporem tenet, s. vexillum.

N. 4.

AER. I.

* * *

-- IANVS. PIVS. FEL. AVG. Caput Gordiani radiatum.) C. P. M. S. COL. VIM. AN. III. Typus, ut supra.

N. 5.

AER. II.

Se-

s) P. 140.

T A B V L A

H I.

N. 4. & 5.

Senio confectus numis videtur, quem Froeli-
 chius t) ob typi insolentiam pro meritis laudat.
 Quippe censet Coloniæ genium cervi aut capreoli
 pedes stringere, ac dolet vexillum adeo attritum, ut
 legionis numerus inscriptus discerni nequeat. Ve-
 rum e nostris, quos ambos studio in ære expressi-
 mus, & quorum alter integerrimus est, liquido ad-
 paret, nec unquam legionis numerum fuisse additum,
 nec a muliere cervum, capreolumve teneri, sed le-
 porem, quem ex auribus facile dianoscas. Næ is
 exiguum a Romana legione vel cohorte gratiam inie-
 rit, qui ei pro insigni dederit animal illud omnium
 timidissimum. Ego certe ita æstimo, a Viminacensi
 genio leporem ostentari, quo ejus in Moesia, nomi-
 natim suo in territorio frequentiam notet, exemplo
 aliarum urbium & regionum, quæ quibus animantibus
 præstabant, identidem gloriabantur in numis. Quis
 nescit Hispaniæ adsidentes eadem de causa cuniculos
 in denariis Imp. Hadriani, quibus HISPANIA inscribi-
 tur? Horatius u) re ipsa memorat „leporum in cam-
 pis nivalis Aemoniæ „ seu Thraciæ, quæ Hæmo
 monte a Moesia separatur. Et hodie dum Serviam,
 quæ vetus Moesia, multo leporum populo frequen-
 ta-

t) L. C. p. 125. u) Carm. L. 1. Od. xxxvii.

tatam, indeque copiosas eorum pelles, per Judæos cumprimis, ad nos deferri, e quibus pileorum nostrorum pars bene magna confici soleat, edoctus sum ab Ill. D. Jenisch, cuius eruditissimi Viri auctoritati plurimum tribuo, qui iterum ac sæpius in ea regione, atque ipso in loco Ram, vetere ut diximus Viminacio, aliquamdiu devertit. Poterant vero Viminacenses eo potiore jure leporum jaqtare copiam aut excellentiam, quod essent animalium istorum carnes antiquis in deliciis, unde Græcorum illud: παντα λαγωα; & Martialis: x)

TABVLA
III.
N. 4. & 5.

Inter quadrupedes gloria prima lepus.

Feminis & alio nomine commendabantur per jocum, quod quæ eas ederent, forent septem diebus pulciores. Eo adludit festivi Martialis epigramma in deformem Gelliam: y)

Si quando leporem mihi mittis, Gellia, dicis:
Formosus septem, Marce, diebus eris.
Si non derides, si verum, lux mea, narras,
Edisti nunquam, Gellia, tu leporem.

IMP.

x) Epigr. L. XIII. n. xcii. y) L. v. n. xxx.

N

TABVLA

III.

* * *

IMP. IVL. PHILIPPVS. PIVS. FEL. AVG. P. M. Philippi Patris laureati effigies. (P. M. S. COL. VIM. AN. V. Muliebris coloniae genius inter taurum & leonem, singulis manibus vexillum tenet, quorum alteri inscribitur VII. alteri IIII.

AER. I.

Inscriptio partis anticæ perquam memorabilis. Caret Philippus solito Marci prænomine. Vocatur PIVS & PONTIFEX MAXIMUS, quos titulos dissimulant ceteræ monetæ, quas Philippo dedicavit Viminacium. Aversæ typus æque novus sub hoc Imperatore: sub præcedente non infrequens. Eundem repetit Hostiliani numus, de quo postea. Gemono quadrupede, numerisque VII. & IIII. legionem Septimam & Quartam denotari monimus. Postremam Scotus in codice Præfecturarum Flaviam cognominat, atque in urbe Singiduno collocat, cuius de situ accurate differt Cl. Danvilius: Memoire sur les villes de Taurinum & Singidunum, 2) ubi & multus de Viminacio sermo est. Ejusdem legionis sæpe fit mentio in veteribus lapidibus, potissimum iis, qui in Dacia, Mœfiæ

z) Mem. des Inscr. t. XXVIII. p. 410.

sæ contermina, aut pridem eruti sunt, aut nostris effodiuntur temporibus. Hi Claudiam, Piam, fidelem salutant.

TABVLA
III.

* * *

IMP. IVL. PHILIPPVS. PIVS. FEL. AVG. P. M. Ca- N. 6.
put Philippi Patris radiata corona ornatum)(P. M. S.
COL. VIM. AN. V. Victoria gradiens, d. fertum gerit, s.
palmam. Hic ibi taurus leo.

AER. II.

Viminacii annus quintus legitur sub Gordiano Pio, & Philippo. Ex quo patet, Philippum eodem anno successisse Gordiano Pio, atque adeo annum Coloniæ quintum congruere primo imperii Philippi. Hoc stante Victoria præsentis numi alia esse nequit, ac Persica, quam Colonia Philippo regnum auspicanti non tam gratulatur, quam optat, licet votis inanibus. Nam is pro eo, ut infisteret vietricibus Gordiani Pii armis, quem per summum nefas e medio sustulit, teste Zonara „ cum sapore Persarum rege pacem fecit, Mesopotamia & Armenia concessis „ atque ita rebus in Oriente constitutis cum filio, Romam profectus est. Serius quidem, instante populo Romano ad arma re-

N 2

cur-

T A B U L A

III.

N. 6.

cursum, provinciæque Persis iterum ademtæ; verum pax denuo cum iisdem celeriter coaluit promissione facta restituendi provincias. Ceterum Victoriae gradientis imago nunc primo comparet in ære Vimina-
cii. De circumscriptione capitis ad præcedentem numum diximus.

* * *

-- PHILIPPVS. AVG. Caput ejus laureatum.) (P.
M. S... M. AN. VI. Figura paludata inter bovem &
leonem d. globum sustinet, cui Victoria insistit, s. ha-
stam præpilatam.

AER. I.

Narrat Zosimus *a)* Philippum contra Carpos, Sarmatiæ Europeæ populos, expeditionem suscepisse, qui jam Istro vicina loca depopulabantur. Prælio conserto cum impressionem barbari non sustinerent, in fugam sunt conjecti ac propulsati. Eam viatoriam putat Froelichius *b)* hoc numo Viminacenses gratulari & Philippo, & sibimet, quibus infesti Carpi jam jamque imminebant. Sed hanc interpretationem ex-
clu-

a) Lib. 1. Cap. xx. *b)* Quat. Tent. p. 129.

cludit Coloniæ ANNUS VI. quem mea moneta ingenue
fatetur, exefus in Frœlichiana. Respondet annus
Coloniæ sextus Philippi regnantis secundo, quo non-
dum Carpicum bellum exarsit, excitatum denique
duobus annis post. Ad hæc figura paludata Phi-
lippus filius est, quia vultum imberbem ac juveni-
lem simulat. Ei Pater, sopito bello Perfico Roman
contendens, in itinere imperium communicavit. Utri-
usque proinde honoribus hunc numum consecravit
Viminacium.

TABVLA

III.

IMP. CAES. C. MES. Q. DECIVS. P. F. AVG. Tra-
jani Decii laureata protome.)(--- col. vim. an.
xi. Coloniæ genius muliebris inter leonem & taurum
d. protendit ramum, s. oblongum sceptrum tenet, cui
Victoriola insistit cum solitis attributis.

N. 7.

AER. I.

„ Ob inertem Philippi socordiam in omnibus
(verba Zofimi sunt) Scythæ Tanain transgressi, vi-
cina Thraciæ loca prædis agendis infestabant, quos
aggressus Decius, & omnibus præliis superior, præ-

N 3

da

TABVLA

III.

N. 7.

da quoque recepta est. „ Hac de causa Victoria Viminaçii genio fertum imponit, quod essent suis auspicis submoti per Decium barbari, partaque inde Coloniæ securitas. Quamquam ea dea paulo post inconstantiae, levitatisque suæ argumentum dederit Romanis nimium quantum exitiale, puta in cruenta cum iisdem barbaris pugna, qua pars maxima Romani militis, & Decius ipse cum duobus filiis cecidit. Numinus ab Arigonio productus c) aut alias a nostro fuit, aut injuriis temporum naele habitus.

* * *

N. 8.

IMP. TRAIANVS. DECIVS. AV. Caput ejus laureatum X P. M. S. COL. VIM. AN. XII. Genius inter solita legionum insignia stans, d. prætendit cornucopiæ s. leoni imminet.

AER. I.

Cornucopiæ, quod Colonia ostentat, procuratam sub Decio rerum omnium abundantiam, patriique soli pinguedinem indicat. Et laudat Mœsiæ glebam Virgilius: d)

-- Hi-

c) T. XII. n. 190. d) Georg. l. I. v. 101.

- - Hiberno lætissima pulvere farra
 Lætus ager. Nullo tantum se Mœsia cultu
 Jactat.

TABVLA
 III.
 N. 8.

Ad quem locum Servius: „ constat Mœsiam circa culturam esse diligentem. Sed non ei cultus suus tantum prodest, quantum hyberna serenitas, & humidum solstitionis. „ Scio quosdam Virgilii codices pro Mœsia legere Mysia , quod nomen est regionis in Asia. Sed hoc nihil obturbat , quia Mœsia etiam Mysia latino ore dicitur. Ovidius:

Hic tenuit Mysas gentes in pace fidelis.

Et inscriptiones apud Gruterum: e) IN. MVS.
 INFERIOR. item: NAT. MYSIA. SVPERIORI. Græcis autem Mœsia passim μυσια vocatur.

* * *

- - R. ETRUSCIL.. Etruscillæ imago. X p. m. s. N. 9.
 COL... AN.XII. Colonia adstante gemino quadrupede,
 cornucopiæ d. obtendit, s. globum.

AER. I.
 Nu-

e) p. 446. & 521.

TABVLA

III.

N. 9.

Numum descripsisse sufficiat. In ære incisum priori conjungimus, quia novos in aversa typos uterque proponit.

N. 10. - MP. C. VAL. HOST. M. QVINTVS. AVG. Hostiliañ laureati effigies. X P. M. S. COL. VIM. AN. XII. Coloniæ genius inter leonem & taurum duo tenet vexilla, quibus inscribitur VII. & III.

AER. I.

Hostiliani monetæ Viminacenses rarioribus accensentur. Hæc inedita & singularis, ceu aversam species, ceu partem adversam. Fuit Hostilianus post infelicem illam in Thracia pugnam, qua gemini ejus fratres Herennius & Trajanus Junior cum patre Decio periere, solus familiæ suæ superstes. A Senatu Augustus ac Imperator renunciatus, imperium degustavit verius, quam tenuit, mox gladio vel peste consumtus. Hinc numi omnes, etiam Romani commatis perrari, qui Augustum, præcipue qui Imperatorem salutant. E Viminacensibus hic quidem unicūs est, a quo diuis titulis honoretur. Ceteri ad unum omnes

Cæ-

Cæfarem tantum profitentur, & nudo propterea capite repræsentant. Aversam eandem in Philippi anecdotō numo recensui.

TABVLA
III.
N. 10.

De variis in ære Viminacii notatis annis, quibus chronologia plurimum juvatur, nihil disputavi, ne actum agam. Has partes Norisius, Vaillantius, Frcelichius egregie implevere. Admodum rari numi sint oportet, qui ANNUM x. sub Philippis referant, cuiusmodi Vaillantius vidit, si modo recte vidit. Mihi omni licet adhibita opera, nec talem obtinere, nec ullo in museo conspicere licuit.

C A L L A T I A.

K. Corytus arcus & clypeus, clava & spica. N. II.
X Clupeus.

AER. III.

Crederes heri cusum, adeo elegans & nitidum est id certæ antiquitatis numismation. Inter anecdota quidem omni jure loçum obtinet. Erunt, qui primo ejus conspectu Macedoniæ inferendum putaverint, quod & nobis ab initio placuit. Provocabat eo clypei forma Macedoniæ fere peculiaris, literaque

O

Caf-

T A B U L A

III.

N. II.

Cassandream, vel regem Cassandrum innuere videbatur. Verum re magis perpenfa, atque ope aliorum numorum adjuti, mentem mutavimus, reliquaque Macedonia Callatiæ, inferioris Mœsiæ urbi prope Tomos adhæsimus. Et vero pro hac stant peristases quam plurimæ. Solitaria litera καλλατιας initialis videtur, ac revera juxta Cereris protomen conspicitur in quadam ejus urbis moneta apud Pelleriniūm f) quæ in postica parte καλλατιανων integrum nomen repetit. Alia apud eundem Auctorem inter clavam & corytum inscribit καλλατι. Sed omnium maxime huc conductit numus Golziānus g) inepte a Nonnio Galatis Asiaticis adscriptus, qui singula omnino signa, quibus noster abundat, spicam, corytum cum arcu, & clavam exhibet adjecto urbis nomine. Is ut plenam lucem nostro adfundit: sic vicissim nostro jam debet indubiae fidei auctoritatem, de qua non immerito antea dubitabatur, ut fere suspecti habentur numi omnes, quorum præco solus Golzius est. Cl. Eckhel h) pariter autonomum hujus urbis citat, in cuius aversa tres spicæ germinant. Duas & vicini Tomitæ signarunt. i) Posticam partem clypeus Ma-

ce-

f) Rec. T. I. pl. xxxvi. n. 6. g) Ins. Asiæ Tab. II. n. 1.

h) Num. vet. p. 52. i) Pellerin l. c. n. 10.

cedonicus contegit. Clypeum delphino insignitum. Callatiani offerunt apud saepe laudatum Pellerinum. k) Nec est, quod is typus offendat. Recurrunt ejusmodi clypei Macedonici etiam in numis Poësti in Lucania, l) Philadelphiæ in Lydia, m) & Herodis Magni Judææ regis. n) Fuisse tempus, quo Macedones Callatiam frequentaverint, probabile duco, quod Mœsia Macedonia contigerit, ejusque tractus urbes persæpe colonos dominosque mutaverint, & jam sui juris fuerint, jam obnoxiae vicinis regibus. Mela o) Callatiā Milesiorum opus statuit, Ovidius Megarensium illo versu Tristium:

TABVL^A
III.
N. II.

Et quos Alcathoæ memorant a mœnibus ortos.

Strabo p) aliique ab Heracleotis Ponticis conditam adfirmant, regnante in Macedonia Amynta, & cum horum auctoritate faciunt ejus urbis numi, qui constanter Herculis effigiem, aut ejus arma jactant, imo κτιστην quandoque prædicant, q) non quod

O 2

Cal-

k) L. c. n. 7. l) Magnan Lucan. Num. Tab. 31. n. xvii. & xx. m) Pellerin. Rec. t. II. pl. LXIV. n. 77. n) Frœlich ad num. Reg. Acces. Nov. Tab. II. n. VIII. o) L. II. C. II. p) L. VII. p. 491. q) Pellerin Rec. t. I. pl. XXXVI. n. 5.

TABVLA

III.

N. II.

Callatia Herculem conditorem immediate agnoscet, sed Heracleam ab Hercule fundatam. Tradit Memnon, r) qui Heracleæ fata & tyrannos persequitur a libro v. Historiarum usque ad l. XVI. temporibus Nicomedis I. Bithyniæ regis, Callatianos Istrianosque bello cum Byzantinis fuisse collisos propter Tomos emporium, quod sibi vicinum studebant Callatiani monopolium vendicare. Sed rebus ad arma deductis Callatianorum adeo fuerunt accisæ vires, ut ab ista calamitate nunquam pristinas recipere potuerint facultates. Eorum numi autonomi rari, nec frequentes sub Imperatoribus. Desinunt cum Philippo Seniore. Unum Septimii Severi teneo nondum editum, quem subjicio:

* * *

ΑΥΤ. Κ. Λ. ΣΕΠ. ΣΕΟΥΗΡΟC. ΠΕΡ. Septimii seve-
ri caput laureatum. Χ κα... ΤΙΑΝΩΝ. Bacchus stans
d. hastam puram, s. cantharum vel botrum: ad pe-
des panthera.

AER. II.

Nuf-

r) Photii Biblioth. n. ccxxiv. p. 703.

Nuspiam adnotatum inveni. Bacchus überem vini proventum significat, ut spica mollem glebam in præcedente numo.

TABVLA
III.

MARCIANOPOLIS.

ΑΥΤ. Κ. ΟΠΕΛΛΙΟΣ. ΣΕΥΗ... ΝΟC. Lege ΜΑΚΡΙ-
ΝΟC. Laureatum ~~ριπτ~~ Macrini.)
τη... οr. ΜΑΡ-
ΚΙΑΝΟΠΟΛΙΤΩΝ. Aquila fulmini insistens, fertum rō-
stro tenet.

AER. I.

Marcianopolis, inclyta urbs Mœsiæ inferioris, monetis abundat. Tamen aquilam quæ Macrini vultui conjungat, nondum observata. Magistratus nomen exesum suppleri debet ΠΟΝΤΙΑΝΟR. quod constanter ceteri hujus Imperatoris numi repetunt, eadem in urbe signati, cuiusmodi Vaillantius atque Froelichius descripserunt.

* * *

ΑΥΤ. Κ. Μ. ΑΥ. ΣΕΤΗ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟC...ΜΜΕΑ. Se N. 12.
veri Alexandri & Mamææ capita adversa.) (...or.

O 3

ΓΕΤ-

TABVLA ΓΕΤΩΛΙΚΣ ΜΑΡΚΙΑΝΟΠΟΛ. Hygia stans serpentem
 III. pascit: in area ε.
 N. 12.

AER. II.

Erat Marcianopolitis solemne, jungere geminas Augustorum imagines in ære publico. Caracallæ & Julijæ Domnæ, Caracallæ & Getæ, Macrinij & Diadumeniani, Elagabali & Moesæ, Alexandri & Moesæ vultus obversos vel apud solum Frœlichium spectare licet in eorum pecunia. Sed tamen Alexandrum qui Matri Mamææ sociatum viderit, usque modo nemo fuit. Magistratus prænomen ærugo consumpsit, illæsum reliquit in altero hujus Imperatoris numo apud Frœlichium, s) qui posticæ partis aquilæ adscribit: τη. ιοτλιοτ. ΓΕΤΩΛΙΚΣ. ΜΑΡΚΙΑΝΟΠΟΛΙΤΩΝ. Sub Julio Getulico Marcianopolitarum.,,

Notari meretur & pro or. Placuit haec sigla non solum Moesiae, sed & Thraciae monetariis. t) Ejus usum obtinuisse jam Alexandri Magni temporibus, probant numi argentei minuti, qui una parte veram ejus effigiem referunt, altera Cupidinem inequitantem leoni, cum epigraphe: ΑΛΕΞΑΝΔΡ. u) quos eidem Coæ-

s) Append. Nov. ad Vaillant. p. 105. t) Frœlich Append. ad Vaillant. p. 304. u) Liebe Gotha Num. p. 99.

coævos existimant. Redit eadem nota in æreis compluribus Alexandri numis apud Gesnerum, x) frequentius in iis, qui habent circumscriptionem: κοι-
νον. ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ. β. ΝΕΩΚΩΡΩΝ, Severi Alexandri demum ætate cusi. Monumentis quoque Siculis inscriptam deprehendit Exc. Princeps Torremuzza. y). Sunt & Asiæ urbes, quarum numi ea sigla utuntur, Cyme Æolidis apud Pellerinum z) & Nysa Cariæ apud Begerum. a) Herodis Magni, Judææ Ethnar- chæ, monetæ inverso situ eam pingunt, nempe z

TABULA
III.
N. 12.

q pro o in vetere pecunia nondum vidi, hac demta. Contra vero α non absimili forma effigiat Liparæ numus a Principe Torremuzza editus supplemento quinto ad Parutam. b) Invenio tamen q tam pro o, quam pro α, insertum alphabeto Græco, cujus literas valuisse quatuor seculis ante, ac tribus post Christi adventum statuerunt Auctores præstantissimi operis: Nouveau Traité de Diplomatique. c)

THRA-

x) Tab. II. n. 20. & 30. y) Siciliæ Inscr. Nov. Coll. LVII.
z) Mel. T. II. p. 182. a) Thes. Brand. T. II. p. 719.
b) Tav. I. n. 13. c) Tom. I. pl. x.

T A B V L A

IV.

N. I.

T H R A C I A.**A B D E R A.**

Abderæ protome intra quadrum alte incusum.
 Juppiter sedens d. hasta nititur , advolante ejus
 comite aquila.

ARG. III.

Grandis ævi numus. Testes sunt quadratum,
 totiusque operis austera simplicitas. Oculi semiaperi-
 ti seu nictantes, ut in duobus antiquissimis Syracusa-
 rum & Pharsali monetis argenteis mei musei. Et
 perhibet Diodorus , d) finxisse Dædalum sua signa
 ομμασι μεμυκολα, conniventibus oculis, „ ut Win-
 kelmannus interpretatur. e) Supremam vetustatem &
 inscriptionis testatur parentia ; nam sæpe illiterati sunt
 numi , qui monetariæ artis attingunt incunabula. Un-
 de cujas sit noster , ignorarem , ni Abderitam pro-
 deret adfinis Golzianus cum epigraphe : ΑΒΔΗΡΑΣ
 ΚΟΡΑΣ. f) Is facem prætulit simili quoque Pellerinio-
 no , g) qui solas literas A. K. fatetur , initiales videli-
 cet ΑΒδηρας κορας. Quoad signa cum his convenit

no-

d) Hist. 4. xv. e) Geschichte der Kunst. S. 8. f) Gracie
 Tab. xxv. n. ix. g) Rec. T. I. pl. xxxvii. n. 7.

noster, typis utrinque discrepat. Caput est Abderæ Diomedis fororis, quæ urbem condidit, atque a se vocavit, auctoriibus Mela, b) & Solino. i) Quamquam alii ab Abdero conditam volunt, quem Diomedis equi discerpserunt. Abderæ crines vitta coerciti, quæ Latinis proprie vocatur reticulum. Juvenalis: k)

TABVLA
IV.
N. K.

Reticulumque comis auratum ingentibus implet.

Ejus hodieque multus apud Italicas mulieres usus domesticus. Græci dixerunt κεκρυφαλον, item κεωβυλον, si fides Servio. l) At κεωβυλος pressius in viris, quod in feminis κορυμβος. Ulpianus lege xxv. §. 10. d. de Aur. Arg. mundo legato adpellat „ reticula crocphantia. „ Glossæ veteres: „ Reticulum γυγγαδος και κεοκυφαντος. „

* * *

Gryphus pedem dextrum elevans.) επ...
ΜΩΝΑΚΤΟΣ. Quadrum non cavum, sed prominente
ope-

h) L. II. c. II. i) Cap. x. k) Sat. II. v. 96. l) Ad I.
iv. Aeneid. v. 138.

TABVLA opere, dissectum in quatuor partes cum totidem pun-

IV. &is in areis.

N. 2.

AER. III.

Et hic numus patriam fateri negligit. Erat non Abderitis modo, sed etiam proximis Maronitis in more positum, ut dissimulato nomine, magistratus tantummodo pecuniæ suæ committerent. Nihilo minus utriusque populi monetam e symbolis facile di-gnoscas. Maronitæ intra quadratum identidem uvam vel vitem botris gravidam, altera parte Bacchum vel equum adoptant. Abdera grypho delectatur, quem typum a Tejis abstulit, quorum pulcra fuit colonia, ut vetus proverbium habet. Id proinde animal, tum aversæ quadratum, familiare Macedonicæ Thraciæque pecuniæ, manifesta sunt Abderæ argu-menta, cuius nomen hic numus nequidquam cælat. In aversa legendum: επι. ΔΗΜΩΝΑΚΤΟΣ. Sub Demo-naœ. „

Quadratum, sicut monui, non incusum est, sed formis eminet. Cum vetustatem spiret non admodum remotam numismation nostrum, subit mirari, Abderitis argumentum adeo jejunum ac sterile pl-a-cuisse. Res tamen isthæc non caret exemplo. Quis ne-

nescit obvias tritasque Apolloniæ, Dyrrhachii; Corcyraeque drachmas, quæ una parte vitulum lactentem, altera simile quadrum varie ornatum exhibent, vestigium nempe retenti, atque a principio incusæ quadrati? Evidem scio Eckhelii, Auctoris gravis, conatus in renovandis Alcinoi hortis, quos Begerus in hoc monetarum genere plantavit, Barthelemyus destruxit. At vereor, ut incassum laboraverit. Quatuor illa jugera, & septum, & areolæ, quibus Alcinoi παραδεισον instruxit Homerus, & quæ Eckhelius fatis clare conspicere sibi visus est in memoratis nummis Illyricis, m) mihi quidem speciosa vivacissimæ imaginationis videntur ludibria. Profecto non absimile phantasma præsens quoque Abderitarum numulus objicit. Quid enim interest inter hujus & prædictarum urbium quadratum? Si forte areolas ornatas exigis, has minutissimo in numero ob angustias spatii tantum punctis notatas dixero. Cetera fere congruunt. Magis etiam huc facit Acanthi, Macedoniæ urbis, numerus antiquissimus, cuius aversum restituo e Barthelemyi Palæographia numismatica. n)

TABVL^A
IV.
N. 2.

P. 2

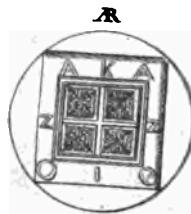
Ne-

m) Num. vet. p. 106. n) Mem. des Bel. Lettr. T. xxiv.

TABVLA

IV.

N. 2.

Nescio, an non hæc moneta nitidius adhuc prætentos Alcinoi hortos exprimat, quam Apolloniæ, Dyrrhachii, Corcyrae pecunia. Indulge phantasiæ lusibus, & omnia bellissime cum Homerica descriptione concordant. Vides quadratum quadrifariam divisum. Id „ hortum quatuor jugerum „ indicat. Comparent lineæ quadratum claudentes, apte ad „ septum utrinque circumductum. „ Ne desunt quidem punctulis eleganter „ ornatæ areolæ „ intra dicta quadrata, quas pariter Homerus memorat. Habes ergo denuo perspicuos, si superis placet, Alcinoi hortos. Quid igitur? Hos item in Macedonia exquires? Aut hoc age, aut illos apage.

Sed quid aliarum urbium monetis immoror?
Sunt adeo Apolloniæ Illyricæ; quæ hortos illos
evellant. Talem Eckhelius ipse suppeditat, quæ vi-
ci-

cinum Apolloniæ Nymphæum, seu collem ignes spar-
gentem, quadrato e. formis extantि includit. o) Id
quadratum nequit alium habere sensum, ac habent
tot alia in mille numis. Quis intra παραδεισον Alci-
noi monticulum ferat ignivomum? Aut quis artificem
tam ineptum sibi persuadeat, qui hunc illi imposuerit?

TABULA
IV.
N. 2.

Urit aliis porro numus a Pellerinio vulgatus,
p) pervetustus ac anepigraphus, quem nihil refert
ad rem præsentem, seu Dyrrachium revoces, seu
potius Apolloniam Corcyramve ob vaccæ situm in
Dyrrachena pecunia plerumque contrarium. In ejus
numi aversa signum, quod alias quadratum est, ro-
tundum cernitur, astroque simillimum. Hoc per Jo-
vem! nullo pacto cum prætenis hortis componas;
nam & longissime ab eorum forma Homerica discre-
pat, nec aliunde videtur ortum, quam ex arbitrio
monetariorum, quorum varios, nec dissimiles inge-
nii lusus accurate colligit doctissimus Barthelemyus,
artisque monetariæ primordiis tribuendos præclare
docuit, & tamen præfatum signum valorem quadra-
ti exæquare videtur, cuius locum tenet. Si vero
idem utrique valor, neutri commune quidquam cum

P 3

hor-

o) L. c. Tab. vi. n. 19. p) Rec. T. I. pl. xi. n. 8.

TABVLA

IV.

N. 2.

hortis erit. Non ignoro Græcorum, quod Eckhe-lius reſte notat, crepandis in monumentis ardentissi-mum studium, præcipue il Homeri versibus nobilita-ta fuere. At novi etiam, & quisque novèrit mo-numenta maximæ famæ, quin adeo habita inter or-bis miracula, de quibus tamen altum filet vetus mo-neta. Et dic amabo! Cur solum in argento vigeat Homerorum hortorum memoria? Cur non item in ære? An non Cnossii Cretenses labyrinthum tam in ære, quam argento centies ostentavere? Nonne vel ex eo, quod a primis artis monetariæ temporibus id genus quadrata argenteis potissimum numis incusa fue-rint, vix æreis: nonne inquam, vel ex eo argumen-tari fas est, prætenſos hortos, qui conſtanter & fo-lum in argento occurrunt, non esse denique niſi vefigia-retenti, argentoque incusi ab origine quadrati? Sed hæc ſatis de Alcinoi paradiſo jam bis perdi-to.

A N C H I A L V S.

ΦΑΤСТЕИНА. NEA. СЕВАСТН. Protome Faufinæ Ju-nioris.)(ΑΓΧΙΑΛΕΩΝ. Ceres fedens d. duas spicas, s. facem ardētem sustinet.

AER. II.

Quem

TABVLA
IV.
N. 2.

Quem Vaillantius describit, q) ab hoc diversum invenio tam aversæ typo, si modo recte vidit laudatus auctor, quam capitis epigraphe, in qua desideratur *το NEA*. Duæ sunt ejus nominis urbes, altera Thraciæ, Ciliciæ altera. Posteriori numos aliquos adscripsit Vaillantius nullo certo criterio. Hos pariter in Thraciam Pellerinius r) & Eckhelius s) alegandos censuerunt; quæ lex si universim obtinet, Anchialus Thracica, quantum memini, sola est ex urbibus Europæ, quæ Faustinam, Aurelii conjugem, NEAN salutet. * Reliquæ urbes, quibus eo vocabulo filiam a matre cognomine discernere placuit, omnes Asiaticæ sunt, nempe Æzanis Phrygiæ, Pergamus Mysiæ, Temnus Æoliæ, Amastris Paphlagoniæ. Addere possem Nicæam Bithyniæ, in cuius geminis numis legendum contendit Vir summus Eckhelius: t) AN. NEA. ΦΑΥΣΤΕΙΝΑ ΣΕΒ. non ANNEA, ut Vaillantius. At mihi nondum de hoc omnino liquet. To NEA in prædictarum urbium monetis nunquam præsit, sed Faustinæ nomen constanter subsequitur, per-

in-

* In Byzantii numo compellatur; ANN. ΦΑΥΣΤΕΙΝΑ ΣΕΒ. An-nis Faustina Filia „ nempe Antonini Pii, & Faustinæ Senioris. Pellerin Mel. T. II. p. 94.

q) Num. Imp. Græc. p. 59. r) Mel. T. II. p. 126. s) Num. vet. p. 55. t) L. c. p. 183.

TABVLA
IV.
N. 2.

inde ac numi Romani perpetua lege dicunt: CONSTANTIUS. IVN. nunquam IVN. CONSTANTIVS. Unde Ni-
cæenses monetarios, argumento ex analogia petito,
scribere pariter oportebat: AN. ΦΑΤCTEINA. NEA. mini-
me vero AN. NEA. ΦΑΤCTEINA. Ad hæc simillimus numus
apud Geßnerum u) perspicue habet ANNIA. Itaque
mallem & ANNEA unam vocem, nimirum Faustinæ Ju-
nioris prænomen habere, quæ Annia vocabatur. Ni-
hil obeit ANNEA pro ANNIA ponи. Literarum hujus
generis permutationes quot numi offerunt? VENVS
GENETRIX quem fallit? Et quis numerabit errores,
quos Coloniarum, urbiuumque Græcarum pecuniæ in-
scripsit artificum vel imperitia vel oscitantia?

Vaillantius Anchiali sex numos cum capite Gor-
diani Pii, quatuor cum ejusdem & Tranquillinæ προ-
τόμαι vulgavit. Hi nescio quo pacto, in operis in-
dice omitti sunt. Hunc defectum notare visum est,
ne quis eo delusus, ut nuper non nemo, securius ad-
ferat: „ Postremum Anchiali numum Vaillantius in
Geta commemorat. „

BI-

u) Inter Imp. Rom. T. cLX. n. 50.

B I Z Y E.

 TABVLA
IV.

N. 3.

Neptuni caput. Η ΒΙΖΥΗΝΩΝ. Jupiter nudus adfistit aræ luculentæ, d. pateram tenens, s. hastam puram.

AER. III.

Primus atque unicus autonomus, in quem certum Bizyenis jus sit. Duos Auctor Musei Theupoli *x)* eisdem adscripsit cum vultu & nomine Byzantis, quem Stephani epitomator Neptuni & Croëssæ filium, alii classis Byzæ Thraciæ regis ducem, Eu-stathius Megarenium classi præfectum perhibent. Sed illos Byzantium spectare in confesso est. Nolim vero aliquis suspicetur turpis Sycophantæ subesse fraudem, a quo nomen BYZANTIQN mutatum sit in ΒΙΖΥΗΝΩΝ. Numus integerrimus est, omnisque dolinescius.

Bizyen in Astica, regione Thraciæ, collocat Stephanus: Cænensi, quæ Asticæ contermina fuit, Solinus inferit. Plinius *y)* memorabile quid de ea narrat: „intus Bizya, arx regum Thraciæ, a Tereine-

x) P. 1254. *y)* L. iv. Sect. xviii.

Q

TABVL^A

IV.

N. 3.

nefasto crimine invisa hirundinibus;,, non quod illic facinus perpetratum, sed quod Terei patria fuerit. Theatrum fabulæ, quam canit Ovidius, Daulis Phocidis oppidum a Pausania constituitur, atque inde esse, „quod intra hujus terræ fines hirundines neque parint, neque ex ovis pullos excludunt, nec omnino tectorum laquearibus ullos adfigunt nidos. „ z)

Neptunum coluit Bizye, quem oris ductus, & capillorum ratio manifestant, licet esset a mari reductior. Enimvero murorum urbis cujuscunque fundamenta deus ille tuetur. Servius: „Neptunum muros; ipsi enim fundamenta sunt consecrata, cujus & moventur arbitrio, unde εννοσιχθω dicitur, hoc est, terram movens aquæ concussione. „ a) Eam ob rem Strabone teste b) fuit Apamenis Phrygiæ, ut ut mediterraneis, in honore, qui vehementibus terræ motibus frequenter laborabant. Pars altera Jovem Neptuni fratrem exhibet. Insolens, Jovem sacrificare, qui Pater Restorque hominumque deumque. Attamen sacris faciundis intentum etiam alii numi fistunt, e. g. Cyrenaici aurei apud Pellerinium. c) Communes

z) L. x. p. 807. a) Ad ii. Æneid. v. 610. b) L. xii. p. 868. c) Rec. t. iii. pl. LXXXVI. n. 5.

nes quoque Vespasiani Imperatoris denarii, in quibus iovis cvstos super aram libat. Phænomenon Lactantius explicat. Is postquam dixisset Cæsarem ex Aglaosthene referre, Jovem in insula Naxo priusquam aduersus Titanas bellum moliretur, sacrificium fecisse prope littus, confestim subjungit: „cui ergo sacrificare Juppiter potuit, nisi Cœlo avo? „^{d)} Hujus sacrificii, ab Jove peracti, meminit æque Fulgentius. ^{e)}

TABVL^A
IV.
N. 3.

Apud Arigonium ^{f)} Bizyenus numus exstat cum protome Sept. Severi, cuius a versam Juppiter implet eodem habitu, sed ara deficit. Circumscriptio BI-
ZYNON obtruditur pro BIZYHNON. Joanni Cantacu-
zeno ^{g)} oppidani vocantur BIŽVIOI. In actis conci-
liorum Ephesini & Chalcedonensis passim BIŽV scri-
bitur, corrupte videlicet, ut sunt urbium nomina in
Notitiis Ecclesiasticis pessime depravata. Fuit ea
urbs nobilitata Eustathii Antiocheni exilio.

Q 2

BI-

^{d)} De falsis relig. L. I. c. II. ^{e)} Mythol. L. I. c. XXV.

^{f)} T. XIX. n. 241. ^{g)} L. III. c. 78.

TABVLA

IV.

N. 4.

B I S A N T H E.

Caput Bacchi.)(BI. Racemus.

AER. III.

Bisanthe Samiorum colonia, dicta & Rhædetus. Ejus numi paucis abhinc annis reperti, adeoque rari sunt, ut non nisi tres hoc ætatis comparuerint, a Pellerinio & Eckhelio vulgati. Totidem nostra supellex recondit. Sed is anecdotus, qui Bacchum & racemum jactat. Universa Thracia vini feras; sed & incolæ vinosi audiunt, ac οινοπλυγαι a Poetis passim carpuntur. De Byzantio (atque hæc Bacchum pariter & racemum signavit cum epigraphe BY) lepide mercator aliquis ita ludit apud Menandrum: b)

Παντας συ μεθυσάς, Βυζαντίου,
 Τας εμπορεύς ποιεις ὅλην επινομεν
 Την νυκτα δια σε και σφοδέ αχεατον μοι δοκω
 Ανισαμαι γην τεσσαρας κεφαλας εχων.

Omnes tu ebrios, o Byzantium,
 Mercatores facis. Totam bibimus

No-

h) Men. & Philemonis Reliquiae. Amst. p. 22.

Noctem propter te, & plane merum, ut mihi quidem
videtur.

TABVLA
IV.

Surgo igitur habens quatuor capita.

CONSTANTINOPOLIS.

CONSTANTINOPOLIS literis fugientibus. Caput
galeatum urbis genii: a tergo sceptrum.) (vot. xx.
MVLT. xxx. intra coronam lauream.

AER. III.

Vota xx soluta, xxx suscepta sunt pro salu-
te ac incolmitate Constantini Magni anno v. c.
MLXXVIII. Christi CCCXXV. Tum igitur signatus nu-
mus, quem nec Bandurius vidit, nec post eum alias,

MESAMBRIA.

ΑΥΤ. Δ. (sic.) Μ. ΑΝΤ. ΓΟΡΔΙΑΝΟC. ... ΤΡΑΝ-
ΚΥΛΛΙΝ. Gordiani & Tranquillinæ obversa capita.) (
ΜΕΣΑΜΒΡΙΑΝΩΝ. Aesculapius more Pæonio amictus
baculum tenet, cui serpens implicitus.

AER. II.

Mesembriæ, dorice Mesambriæ numi oppido
rari, qui nomine vultuque Imperatorum Romanorum

Q. 3

glo-

TABVLA
IV.

gloriantur. Cl. Eckhel unum deprehendit in præstanti museo Ill. Comitis Vitzai cum iconē Caracallæ, cuius pretium augeri ait, quod præter Severum, Gordianum & Philippos nullus adhuc in hujus urbis numis conspectus est Imperator. i) Verum reclamat Hadrianus, quem vidit, aliisque videndum dedit Froelichius Appendicula ad Vaillantium. k) Itaque Mesembriæ pecuniæ agmen (de nostris temporibus loquor) Hadrianus dicit, Philippi claudunt. Æsculapius novus hujus urbis typus. Deus idem a proximis Maronitis cultus, ac in numis effigiatus est, cuiusmodi apud Pellerinum l) existit, hic ejus statuam repræsentans, illic Maronem urbis conditorem, ni potius Aristæus sit, quem ferunt „ primum omnium in eadem gente mel miscuisse vino, suavitate præcipua utriusque naturæ sponte provenientis. „ m)

Gordiani titulus ΑΥΤ. Δ. monstrum offert. Crederem Δ scalptoris errore cælatum pro κ, nisi ænigma non absimile proponeret mox citatus Hadriani numus, cuius hæc inscriptio : ΑΥΤ. ΚΑΙ. ΤΡΑ. ΑΔΡΙΑΝΟC. ΔΙC. ΣΕB. Froelichius interpretatur ΔΙC. ΣΕB. iterum

i) Num. vet. p. 58. k) P. 184. l) Rec. T. 1. pl. xxxv. n. 32.
m) Plinius Hist. Nat. L. XIV. Sect. vi.

rum Augustus, „ & conjectat græculos Thraces, quod
passim in aliis Latinorum juxta ac Græcorum numis
& monumentis observarent numerum quemdam Im-
peratorio aut Consulari titulo, vel Tribunitiæ Pote-
stati adjungi, sive annos imperii adsignari, hunc imi-
tatos fuisse morem, censuisseque ad Augusti quoque
titulum annorum posse notam adscribi. Quid si no-
stro pariter in numo litera Δ initialis foret τ& ΔΙC,
adeoque legendum: ΑΥΤ. ΔΙC. M. ΑΝΤ. &c. hoc est:
Imperator Bis M. Antonius &c.?

TABVLA
IV.

Aliquantisper adhuc moratur litera Σ, quam
præfens numus & rotundæ & quadratæ formæ osten-
tat. Præbet alterum ejus rei exemplum Anchialus
Thraciæ, cujus moneta in auctoris museo, Gordiani
pariter & Tranquillinæ vultibus conspicua, scribit:
ΤΟΡΔΙΑΝΟΣ. CEB. Prætereo alias non paucas Europæ
Asiæque urbes, quibus eam literam eodem in numo
variare placuit, imo vero in eodem vocabulo, ut
Aphrodisias in Caria ⁿ⁾ Soæmiæ Aug. nomen ex-
pressit ΤΟΛΙΜΙΑC. Vel unius Thraciæ civitates lucu-
lenter docent, lunatum quadratumque sigma eadem
va-

ⁿ⁾ Pellerin Mel. II, pl. xxx. n. 2.

T A B V L A

IV.

valuisse ætate, fuisseque promiscue adhibitum, prout artificum ferebat libido. Ex quo Illius judicium neutquam adridet, qui Automalæ Cyrenaicæ urbis numisma, a Gorio productum, eo quoque nomine fraudis insimulat, quod sigma triplici forma, nempe Σ. C. atque τ effigiat. Eam monetam facile αγνοιότες absolverem, nisi graviora latentis doli obstarent indica. Generatim Virorum doctissimorum complures de ætate quoque τε minus recte sentire video. Augusto vix antiquius plerique putant, præcinente magno Spanhemio. o) Ast fuit jam adhibitum in literato Archidami clypeo, quem Amyclis Laconicis celeberrimus Fourmontius inter Apollinis templi rude ra detexit. p) Floruit autem Archidamus, Spartano rum rex & filius Agesilai, trecentis & amplius annis ante Augus*ti* tempora. Nec minus occurrit in urbium monetis remotissimæ vetustatis, Siridis in Lucania, q) Agrigenti, r) & Messanæ s) in Sicilia. Id verum, ab Augusti ævo, præcipue post Antoninos, frequentius atque ante fuisse usurpatum in numis, marmoribusque; verum hoc falsissimum, cœpisse tum de-

o) De Præst. Num. Diss. II. p. 102. p) Mem. de Bell. Lettr. T. XVI. q) Pellerin III. Suppl. Pl. III. n. 9. r) Apud eundem Rec. T. III, pl. CVIII. n. 7. s) Scriptores Hist. Rom. Lat. Heidelb. T. I. p. 320. Tab. XLII.

demum adhiberi. Usus ejus familiarior tamen Asiæ populis, quam Europæ fuit. Ut taceam reges Commagenes, Armeniæ, Parthiæ, Ponti, Judææ, notavi plurimas Galatiæ, Phrygiæ, Mysiaæ, Lydiæ, Bithyniæ, Ciliciæ, Syriæ, Phæniciæ, & Palæstinæ urbes in adversariis meis, quarum numi autonomi quadratum exhibent sigma. Contra vero Europæ monetis inscriptum non deprehendi extra Italiam & Thraciam late sumtam, insulasque Cretam, Melum, & Siphnum; & quamvis lunata figura, nempe c, generatim loquendo, communius adratis ob facilitatem scribendi, quoniam uno styli ductu formatur, quadrata nihilo secius multo tempore vigebat. Gallieni quidem ætate passim adhuc in ære vetere legitur.

TABVL^A
IV.

Hæc quæ de usu & antiquitate literæ et potissimum e numis disputavi, cave minuta existimes, aut inutilia. Hallucinati sunt in definienda numorum, gemmarum, lapidumque ætate sæpe ac multum, qui sinistra hac in parte ducebantur opinione. Possem exempla facile congerere, si numerarem in deliciis aliorum sphalmata venari.

R

VL-

TABVLA

IV.

V L P I A P A Y T A L I A.

AYT. K. M. AT. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟC. Caput laureatum Elagabali.) (οΥΛΠΙΑC. ΠΑΤΤΑΛΙΑC. Duo signa militaria, inter quæ ara encarpis ornata, cui aquila insitit coronam rostro tenens.

AER. II.

Facies imberbis ac elegans Elagabalo præ Caracalla convenit. Sub neutro invenias præsentem numum descriptum. Hæc ejus unica laus est. Averfæ typus commentario non eget.

S E R D I C A.

N. 5.

A.. Κ·Λ·Σ·Ε·C.. ΗΡΟC. Septimi Severi protome. ΗΓΕ. ΚΑΙΚΙΝΑ. Λ... Tropæum inter duos captivos: infra CEPΔΩΝ.

AER. II.

Erat Septimius Severus, ut Herodiani t) verbis utar, „ clarissimus omnium Imperatorum bellicis operibus. Neque enim aut civiles quisquam adverfus

t) Hist. Lib. III.

sus inimicos, aut externas adversus barbaros totidem aliis victorias reportavit., Civilem an extermam Severi victoriam Serdicenses celebrent in hoc numo, definiri satis tuto potest; siquidem captivorum habitus is est, qui hominibus barbaris, non Romanis congruat. Hinc tropæum nihil ad Pescennium vel Albinum pertinet, imperii æmulos superatos, sed ad Parthos Britannosque devictos. Magistratum, cuius primæ tantum literæ tempus edax pepercit, nobis alter servavit Pautalæ numus a Froelichio editus, u) qui una parte Severi caput, altera ejusdem stantis simulacrum exhibit cum circumscriptione: ΗΓΕ. ΚΑΙ-ΚΙΝΑ. ΔΑΡΓΟΤ.

TABULA
IV.
N. 5.

Sunt, qui Serdicam seu Sardicam inferiori Mœsiæ potius, quam Thraciæ adnumerent, a qua immensis Hæmi montibus disjungitur. Urbs olim potens, a Trajano Ulpiæ nomen fortita, concilio memorabilis, hodie, ut putant, Triaditza.

P H I L I P P O P O L I S.

... ANTONIN.. M. Aurelii caput laureatum. X
ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΙΤΩΝ. Aquila expansis alis.

AER. III.

R 2

Apud

u) Cimel. Austr. T. I. Tab. xvii. n. 3.

TABVLA
IV.

Apud Vaillantium duæ aquilæ volant, rostris coronam stringentes. Ex hoc numo avolavit altera, & quæ remansit, fertum amisit.

L Y S I M A C H V S.

N. 6. Caput imberbe galeatum. $\lambda\kappa$ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΛΤΣΙ-
MAXOR. Dimidius leo, subtus ferrum hastæ, in area
caduceus & ΛΟ.

AER. III.

In museo Theupoli talis numus indicatur, $x)$
sed attributis per aream destitutus. Huic Cl. Cary,
auctor elegantissimi operis : Histoire des Rois de
Thræc & de ceux du Bosphore Cimmerien, dedi-
set locum in tabulis æreis, quemadmodum adfirmat,
si ejus eætypi potiundi facultas sibi ulla fuisset. Mi-
hi, cui fortuna non eætypon, sed ipsum obtulit nu-
mum, pergratum ac volupe accidit illud exequi, quod
Viro erudito non licuit. Caput galeatum Lysimachi
credo, aut verius Martis. Palladis quidem certe
non est, quam solent antiquarii cum Marte confun-
dere. Leonis signati causas recenset laudatus Cary. $y)$

RHOE-

$x)$ T. II. p. 1218. $y)$ L. C. p. 41.

R H O E M E T A L C E S I.

TABVLA
IV.
N. 7.

Sella curulis, seu throni genus, cui monogramma inscriptum. Superne caput, in area sceptrum, epigraphe deleta.)*(ΣΕΒ. . οτ. lege ΣΕΒΑΣΤΟΥ. Capricornus cum globo, cornucopiæ, & hasta pura.*

AER. III.

ΡΟΙΜΗΤΑΛΚΟΥ, Rhœmetalcis i nomen ex antiqua penitus obliteratum. Id supplant numi duo, quos e museo Regis Galliarum produxit Cl. Cary, z) ab hoc tamen discrepantes. Quæ throno imminent effigies, videtur esse Cotyos Rhœmetalcis filii. Et vero apud laudatum auctorem a) monetam video, quæ sociatos dicti regis conjugisque vultus, atque in area literas ΒΑ. & simile caput parvum ostentat, quod Sequinus & Patinus Veneris existimant, Cary vero proprius Cotyos eorum filii. Cetera per utramque aream dispersa symbola nihil negotii faceſſunt. Eorum sensum, uti Rhœmetalcis i fortunam pridem executus est eruditissimus Cary in historia regum Thraciæ.

R 3

ΒΑ-

z) L. c. p. 68. a) Pl. II, n. 6.

ΤΑΒΥΛΑ

IV.

ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΡΟΙΜΗΤΑΛΚΟΥ. Capita jugata Rhœmetalcis i. ejusque uxoris, aut filii Cotyos. ΧΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ. ΚΑΙΣΑΡΟΣ. ΣΕΒΑΣΤΟΥ. Augusti Caput nudum.

AER. II.

Sola epigraphe circum Augusti protomen ab editis differt.

THASVS INS. AD. THRACIAM.

N. 8.

Faunus vetulus genu flectens phialam tenet. ΧΘΑΣΙΩΝ. antiquissimæ formæ literis. Diota intra quadratum.

ARG. III.

Is numus e solo Golzio b) cognitus, cuius auctoritas plus æquo laboravit haecenus. Quapropter ad vindicandum egregii Viri fidem, non abs re putabam, pervetustum ac elegans νομιματικον restituere. In hoc tamen peccat Golzianum eçtypon, quod Herculem Scypho armatum effigiat. Ego Faunum bene

b) In Gracia T. XIII. n. 7.

ne caudatum dilucide agnosco. Is pariter in Naxi Siculæ argento frequenter confidet, lætusque phialam ori admovet, quasi strenue potaturus. Et fuit eadem Fauni signandi causa Thasiis, quæ Naxiis, nobilitas vitium, quæque inde consequitur, Bacchi religio. Thasium vinum multis laudibus celebrant Comici Græci passim, & Athenæus & Plinius.

TABVLA
IV.
N. 8.

P A E O N I A.

A V D O L E O N.

Caput Jovis laureatum. Χ ΑΤΔΩΛΕΟΝΤΟΣ Eques N. 9.
galeatus: in area signum incusum triquetræ simile.

ARG. I.

Pæoniæ reges numerantur Deon, Besantis regina, Dropion, Agis, Audoleon a Philippo II. vietus, & Ariston ejus filius, a Lysimacho paterno regno restitutus, moxque per fraudem exutus. Horum solus est Audoleon, cuius nomen in vetere pecunia vivit. Frœlichius c) ejus tetradrachmum vulgavit
no-

c) Ad. Num. Reg. Acces. Nov. p. 45.

TABVLA

IV.

N. 10.

nostro plane geminum, si notam incusam excipis, accurateque observat, barbarem ejus numi fabricam plurimum accedere ad speciem eorum numismatum argenteorum rudis etiam operis, quæ similes utrinque typos, saepe caput mire ornatum, & pro equite varia animantia & monstra, vel sine vel cum epigraphie plerumque barbara exhibent, cujusmodi frequenti numero e Pannoniis Daciaque ad nos deferuntur; ex quo porro conjicit, hujus generis tetradrachma vicinis Pæoniæ Macedoniæque regionibus, præsertim qua Thraciam & Moesiam contingunt, eorumque Principibus esse tribuenda. Ea Viri doctissimi conjectura magnopere firmatur, evexiturque ad certitudinis gradum præsente numo Audoleontis, cui signum impressum est ad formam triquetræ. Nam eandem prorsus notam ea referunt tetradrachma, de quibus negotium agitur. En tale mei musei cum literis ~~ME~~ Tabula iv. expressum. Tanta ejus cum Audoleonte conformitas, qua major esse nequit. Communia argumenta. Eadem moles, pondus, metallo, artificium; sed quod rei summa, vel ipsa triquetra supra equitem adeat, solo discrimine, quod haec Audoleontis numo incusa sit, in altero formis emineat, redeatque secundo. Num fas erit dubitare amplius, quin uterque numerus sin minus ad eandem,

dem, certe confinem patriam pertineat. Et non
ne ex his manifeste sequitur, cetera quoque talia
tetradrachma partim literata, partim anepigrapha,
aut in ipsa Pæonia, aut in conterminis Pæoniæ ter-
ris lumen vidisse tanto certius, quod ibi tam pro-
digiosa, ut audivimus, fere indies multitudine eru-
antur*? Per Daciam quidem obvia, & pro Dece-
bali numis communiter ab indigenis haberi, semel at-
que iterum coram testatus est Exc. Baro Brucken-
thal,

TABVLA
IV.
N. 9. & 10.

* Druantillæ Aug. monetæ satis cognitæ Eruditis e Supplemento Rhellii ad Vaillantii Imperatores Rom. sed ubinam illa gentium, & cuius uxor tyranni fuerit, hoc quidem incognitum, tacentibus veterum commentariis. Si quis meam exquirat sententiam, audacter Druantillæ quoque sedem in Pannonia, Mœsia, vel Dacia figo, propterea quod ejus denarii nuspam alibi, quam hoc terrarum tractu obveniant. Et quid, si Sponsiani thalamo jungen-
da foret, cuius ignoti pariter tyranni aureos quinque numos in Dacia supra recensui? Profecto utriusque ætas, spectata numo-
rum fabrica, non admodum differre potest, videturque in Gal-
lieni tempora incidere. Usque modo Druantillæ quatuor nu-
mos, omnes argenteos, contrectare mihi licuit in Thesauro Cæ-
fareo, Comitumque Ariosti & Nadaschdy Vindobonæ. Quar-
tum ego detexi, intulique præstanti museo. Exc. & Reverendissimi Dom. Georgii Klmo, Episcopi Quinque - Ecclesiensis in Hungaria ννεν' Αγιας, cuius erga Rempublicam Literariam meri-
ta, ac erga me beneficia majora sunt, ac ut dicendo adsequi
possim.

S

TABVLA

IV.

N. 9. & 10.

thall, Magni Transylvaniæ Principatus Gubernii Præses, quem reðe meritoque Bono Patriæ, ac Republicæ Literariæ natum dixeris. Ad hæc tam copiosi tantæ molis numi argentei supponunt patriam argento plurimo divitem. Quis autem Daciæ, Mœsiæ, Pæoniæque montes argento fuisse antiquitus, esseque hodiedum gravidos ignorat?

His ita confirmatis, sit mihi fas nonnullos hujuscemodi numos barbaros hoc loco depromere e mea penu neandum vulgatos. Neque enim aut opportunior alius de iisdem differendi locus & occasio erit, aut eorum examen utilitate carebit.

* * *

N. 11.

BIA. Duo capita juncta, aliud laureatum, aliud galeatum. X BIATEC. Eques decurrens læva manu ramum portans.

ARG. I.

Singularis hæc est moneta, quæ anticæ BIA inscrit. Ceteræ, notatæ solo nomine BIATEC sub equite, nullo pretio sunt, atque in Austriæ Hungariaeque museis vel tenuissimis redundant. De Wilde,
Har-

TABVL^A
IV.
N. II.

Harduinus, Begerus, Morellius, Havercampus varie de iis sentiunt, male omnes. Neque felicior hac in parte Pellerinius optimus, qui ad veteris Hispaniæ regulos & principes animum adjecit. *d)* Florezius, qui omnem antiquam patriæ suæ pecuniam summo studio collegit, nitidisque commentariis illustravit, hoc genus monetarum alto premit silentio, parte quoque tertia, cui tamen supplementi loco Hispanicas omnes e Pellerinii gaza intulit. Unde patet, ejusmodi neque copiosius occurrere per Hispanias, neque patriam fuisse habitam pecuniam a præfato auctore.

Supra in Dacia Gordiani III. Philippi, & Sponfiani numos aureos memoravi, cufos ad exemplar Romanæ monetæ a barbaris, servo pecore, quibus imitari solemne. Illustre servilis imitationis exemplum denuo vides in numis BIATEC. Quis enim est, quin flatos intelligat ad normam denariorum Familiæ Fufiæ, qui eadem jugata capita præferunt, adscriptis insuper nominibus HO. VIRT. id est: HONOS VIRTUS, ut Morellio *e)* dudum suboluit? Hæc observatio multi momenti est. Namque simul elucescit,

S. 2

æta-

d) Rec. T. I. p. 14. *e)* Epist. ad Perizonium p. 211.

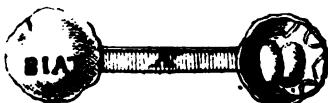
TABVLA

IV.

N. II.

ætatem numismatum BIATEC non posse removeri ultra annum v. c. DCLXIV. quo ex mente Havercampi , citatos denarios Triumviri Monetales Calenus & Cordus feriri jussérunt.

Superant ex auro quoque numi barbari , qui nomen BIAT. fatentur , initiale fortassis τε BIATEC , quemadmodum το BIA nostri tetradrachmi abbreviatum nomen est , quod plenum legitur ex altera parte , nimirum BIATEC. Talem gazæ Cæsareæ jam septem ante annos in ære incidi curavi præfigendum dissertationi , quam tum animo parabam de hoc incognito aureorum numorum genere. Ut puto , ejus exemplar neque hic intempestivo erit loco.

Evidem attentione semper dignissimum habui ,
quod forma , pondere , mole , aurique puritate ad .
amis-

amissim exæquet aureos illos, qui anno MCCCCCLXXI. ad octoginta circiter pondo Austriaca inventa sunt juxta pagum Podmoel in Bohemia. Ejus omnimo-
dæ similitudinis vadem eo confidentius agere ausm, quod ipse indulgentia Celsissimi Caroli Egonis, s. r. i. Principis ab FÜRSTENBERG, Regii Bohemiæ Gubernii Præsidis, Dominique prædii Pyrglitz, quo spectat prædictus pagus, haud exiguam numorum illorum vim diligenter contenderim cum citato aureo musei Cæfarei, cuius inscriptio BIAT. Novi sane, quid Rev. ac doctissimus P. Adæuctus Voigt, f) quid alii de hoc aureorum numorum genere senserint. At mihi semper scrupulus adhæsit, debeantne fortasse in Pæoniam, Mœsiam, terrasve revocari conterminas, facem præferente Cæsareo omnibus partibus æquali, quem epigraphe BIAT ejusdem tractus partum pro-
dere videtur, cuius argentei sunt cum nomine BIAT. & BIATEC. Suspicionem nuper auxit paulo ante lau-
datus Cels. Princeps, Musarum eorumque, qui Musis va-
cant, cultor fautorque multo maximus, transmisso
ad me sub finem elapsi anni barbaro tetradrachmo
ex eorum genere, quibus jam suam constituimus pa-

S. 3

tri-

f) Schreiben an einen Freund &c. Prag. 1771. item Beschrei-
bung der Böhmisichen Münzen. I. B. S. 235.

TABULÆ
IV.
N. II.

TABVLA

IV.

N. II.

triām, adjectaque epistola, in qua pro ea, qua erga me
 est, benevolentia summa significat, eum numum fuisse in
 prædiis suis erutum una cum pluribus aureis ejusdem in-
 dolis, cujus ii, qui ad locum Podmocl detecti sunt. Ex eo,
 inquam, vetus mea suspicio magnopere crevit. E præ-
 cedentibus extra controversiam arbitror, rudis ope-
 ris tetradrachmum illud, sicut reliqua hujus generis,
 spectare Pæoniam, Mœsiām, vel unam e finitimis pro-
 vinciis. Si hoc est in eo tractu domesticum, ut cer-
 to est, licet e Bohemiæ visceribus extractum, quid
 prohibet idem conjicere de aureis ibidem, ac simul
 cum argenteo effossis, invitante præterea in Pæoniæ
 viciniam Cæsarea simili moneta cum epigraphe BIAT?
 Sed hæc quamvis a veritate non omnino aliena vi-
 deantur, tamen non dicta sunt, nisi solum per con-
 jecturam. Forte

- - - - - felicibus inde
 Ingeniis aperitur iter.

Utinam essent, qui solicite indagarent, num ejus-
 modi numi aurei & in prædicto terrarum tractu fre-
 quentius eruantur! Tum enim vero delatos exinde
 in Bohemiam fuisse, luculentius emergeret.

cov-

* * *

COVNOS. Caput imberbe.)(Eques.

TABVLA
IV.
N. 12.

ARG. I.

Quæ Principum aut Dynastarum nomina craf-
sæ Minervæ tetradrachmis argenteis (de his tantum-
modo mihi res est) impressa deprehendi, in unum
collecta subjicio. Postremum non ipse vidi numum,
sed e Pellerinio mutuavi. Ceteros omnes hifce ma-
nibus versabar per Austriam atque Hungariam.

AA. TI. ADNA. Numus Pellerinii, g) & auctoris.
Alter Ill. Domini Ferd. Freisleben, Consiliarii Aulici,
& archivo Cæsareo præfecti Vindobonæ , clare:
ADNA AA. AI.

AIAIO. XIR.

ATTA.

AVSCRO.

BIATEC. In meo redit **BIA.**

BVSV. & BVSSV.

COBLIOC.

ECCAIO. item EICCAIO.

& HCCAIO.

EVOIV. XIR.

FAPIEQ.

ΔEMT.

AIONNOS.

COV-

g) 1. Suppl. Pl. 1. n. 3.

TABVLA COVNOS.

IV.

N. 12.

DONNVS.

DVBNO.

MONNOC. & retrograde

CONNOM.

NENET vel AENET. contra-

ctis prioribus duabus literis.

SVICCA

- - NGE.

Huc item spectant numismata copiosa, tetradrachmis Philippi II. ejusque filii Alexandri Magni similia, plus minus rudia, sed quæ regum illorum nomina characteribus turbatis ac pessime ductis miserum in modum torquent: saepe lingua loquuntur ignota. Hæc longo post Philippum & Alexandrum deinde annorum intervallo a Macedoniae, Thraciae, Moesiae &c. barbaris fabricata videntur. Nonnullis incusæ notæ. Talia nostræ suppellestilis eruditus

N. 13. & 14. Lector intuebitur Tabula IV.

Mentione vix habeo dignos innumeros hujus generis numos, sed nulla insignes epigraphe, quibus accensendus & ille videtur, quem Celeberrimus Dutens e suo thesauro produxit, Aetolisque adjudicavit. b) Ad fabros aurarios hæc insipida barbarorum pin-

b) Expl. de Méd. Gr. & Phén. Pl. I. n. 2.

pinguis ingenii monumenta, unde nihil didiceris! Se-
quens tamen numus illiteratus neutiquam erat diffi-
mulandus.

TABVL^A
IV.

* * *

Protome incognita, pone quam arbusculæ ge- N. 15.
nus. λ Avis facie humana.

Similem possedit Pellerinius i) cum inscriptio-
ne ΦΑΡΙΕΩ, qua ductus Vir summus, reique numariæ
Parens, eam monetam Phariæ seu Pharo, Adriatici
maris insulæ, tribuit. Verum hoc privanda honore
est, certissimeque rejicienda in classem barbaræ pecu-
niæ, de qua inox egimus. Quod typos attinet, Te-
rentianum illud recte pronunties: „ incerta hæc , si
tu postules ratione certa facere , nihilo plus agas,
quam si des operam , ut cum ratione insanias . „ De-
monstro pennato multum sibi complacuisse videntur
monetarii barbari; nam istud saepius deprehendas in
hisce numis. Quidam τῷ ΦΑΡΙΕΩ substituunt nomen
ΑΙΑΙΟ. XIR. cujusmodi plures vidi , & habuit etiam
Ari-

i) Rec. T. III. pl. cxiv.

TABVLA

IV.

N. 15.

Arigonius. *k)* Meus illiteratus. Sed piget diutius
inter monstra versari. Macedoniam peto.

M A C E D O N I A.

N E A P O L I S.

TABVLA

V.

N. 1.

Larva exerta lingua. *)* Quadrum incusum.

ARG. II.

Numis numi quam optime illustrantur. Ejus-
dem prorsus formæ larva, cuius

- - - - - hiatum
In gremio matris formidat rusticus infans

ii numi horrent, quorum pars antica muliebri capiti
adscribit ΝΕΟΠ. hoc est: ΝΕΟΠΟΛΙων Unde nequit du-
bitari, quin ad hos Neopolitanos & præsens perti-
neat. Consentit Cl. Eckhel, qui similem, sed minu-
tæ formæ, eodem nixus arguento, eandem ad ur-
bem revocavit. *l)* De Personis, seu larvis prolixè
tractarunt Boindinus Discours sur les Masques des

An-

k) Inter incert. t. ix. n. 13. *l)* Num. vet. p. 65.

Anciens, m) & Ficoroni opere Romæ vulgato: Maschere sceniche &c. * Personam in ære Neapolis conspicuam, referri ad Bacchi sacra, quæ per Thraciam & Macedoniam multo furore peragebantur, observatum pariter jam fuit.

**TABVLA
V.
N. I.**

ARCHELAUS II.

Galea intra quadrum e formis eminens.)
Equus
gradiens.

N. 2.

ARG. III.

Caput regis diadematum.)(ΑΡΧ.Λ.ο. lege ΑΡΧΕ-
Λ.ο. Equus gradiens freno ad terram defluente.

N. 31

ARG. I.

Archelai numi raritatis tam exquisitæ, ut ægre reperiantur in museis etiam laudatissimis. Quidam regis nomen, ut ejus fratri Alexandri II., aut si mavis, Alexandri I. reticent, dignoscendi e symbolis,

T 2 qui-

* Verus ejus operis auctor a Winkelmanno proditur R. P. Contucci, Monum. Ant. vol. II. p. 59.

m) Mem. de Bell. Lettr. T. IV. p. 132.

TABVL^A quibus alii similes ΑΡΧΕΛΑΟ nomen addunt. Eo usus
V. criterio priorem e nostris , alterumque musei Pelle-
N. 2. & 3. riniani *n*) huic regi adstruo , quia simillimus apud eun-
 dem Auditorem existat cum luculenta epigraphe: ΑΡ-
 ΧΕΛΑΟ. *o*)

Posterior nonnihil differt ab eis, qui Thesau-
 rum Brandenburgicum & Pembrokianum exornant. Ad
 hæc quadratum sive impressum , sive prominens, ha-
 etenus in omnibus Archelai numis observavi alteru-
 tra ex parte. Id omnino jam abest e nostra moneta,
 ex quo artis monetariæ progressum non sine volunta-
 te sub eo rege intuemur.

Caput Archelai diademate vinctum. Velim er-
 go libenter edoceri, quo demum pacto cum istorum
 numorum fide certa consistere possit Jac. de Wilde ,
 Spanhemii, eorumque sententia , qui Alexandrum Ma-
 gnum e Macedoniæ regibus primum diadema gestas-
 se, atque in Græciam introduxisse defendunt , ex imi-
 tatione videlicet Darii Persarum regis , quem Ale-
 xander debellavit. Erroris causa videtur, quod in-
 ter diadema Persicum & Macedonicum discernere

Vi-

n) Rec. T. I. pl. xxix. n. 8. *o*) Méd. des Rois. pl. I.

Viri eruditи neglexerint. Hujus dudum ante Ale
xandri tempora in Macedonia obtinuit usus: * illius
ab ætate demum Persiæ devictæ. Hoc Diодорus Si
culus p) & Curtius q) haud obscure docent. Pri
or το περτικον διαδημα, alter „ purpureum diadema
albo distinctum, quale Darius habuerat, „ capiti cir
cumdedisse Alexandrum perhibet. Fuit igitur Per
sicum, quod Alexander adoptavit, addiditque Ma
cedonico; ac ipso adeo colore diversum a communi,
quod candidi erat coloris.

**TABVLA
V.
N. 2. & 3.**

Fuerunt, qui hujus generis numos omnes Archelao primo adjudicaverint: secundo, nempe Amyntae III. e Gygaea filio, & fratri Philippi II. tribuendos putat Frœlichius. r) Hujus si vera est opinio, mallem & argenteos ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ, qui Macedonem una manu equi frena, altera duas lanceas tenentem, atque in aversa quadratum incusum exhibent, aut hic Jovis effigiem, illic equum gradientem, ab Alexander primo ad secundum transferre. Sane equus eo-

*. Quod mirere, Spanhemius ipse Archelai caput diadematum profitetur de Praest. Num. Diss. VII. p. 376.

p) Hist. l. xvii. q) L. vi. c. xiv. r) Ad. Num. Reg. Accef. nov. p. 49.

TABVLA
V.
N. 2. & 3.

dem modo graditur in tetradrachmis Amyntæ III. & Perdicæ III. quorum prior parens, posterior frater Alexandri II. & Archelai II. erat.

ALEXANDER III MAGNVS.

N. 4. Caput imberbe Herculis, leonis exuviiis tectum.
 Χ ΒΑΣΙΛΕΩ-ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. Juppiter sedens d. tenet aquilam, s. hastam puram. In area Pallas dextra fulmen vel hastam intorquet, læva clypeum obtendit.

Nescio, quo pacto contingat, ut inter tot numos Alexandri Magni, qui caput Herculis, sedentemque Jovem ostentant cum nomine ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ, jam addito, jam neglecto ΒΑΣΙΛΕΩΣ titulo, nec unus innotuerit hactenus, quem certo constet in Macedonia cusum; & tamen esse, qui lucem ibi conspexerint, vix & ne vix quidem dubitari potest. Cl. Eckhel quos hujus generis deprehendit variis in urbibus flatos, operose collegit, atque uno sub conspectu propositos recensuit; s) non reperit tamen, Golzianis demtis, quorum patriam in Macedonia, quin imo Eu-

s) Num. vet. p. 70.

TABVLA
V.
N. 4

Europæa in Græcia tuto figeret. Dubii omnes, aut sinistre explicati, quos Amphipoli, Afsæ , aliisque Macedoniæ urbibus tribuebant varii auctores, fallacibus ducti criteriis. Haud equidem scio, num hac in parte sim felicior antecessoribus meis futurus. Interim istud, cuius ectypon vides, Alexandri M.-τε-*τραδεαχμον* potiore saltem jure Macedoniæ concedendum opinor, aut uni ex adhaerentibus regionibus, Thessaliæ vel Epiro; quod ne invita Minerva statuisse videar, ipsam viæ ducem sequar.

Hæc dea pone Jovem sedentem consistit in area simillimo prorsus habitu, quo solet in ære Demetrii Poliorcetis, Antigonæ Gonatæ aut Dosontis, & Pyrrhi Macedoniæ regum adesse. Quidni ex eo primum sit argumentari, ad eandem regionem spectare nostram quoque monetam? Hac deæ imagine feli-citer usus est pari modo Cl. Eckhel, ut argenteum Alexandri Pyrrhi filii numum, per diversas antea regiones vagatum, in Epirum reduceret. t) Fuit nempe Minerva Itonia summa religione culta Thef-falis, finitimisque Epirotis & Macedonibus, quorum in

t) L. c. p. 104.

TABVLA in numis propterea frequens visitur eadem forma,
 V. eodemque cultu, quo comparet in meo, nempe ha-
 stam aut fulmen dextra vibrans, pendentibusque utro-
 que de brachio alis. Et vero illæ alæ Palladi Thes-
 salæ peculiares fuisse videntur & characteristicæ, qua-
 propter Suidæ πλεγυγες θετλαλικου alæ Thessalicæ
 vocabantur. Itaque si prædictam deam viæ ducem
 & eligam, & sequar, quo alio deferar, quam recta
 via in Thessaliam & Macedoniam? Non nego, tali
 habitu, qualem præ se fert in hoc tetradrachmo,
 extra Thessaliam, Epirum & Macedoniam videri Pal-
 ladem. Id negarem contra fidem humorum, quos
 Syracusæ Siciliæ, u) Side Pamphyliæ, x) regesque
 Syriæ procuderunt, Seleucus I. vel II. apud Hay-
 mium, y) atque Antiochus II. apud eundem, z)
 aut quemadmodum Pellerinius censet, a) Antiochus
 IV. rex Commagenes. Sed istud parum angit. Cum
 enim Thessala Pallas areæ inhæreat veluti tessera &
 symbolum regionis, quæ numum signaverit, nonne
 par est, rectæque rationi consentaneum, ut potius
 pro ea regione stemus, quæ eam deam tutelarem co-
 luit,

u) Paruta in Sic. Num. T. LXIX. & sqq. x) Pellerin Rec. T.
 II. pl. LXXI. n. 18. y) Thes. Brit. T. I. Tab. I. n. 1. & 2.
 z) T. II. Tab. III. n. 3. a) Méd. des Rqis. pl. XIV.

luit, ob eamque rem perpetuo in publica moneta, tanquam sibi peculiarem ja&ctavit, quam pro alia, quæ vix una vel altera vice eodem usâ est typo? Alioqui persuasum habeo, Itoniam Minervam in ære Syriæ regum, stirpem designare Macedonicam; neque alienum a veritate videtur, citatos ΣΤΡΑΚΟΣΙΩΝ nummos, qui cum eadem dea Herculis imaginem constanti lege maritant, fuisse Syracusis flatos, quo tempore Pyrrhus in Sicilia bellavit, & Syracusanos, a quibus in auxilium arcessitus est, Pœnorum obsidione liberavit; siquidem uterque humorum istorum typus prorsus ex ingenio Macedonum est.

TABVL^A
V.
N. 4.

Regionem, ni fallor, præsentis numi tenemus: urbem genitalem quis ausit decernere, nisi cui Jupiter in aurem susurraverit? Pellæ tamen non vana suspicio incessit. Patet opulentam, potentemque fuisse urbem, cui licuerit tantæ magnitudinis argenteos fabricare nummos. At enim fuit Pella Macedoniæ, ut Melæ vocatur,, & maxima & illustris,, imo vero regum sedes a Philippo Amyntæ ad Persen usque. Conjecturæ mirifice subvenit autonomus Pellæ numus apud Pellerinum b) cuius aversam Itonia Minerva

OC-

b) Rec. T. I. pl. xxxii. n. 49.

TABVLA occupat eodem habitu, quo pugnat in meo tetra-
drachmo.
V.
N. 4.

* * *

Caput Herculis leonis rictu ornatum. Χ ΑΛΕ-
ΞΑΝΔΡΟΥ. Juppiter sedens, ut supra : per aream
equus marinus, & duo monogrammata.

ARG. I.

Hoc numisma Lampsacus Myſiæ sibi vendicat.
Vadem se præstat equus marinus, cuius typo Lam-
psacus delectatur. Drachmale non multum absimile
& Pellerinianum c) & nostrum recondit museum. Ea
urbs porro aliis se manifestavit criteriis in illo mone-
tarum genere, quas Alexandri memoriæ dedicavit.
Exstat perelegans in cimeliarchio Ill. Dom. Ferdinan-
di Freisleben, Consiliarii Aulici Vindobonæ, cuius
per aream litera Λ, atque ardens lampas, & piscicu-
lus occurunt, manifesta Lampsaci argumenta. Sic
Methymna Lesbi alias lyram præter initiale nomen
ΜΕ, alias Ariona delphino vectum signavit in numis,
d) quos ejusdem regis honoribus feriri jussit.

Ca-

c) Mel. T. I. pl. III. n. 14. d) Pellerin l. c. pl. II. n. 6. & 7.

* *

TABVLA.
V.
N. 5.

Caput Herculis, ut supra. Χ.. ΕΞΑΝΔΡΟ. Jupi-
ter more solito: in area literæ ΑΣ, & sub his trian-
gulum, in cuius centro punctum est.

ARG. I.

Aſcalonis, antiquæ Palæſtiñæ urbis, initiales
ſunt literæ ΑΣ. De ſimili numo Alexandri, ſed an-
nis epochæ κΓ (23) notato, Pellerinius nitide agit,
e) corrigitque Panēlium, qui tales Affam Macedoniae
urbem traduxit.

Prætero plures Alexandri M. numos argen-
teos hujus muſei, variis per aream notis & ſiglis in-
ſignes, ſed unde nihil certi eruas. Nam parvi æſti-
mantur, niſi perſpicuos urbium, a quibus cuſi ſunt,
charaſteres in fronte gerant. Maximus iis honos,
qui addunt vel epocham, vel nomen magistratus.
Prætanter de hoc genere monetarum, communi cha-
raſtere, probabili uſu, conſignatis epochis doctiſſimi
Duumviri traçtarunt Pellerinius f) atque Eckhelius,

V 2

quo-

e) L. C. p. 115. f) Méd. des Rois p. 12. & Mél. t. I. p. 109.
ſqq.

TABVLA
V.
N. 5.

g) quorum si perlegeris commentationes, vix supere-
rit, quod desideres. A priore in eo solum dissentio,
quod caput leonina pelle formidandum non Alexandri,
sed Herculis existimem, nihil obstantibus iis, quæ Vir
maximus pro sententia sua tuenda differit ad nu-
mum Seleuci I. Syriæ regis. b) Mihi quidem contra-
rium plane persuadent numi regum Macedoniae, qui
Alexandrum M. præivere, Amyntæ III. Perdiccæ III.
& Philippi II. nam horum tetradrachma eandem pro-
tomen exhibent, nempe quod genus ab Hercule du-
cerent. Explicatius hunc deum loquuntur ipsius Ale-
xandri M. communes ex ære monetæ, quæ similli-
mum caput leonis pelle tectum, in aversa clavam,
corytum & arcum subministrant. Ea arma Herculi
propria satis liquido produnt, cujus sit alterius par-
tis imago. Quippe aversa, ut moris est, adversæ
parti cohæret. Quod si Herculis, non regis, vultus
in ære adest, cur quæso, dispar sit argenti ratio? Ve-
ram & genuinam Alexandri effigiem ii tantum numi
indulgent, quorum ex aversa, præter nomen regis,
aut leo graditur, sive Cupido leone vehitur: aut le-
gitur κοιΝΟΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ. B. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Priores
ar-

g) Num. vet. p. 70. h) Méd des Rois p. 59.

argentei sunt, regique videntur coævi. Posteriores ærei, flati demum sub Imperatore Severo Alexandro, Magni cultore ac imitatore studiosissimo. Fingitur plerumque ore sublimi, comisque eleganter undarum in morem sinuat. Non defuerunt, qui Alexandri vultum adeo in aureis ejus monetis intuebantur, quæ galeatum caput (Palladis nimirum, aliquando etiam inauribus ornatae) & stantem Victoriam offerunt. Sed hæc jam vetulorum est opinio.

TABVLA
V.
N. 5.

Caput Apollinis laureatum: monogramma & literæ ΕΑ (ΑΛΕΞVNΔ (sic) clava, arcus & pharetra. N. 6.

ARG. III.

Monstrum vides, barbarorum indubium fœtum, uti clamant peristases omnes, fabrica rudis, epigraphe ΑΛΕΞVN pro ΑΛΕΞANΔΡΟ, compositio duorum typariorum, quæ tam belle connectuntur, ac si delphinum filvis adpingas, & fluctibus aprum. Posticam partem liquet Alexandro Magno fuisse ablatam, cuius ærei numi communes iisdem armis horrent medio nomine ΑΛΕΞANΔΡΟ. Effigies Apollinis ex

V 3

alia

TABVLA

V.

N. 6.

alia parte simillima forma, eodemque capillorum cultu spectatur in mille denariis Familiæ Calpurniæ, qui decursorem equitem averfa repræsentant. Servilis inepti artificis usque adeo processit imitatio, ut vel ipsam numi oram ferratam fecerit, nempe ad exemplum pecuniæ Reipublicæ Romanæ. In Pannonia inferiore, ubi erutus est, domesticum arbitror, ut certos tantum non omnes, qui Familiarum Romanarum æmulantur denarios, sed crasso artificio, contortisque characteribus partim Latinis, partim Græcis, cujusmodi frequentes Vindobonam ex Hungaria mitunt. Horum aliqui Eruditos male torquebant. Sic Frœlichius non reperit, quid consilii caperet de numero a se vulgato, i) cuius una pars ei Ptolemæum objiciebat, Jubæ II. Mauretaniæ regis filium, alia rete videbatur spectare ad gentem Mamiliam, quæ Ulyssem comite cane signavit. Quid multis opus erat? Numus, & a me visus, barbarus est, ac nullatenus Ptolemæi vultum nomenque, ut Frœlichius putabat, sed caput misere fictum exhibet cum inconcinna epigraphe: τὸν ΙVVL, unde nulla vi Ptolemæi nomen elicias. Si petas, quid hæc sibi velit inscriptio,

i) Reg. vet. Num. Anecd. T. III. n. II. p. 85.

ptio, aut cuius viri caput sit, cum Horatio respon-
debo:

TABVL^A
V.
N. 6.

Define . . . : . . . sectarier , unde laboris
Plus haurire mali est, quam ex re decerpere fructus.

THESSALIA.

O E T A.

OITAIΩΝ. Hercules nudus , capite radiis cir-
cumdato , ambabus manibus clavam attinet.)(Ca-
put leonis ore spiculum tenentis.

N. 7.

ARG. III.

Geographi vèteres Othryn, Oetam, Callidromum , Coracemque ita conjunxere , ut nominibus di-
versi , re unius ejusdemque montis partes videantur.
Othryos incolæ, dissimulati veteribus omnibus, æter-
na forent oblivione sepulti , nisi eorum memoriam
servasset unicus in hanc diem musei Cæfarei numus ,
quem Cl. Eckhelii debemus industriae. k) Meliore for-
tuna usi Oetæi, monti cognomines , dudum cogniti &
numorum & scriptorum auctoritate. Antonius Libe-
ralis etiam urbis conditorem nominat, l) Amphissum
Apol-

k) Num. vet. p. 89. l) Metam. c. xxxii.

TABVLA V.
 N. 7. Apollinis Dryopesque filium. Et præclare consentit
 ejus urbis moneta Pembrokiæ Comitis, *m*) ac Pelle,
 rinii, *n*) quæ laureatum Apollinem antica exhibet,
 nempe generis auctorem. Hæcatque alia diversa mu-
 sei Pelleriniani, utraque ærea, Oetæorum solæ sunt
 monetæ, quæ ad nostra tempora in apricum protu-
 lit ætas. Jis tertiam nunc addo, spectato metallo uni-
 cam, artificio, cujus veneres nec verbis, nec scal-
 pro digne exprimas, nitore atque elegantia insignem.
 Nec argumentum ejus ignobile. Oetæus Hercules
 quem fugit? Stat heros ille adverso corpore, nudus
 totus, jam hominem flammis exutus rogi, jamque in-
 dutus semideum, ambabus manibus clavam sustinens,
 quam nec in deorum adlectus coetum dimisit unquam,
 atque Αἰροχιτων. Fere simili specie comparet in Sar-
 da musei Florentini, *o*) caput pariter stellis & radiis
 circumdatus. A Nonno etiam tunica stellis distincta
 ornatur, atque ab Orpheo proditur capite auroram
 noctemque gerere. Pluribus non indigemus. Si plu-
 ra nosse cupis, Poetas adi, cum primis Senecæ tragœ-
 diam, cui titulus: „Hercules Oetæus, „ & Nicandri
 Oetiaca. Nos Ovidii tantum elegantem locum sub-

ji-

m) p. 2. t. 23. *n*) Rec. t. 1. pl. xxviii. n. 34. *o*) t. 1.
Tab. xxxix. n. 8.

jicimus, quo herois nostri in Oeta apoteofin magnifice describit. p)

TABVLA
V.
N. 7.

Interea quodcunque fuit populabile flammæ,
Mulciber abstulerat; nec cognoscenda remansit
Herculis effigies, nec quidquam ab imagine ductum
Matris habet, tantumque Jovis vestigia servat.
Utque novus serpens, posita cum pelle senecta,
Luxuriare solet, squammaque nitere recenti:
Sic ubi mortales Tirynthius exuit artus,
Parte sui meliore viget, majorque videri
Cœpit, & augusta fieri gravitate verendus.
Quem Pater omnipotens inter cava nubila raptum
Quadrijugo curru radiantibus intulit astris.

I L L Y R I C V M.

A P O L L O N I A.

ΑΠΟΛ ΧΑΙΡΗΝΟΣ, Quadrum, intra quod collis
ardens, & pedum. Χ ΑΙΒΑΤΙΟΣ. Vacca vitulum la-
ctans: infra spica:

ARG. III.

Præ-

p) Metam. L. ix.

X

TABVLA
V.

Præstantem drachmam e gaza Cæsarea prævertit Cl. Eckhel, eruditoque ut solet, commentario illustravit. q) Quapropter ignivomo colli Apolloniæ vicino, quem incolæ dixere Nymphaeum, ac præsens nūmus nitide exprimit, immorari non lubet, eo minus, quod hoc argumentum & a Palmerio videam non minus accurate, quam fuse pertractatum in Græciæ antiquæ descriptione. Arista, qua Cæsareus destitutur nūmus, levioris quidem momenti. Sed neque leviora negligenda sunt in hujus generis cimeliis.

* * *

N. 8.

Dianæ protome cum luna crescente in fronte: a tergo pharetra & arcus.)(ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΤΑΝ. Tripus intra coronam lauream.

AER. II.

Extorserunt quodañmodo numi ectypon eximia operis præstantia, nitor conservationis longe maximus, & luna in fronte Dianæ crescens, qua differt a cognitis Apolloniæ monetis. Dianæ cultum valuisse apud oppidanos, non est, quod mirere. Fuit enim

q) Num. vet. p. 92.

enim foror Apollinis, quem spreta Gylacis memoria, *Αεχαγελαν* venerabantur, auctoremque nominis jactabant.

TABVLA
V.
N. 8.

D Y R R H A C H I V M.

Caput Jovis. Χ ΔΥΡ. ΣΚΤΡΘΑΝΑ. Tripus intra coronam lauream: in area, si recte video, arista.

AER. III.

* * *

Caput Jovis. Χ ΔΥΡ. ΦΙΛΩΤΑ. Typus idem.

AER. III.

Musellius priori similem r) adjudicavit Scyro, Ægæi maris insulæ, delusus epigraphe ΣΚΤΡ. Noster luculentum urbis nomen ΔΥΡ sub tripode profitetur. Ad finem errorem erravit auctor musei Pembrok, s) qui circa tripodem legens ΑΓΑΘΟΚΛΕ, ab Agathocle Siciliæ rege talem numum proculsum censuit. Vix numeres eorum lapsus, quibus magistratum nomina

X 2

im-

r) In Addendis T. VII. n. 4. s) p. 2. T. 79. n. 63.

T A B V L A **V.** imposuere. Ita fuit, qui pariter in Philotam, secundo
numo inscriptum, graviter peccaverit; qua de re, si
lubet, consulendus Cl. Eckhel. t)

Vulgares, tritæque sunt, ut vulgo notum, Dyrrhachiorum drachmæ, quæ hic vitulum lactentem, illic quadratum ornatum exhibent, cūjusmodi plus minus octoginta Thesaurus Cæsareus Vindob. recondit, variis magistratibus insignes. Earum una apud Golzium supra vaccam inscribit MONOYNIOS, usque modo dubiæ fidei habita ob dubiam editoris fidem. Sed eandem integerrimam deprehendi occupatus in ordinando præstanti museo Exc. & Reverendissimi Domini Georgii Klimo, Episcopi Quinque-Ecclesiensis in Hungaria, quem fatis functum & Musæ & boni omnes lugent. Id monendum duxi ad confirmandam Golzii auctoritatem. Monunium illum opinor ab rege cognomine alium, cuius quædam Dyrrhachii tetradrachma existant oppido rara cum epigraphe: ΒΑΣΙΛΕΩΣ MONOYNIΟΥ. Nam hæc, spectata mole & fabrica, longe vetustiora videntur memoratis duabus drachmis, quibus MONOYNIOS inscribitur. Nec dicas, recentioris ætatis indicium esse „lunata effictum testudine

t) Num. vet. p. 96.

dine sigma,, in voce ΒΑΣΙΛΕΩΣ. Ut Gelensis populi decretum u) taceam indubie factum, priusquam Siciliam occupaverint Romani, quod c & ε promiscue usurpat, lunatum sigma occurrit jam in lapide a Fourmontio Amyclis detecto, cuius ætas DCC aut DCCC annis Christianam æram prævertit. x) A vero non abhorret, Golzianum Monunium fuisse unum e posteris τε ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΜΟΝΟΥΝΙΟΥ, quem Dardanorum principem ingeniose conjectat Exc. Comes Franc. Ant. Khevenhüller, y) Honunum Livio, Menunum Athenæo vocatum.

TABVLA

V.

I S S A.

Caput Palladis galeatum. Χ ιξ. Hircus stans N. 9.

AER. II.

* * *

Caput idem. Χ ιξ literis retrogradis. N. 10.

AER. III.

X 3

Ca-

u) Torremuzza Ant. Iscriz. di Palermo p. 239. x) Nouv. Traité de Dipl. T. I. p. 632. y) Reg. vet. Num. anecd. p. 46.

TABVLA

V.

N. II.

* * *

Caput ejusdem deæ.)
 Cerva stans dextrum pedem elevat, cui volucris im-
 minet.

AER. III.

* * *

N. 12.

Protome virilis, imberbis, nuda.)
 Diota.

AER. III.

Adriatici maris insulæ inter incognitas Geogra-
 phiæ numismaticæ terras spectabant ante Frœlichium.
 Hic primus Corcyram Nigram detexit, nuper Issam
 Eckhelius, mox Pharum eruemus nos, alias alii de-
 tegent. * Non ingratum Eruditis fore putabam, si
 Issenses hujus musei numos conjunctim referrem, ta-
 metsi tres priores ab editis parum abludant. Dubi-
 tari nequit, hoc genus monetæ pertinere Issam. Id
 nuper, ut diximus, ab Eckhelio probatum solide. z) Nec
 habeo, quod addam argumentis ab eodem prolatis,

præ-

* Promissum est mihi numi ΣΚΟΔΡΙΝΩΝ exemplar. Erat Scodra no-
 bilis Dalmatiæ urbs, Gentii regia, cuius hactenus nulla visa moneta.

z) Num. vet. p. 97.

præterquam testimonium Rev. Dom. Alberti Fortis, qui conceptis verbis testatur, *a)* in ea insula reperiri numos, hic Palladis capite, illic capra vel amphora notatos. Hujus autem Viri auctoritas summa est; non enim aliis Adriatici sinus insulas aut diligentius perscrutatus est, aut elegantius descripsit. Fuisse non solum Issam, sed proximas etiam insulas caprarum, ovium, cervorumque numero vel præstantia celebres, tam numi docent, quam veterum commentaria. Vicinam Brattiam a capris diserte commendat Plinius: *b)* „Nec pauciores, inquit, Liburnicæ, Celadussæ. Contra Tragurium Bavo: & capris laudata Brattia.* „ In tertio numo supra cervam avicula volat, arguento evidenti, neque pennatum Issensibus defuisse populum. Insulanis quippe usitatum, domesticas aves, quibus adfluebant, agitabantque commercia, pecuniæ suæ committere. Ab earum multitudine haud dubie nomen abstulit Pullaria, quam Plinius in eo sinu recenset.

TABULA
V.
N. 9. & 12.

Ad

* Locus vexatus. Cl. Fortis retenta vetere lectione, sed mutata interpunctione ita legit: „Nec pauciores Trucones Liburnicæ. Celadussæ contra Surium. (hodie Zuri) Bubus, & capris laudata Brattia., T. I. p. 170.

a) Viaggio in Dalmazia T. II. p. 164. *b)* Hist. Nat. L. III. Sect. XXX.

T A B V L A

V.

N. 9. & 12.

Ad numum propero, postremum loco, præstantia facile principem. Anecdoton quidem certo est. Caput rei, nos eo discere magistro, quo numi pertineant cum iisdem utrinque typis, ac epigraphe ΦΑ, nunc usque patria extores, de quibus mox copiosius agemus. Inde summa ejus commendatio, pretiumque minime vulgare. Ab Issensibus vero flatum, nemō ibit inficias. Suadent literæ ΙΣ, quibus dicti insulani pecuniam suam de more notabant, tum vero auctoritas Rev. Dom. Fortis, qui amphoras ipse vidit in eorum monetis. Et erat omnino, cur diadem in ære fingerent Adriatici maris monetarii. Plinius c) quo loco varia & præstantiora vasorum genera enumerat, expresse commendat Adriatica. „Adrianis firmitas.“ Horum magnam vim in Issa fabricatam fuisse, uti jam ex eo verosimile fit, quod hæc omnium Adriaticæ oræ insularum primas tenuerit: ita certam fidem facit Cl. Fortis d) quo teste hodieum antiqua ibidem vasa eruuntur, similia iis, quæ vulgo Etrusca dicimus. Erat nimirum vasorum figlinorum maximus apud veteres usus in sacris æque, ac in profanis; unde frequentes eorum officinæ,

c) L. xxxv. Sect. XLVI. d) L. c. p. 165.

bone, atque Ephoro apud Stephanum, apud quem pro κτισμα φαειων indubitato legendum κτισμα παειων.

TABVLA
VI:
N. 1. & 2.

Fuit hæc insula non obscuri nominis, memoria plerisque Græcis Latinisque auctoribus, nonnullis Pharia dicta, uti Ptolemæo & Plinio. Urbem habuit cognominem, patriam celebris illius Demetrii, qui Pharii cognomen ab ea cepit. Polybius bene munitam, magnoque virorum fortium numero frequentem laudat, insuper commeatibus ac reliquis belli adparatibus instructam. A Romanis tamen capta & diruta est fugato, quem prædiximus, Demetrio. Nostra ætate & urbs & insula Lefina vocatur, paretque imperio Serenissimæ Reipublicæ Venetæ, ut fere omnes Adriatici maris insulæ. Hodiernam ejus faciem, quæque ad historiam naturalem attinent, egregie prosecutus est R. D. Fortis.

C O R C Y R A N I G R A.

KOP. Faunus, vel Silenus e diota vinum in aliud vas effundit. X Bacchus thyrsum intorquens tigride vel pantherisco vehitur.

AER. III.

Z

KOP.

TABVLA

VI.

KOP. Victoria stans d. ramum tenet. X Avis
retrospiciens, in area botrus.

AER. III.

Hos numos Frœlichius Corcyrae Nigræ tribuit.
s) Pro Corcyra Jonia serius edixit Pellerinius, suamque sententiam iterato defendit t) adversus Khellium, qui Frœlichii partes tuetur. u) Nos non istud agimus, ut argumenta in utramque partem prolata ventilemus. Alioqui totius rei cardo, consentiente quoque Pellerinio, in eo vertitur, an hujusmodi numi sæpe ac frequenter eruantur ea ipsa in insula, quæ olim Corcyra Nigra, modo Curzola vocatur. De hoc simul ac constiterit, constabit etiam, quis reetius senserit. Quare huic solum insistentes peristasi, audiamus Viros, quibus nemo facile fidem negaverit. Prior in medium prodeat Ill. Comes Santoniini, antiquitatis eruditæ cultor egregius. Is coram saepius atque iterum adfirmavit, a Curzolano mercatore oblatum sibi sacculum bene capacem fuisse Go-
ri-

s) Animadv. in num. urb. p. 1. t) Rec. T. III. p. 58. & Suppl. p. 62. u) Adp. alt. ad Gesn. p. 162.

rītiæ, refertum talibus monetis, quales nunc inquirimus, quæ quidem omnes in ipsa insula Curzola reper-tæ fuerint. En unum testem, gravem fane! Luculen-tissimus alter, ad quem provoco, est sæpe laudatus Rev. Dom. Fortis. Hic per prædictum amicum Ter-gestinum super eodem negotio rogatus respondit, fuif-se ad se magnum ejusmodi monetarum numerum ex eadem insula deportatum; & quod amplius, adjecit, etiam Nobilem quemdam Venetum, nuper e Curzo-la redeuntem, plurimos id genus numos secum retu-lisse, cuius rei vadem citat Ill. D. Hieronymum Zan-netti, scientiæ numariæ peritissimum. Num quid præ-terea petimus? Aut tantorum Virorum diffidemus oraculis? Istud quidem nefas. Si vero acquiescen-dum est eorum auctoritati, nonne jam liquida res? Et cedo! quid est, cur numismaticos hoñores Cor-cyræ Nigræ deneges? Vidimus lssæ Pharieque numos. Cur nullos signaverit Corcyra Nigra, parum aut ni-hil eis insulis inferior, ideoque plurimis tam Græcis quam Latinis geographis celebrata? Instar omnium sit nobis Agathemerus, x) qui adposite ad rem præ-sentem scribit: Εισω εν τῳ Αδρια νησοι παρα την Ιλλυρια,

Z 2

ών

x) L. I. C. v.

TABVLA
VI.

ών επισημοτεραι ιστη, και ἡ μελαινα κορκυρα, και Φαρος,
και μελιτη „ Sunt in Adriatico mari insulæ prope
oram Illyridis, quarum insigniores Issa, & Corcyra
Nigra, & Pharus, & Melite. „ Audis cum Issa &
Pharo Corcyram Nigram insignioribus Adriaticis in-
sulis connumerari ?

Itaque de patria numorum jam liquet. De ty-
pis, quos explicuit Froelichius, liqueret non minus,
ni pæne novam contentionem moliretur rusticus ille
deus, qui diotam in aliud vas subiectum exonerat. Is
jam olim cum Khellio Pellerinum commisit. Res age-
batur de cauda, quam Pellerinus, ac ante Froelichius
semideo abstulit, miraque metamorphosi mutavit in
pisciculum. Mihi neque lubet in tali causa arbitrum
agere, neque vacat immorari ejusmodi argumento. Id
tamen ausim jurare per Jovis barbam, crepidamque
Junonis, caudatam figuram manifesto cerni non solum
in meo, sed in omnibus hujus generis numis bene ser-
vatis, quos per varia musea confspexi. Unde Fau-
num credo. Satyrus, qui Froelichio, Khellioque
probatur, non adridet; nam Satyri capripedes pro
more fici.

EPI-

E P I R V S.

TABVLA

VI.

N. 3.

P Y R R H V S R E X.

Dianæ protome: a tergo pharetra clausa, in area fax ardens.)(ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΠΤΡΡΟΤ. Victoria gradiens, d. coronam, s. tropæum gestans: per aream fulmen & astrum.

AVR. III.

Desunt verba, quibus artis commendem illecebras. Pretium ex se magnum augetur vel maxime, quod a similibus jam editis numis differt, quamvis in paucis tantum. Sed hujusmodi cimelia postulant, ut etiam minimorum ratio habeatur. Fulmen juxta Victoriam gradientem in aliis regum Epiri monetis, ut Alexandri Neoptolemi filii, quandoque folium rutilat ex aversa parte, atque ad Jovis Dodonæi cultum adludit in Epiro percelebrem.

De Pyrrho ipso tacere præstat, quam parum loqui. Ejus vitam e Plutarcho, animi celsitudinem e colloquio cum Fabricio consule disces, quod apud Dionysium Halicarnasseum nunquam sine nova ac incredibili voluptate lego.

Z 3

COR-

TABVL^A

VI.

N. 4.

CORCYRA PHÆACIA.

Facies Bacchi. $\lambda\kappa$ Pegasus, sub quo $\Lambda\kappa\kappa$.

ARG. II.

Varii ejus generis numi argentei variam etiam fortunam experti sunt. Juvat omnes eodem sub conspectu proponere, quo me illud consecuturum spero, ut comparatione facta, eorum patriam sin minus certo, saltem pæne certo eliciam. Eccos itaque!

Caput Bacchi. $\lambda\kappa$ Pegasus posterioribus pedibus navi insistens. Supra $\Lambda\kappa\kappa$: infra κ . Pellerin Rec. T. III. pl. cxv. n. 13.

Caput idem. $\lambda\kappa$ Pegasus, supra quem $\Lambda\kappa\kappa$: subtus litera v, cuius inter crura p. Pembrok T. I. p. 2. Tab. 3.

Bacchi vultus. $\lambda\kappa$ Pegasus: supra $\Lambda\kappa$, infra p. Patet genuinam epigraphen restituendam esse $\Lambda\kappa\kappa$. κ . Spanhemius Diss. VIII. p. 553.

Eadem facies. $\lambda\kappa$ sub pegaso \wp κ . Begerus Thes. Brand. T. I. p. 435.

Ca-

Caput laureatum. χ οε R . Pegasus. Begerus
Thes. Brand. t. I. p. 442.

TABVLA
VI.
N. 4.

Suum Pellerinius inter ignotos exhibet, Corcyrae tamen flatum suspicatur. Alter ab auctore musei Pembrok Agrigento in Sicilia tribuitur. Tertius videtur Spanhemio Theronis honori dedicatus ab Agrigentinis. Begerus quartum Paro insulæ, postremum Theæ Corinthiorum coloniæ adscribit.

Me quod attinet, Corcyram Jonii maris (hodie Corfou,) spectare omnes judico. Et suffragantur utriusque partis symbola. Bacchi honores per eam insulam summi fuere, ut omnibus notum; & pegasum in argento Corcyraeo volantem conspicatus est pariter Eckhelius. y) Sed argumentum firmissimum ex inscriptionibus peto. Si nempe monogrammata, hisce numis consignata, paulo attentius considerare, atque inter se componere libet, duo in quolibet numo deprehendimus, quorum variat unum, aliud perpetua lege adest. Itaque ex solenni, cunctisque Eruditis probato canone primum est deducere, illud magistratus, hoc urbis nomen indicare. Quod si non fallit,

ne-

y) Num. vet. t. VII. n. 14.

TABVLA

VI.

N. 4.

nescio an de Corcyra dubium ullum remanere possit, cui familiare, monogrammate \mathcal{P} in ære publico uti. Reclamat quidem Khellius, qui dictam siglam opinatur Cretæ potius, quam Corcyrae adplicandam, ideoque numos ea notatos, quos Pellerinius edidit, z) in Cretam navigare jubet. a) Sed audiendus non est, neque ita conjectisset Vir doctus, si geminos in scriniis nostris vidisset numos, quorum alter una parte caput Herculis, alia navem offert, & \mathcal{P} ΦΙΛΩΝ, cuiusmodi exstant plene perscripti ΚΟΡΚΥΡΑΙΩΝ ΦΙΛΩΝΙΔΑ: alter circa navis aplustre loco τς \mathcal{P} , quod in uno e citatis Pellerinianis eidem typo adscribitur, perinde plenum nomen ΚΟΡΚΥΡΑΙΩΝ fatetur; qui citra controversiam Corcyrae signati liquido evincunt, ex eadem officina etiam Pellerinianos prodivisse; unde firmus in proposita sententia persisto.

Notari adhuc meretur litera ω pro ο in meo numo. Eandem repetit ΚΟΡΚΥΡΑΙΩΝ autonomus æreus hujus musei, qui Corcyram Nympham, & Jovem Casium exhibit.

Ca-

z) Rec. T. III. pl. xcvi, n. 16. & 18. a) Adp. alt. ad Gesen. p. 160.

* * *

TABVLA
VI.

Caput velatum Cereris.) C Aplustre inter mo-
nogramma R, & literam Φ.

AER. III.

* * *

Idem caput.) Tauri caput adversum intra
coronam; hic κ, illic ο fere detritum.

AER. III.

* * *

Neptuni protome cum tridente a tergo.) Ad-
versum tauri caput inter R & ο: supra monogram-
ma M, omnia intra coronam.

AER. III.

Nihil est in antiquitatum scientia antiquius,
quam monumenta monumentis componere. Id si fe-
cissent, qui talium, quales nunc descripsimus, numo-
rum patriam operose indagabant, non utique abiis-
sent in partes adeo contrarias. Jucundum erit, quos
apud autores varios vulgatos reperi hujus generis,

A a cun-

TABVL^A cunctos rursum ordine recensere, & quid quisque in
VI. eos animadverterit, paucis referre.

Golzius in uno cum Neptuni taurique capite legit ΜΡο : in alio simillimo ΜΡΟΚΕΦΑΛ. ac utrumque Macrocephalis barbaræ Ponticæ genti adscripsit. b) Et Harduinus quidem ei adstipulatur. c) Hos falli Pellerinius adfirmat, & hujusmodi numos Crotonæ tribuit. d) Postea mutata mente, tam suum, quam Golzianos in classem ignotorum rejicit. e) A Khellio editus alter effigiem Herculis, taurique obversum caput præfert inter monogramma Ρ, & literam Φ. Ejus judicio, seu conjectura potius, f) hæc Phæstum, illud Cretam designat, cuius urbs Phæstum erat. In quodam Comitis Pembrok g) Jovis, aut verius Neptuni protome cernitur, aversam partem bovis caput implet, medium inter literas κο : supra ΑΥ, omnia intra coronam. Alter ejusdem musei cum Neptuni vultu, ac epigraphe ΗΡΩΔΗΣ. Ρ. circum aplustre, Herodi Judææ Tetrarchæ immanni errore adjudicatur. h) Hæbes & quos reperi numos meis ad-

b) Nom. Asse T. I. n. III. & IV. p. 298. c) Num. Pop. p. 99. d) Rec. T. I. p. 46. e) Suppl. p. 66. f) Adp. alt. ad Gesen. p. 159. g) P. 2. T. 19. n. 10. h) Tab. 86.

ad fines, & simūl varias interpretum opiniones, quas TABVLA
qui legerit, nonne Terentianum illud merito incla- VI:
mabit?

Fecistiis probe. Incertior sum multo, quam dudum.

Faciamus periculum, an meliora de nostra pe-
nu depromere valeamus, ne quis cum Horatio & no-
bis occinat:

Quod mecum ignorat, folius vult scire videri.

Si tres nostros, ceterosque ex alienis museis
relatos numos ea, qua par est, accuratione confide-
res, tantum inter eos similitudinis deprehendes, five
typos species, five inscriptiones, ut unam omnibus
esse genitricem regionem continuo adpareat. Regio-
nem illam esse didici Corcyram Phæaciam, adjutus
eo subsidio, quo semper utor in dubiis numismaticis,
videlicet humorum cum numis comparatione.

Et vero prior hujus musei numus ad Corcyraeo-
rum ærarium indubitato pertinet. Adsertum supra,
insularibus iis consuetum fuisse monogrammate *R* suum
in ære nomen exprimere. Citatus ibidem numus cum

A a 2

ty-

TABVLA VI. typis eisdem, qui τῷ Ρ substituit integrum κΟΡΚΥΡΑΙΩΝ nomen. De primo igitur res liquida. Sed enim plenam inde lucem mutuant illi duo, quos a Khellio & Pembrokio vulgatos memoravimus. In priore pone bovis caput epigraphe Ρ. Φ. ut in nostro. Posterior eandem siglam, & quod amplius, eundem quoque typum exhibet, nimirum aplustre. Ob tantam adfinitatem quis neget communem his & nostro patriam? Insuper Herculis & Neptuni vultus, quos antica parte repræsentant, in aliis manifestis Corcyrae numis saepe conspicitur. Ergo apage Herodem Judæum! Apage Cretam cum urbe Phæsto, ac utramque monetam Corcyraeis redde! ΗΡΩΔΗΣ non regis nomen est, sed magistratus, quorum frequens mentio in eorum pecunia.

Qui restant ceteri numi, fere velatam Cererem, aut Neptunum offerunt, ac in aversa bovis caput obversum cum literis κο, vel nota Ρ, adjectis porro variis solitariis characteribus vel syllabis, initialibus forte magistratum. Hos pari celeritate expediam. Neptuni Cererisque velatae protomen modo vidimus in duabus certis Phæacum monetis. Literæ κο, κορκυραῖων primæ, inscribuntur eorum mille numis, cuius-

mo-

modi vel ignobiles catalogi & musea passim subministrant. Reliquum est, ut ostendam, bovis adversum caput, ferto circumdatum, non modo non repugnare sententiae meae, sed etiam favere; & hoc nullo negotio probabo. Omitto vulgares Corcyrae numeros, in quibus aut integri, aut dimidii boves habitant. Ad alium musei Theupoli provoco, qui Tom. II. ita describitur: „Caput bovis adversum.) (Monogramma \mathbb{K} intra Coronam. „ Hunc esse Corcyrae nemo negabit, qui meminerit duplicem ei insulae placuisse notam, qua nomen suum innueret, nempe \mathbb{K} & \mathbb{K} , exemplo Panormi Siciliæ, quæ pariter monogramma variabat. Tenemus ergo indubiam Corcyram monetam, quæ pari modo, ut præcedentes, adversum tauri caput coronæ includit.

TABVLA
VI.

Hæc satis esse possint. Quo plus tamen dictis fidei ac luminis accrescat, aliquamdiu adhuc circa typos versabor, quos numi mei præ se ferunt. Primus & secundus Cereris imaginem habet. Huic deæ Corcyra sacra fuit ab antiquissima memoria.

Δηω γαρ κεινη εν διπτοτε νασσατο γαπ.
Τιτηνιας δ' εδαιει σαχυν αμπυκου αμικαδας

A a 3

Ce-

TABVLA
VI.

Ceres enim aliquando eam terram inhabitavit,
Titanasque docuit segetem fertilem metere.

ut auctor est Apollonius, i) cuius Fabulæ origo haud dubie soli felicitas erat. Homero quidem jam εειβωλος νοcatur, ad quem locum Eustathius: ο τι δε εειβωλος και αλλως και ευδαιμων, των φαιηκων αι ισοριαι λεγοντιν. Quod autem fertilis sit & felix, Phæacum historiæ dicunt. „Aplustre alterius partis incolarum ingenium belle adumbrat.

Οὐ γαρ φαιηκεστι μελει βιος, οδε φαετεην,
Αλλ' ισαι και εεειμα νεων, και νηε εισαι,
Η σιν αγαλλομενοι πολιην περοωτι θαλασσαν.

Non enim Phæacibus curæ est arcus, neque pharetra,
Sed mali & remi navium, & naves æquales,
Quibus læti trajiciunt spumosum mare. k)

Atque hæc sola suffecisset ratio, cur Neptunum coluerint impressum tertio numo, etiamsi haud aliam, & magis peculiarem fabulosa fuggereret antiquitas. Fuit nempe communis ac vetus traditio, Neptunum Cor-

i) Argon. l. iv. v. 988. k) Odyss. L. vi. v. 270.

Coryram Afopi filiam in hanc insulam devexisse, Phæacemque ex ea genuisse, a quo postea Phæaces indigenæ dicti. Neptuno taurinum caput ex averfa persæpe jungitur. Ejus animantis symbolo denotari armenta opima, & grama lœta, quibus priscis temporibus Corcyra inclaruit, piget repetere. Neque hoc ignorare quemquam puto, fuisse taurum Neptuno gratissimam viëtimam. Sed quid, si alia porro subefset ratio, & speciale quoddam factum, cuius memoriā ii insulares, consignatis toties Neptuno & bove, ad posteros transmittere voluerint? Ita sane videtur. Narrat Pausanias, ^{D)} inter Apollinis Delphici munera fuisse taurum ex ære, Theopropi Aeginetæ opus, Corcyræorum donum oblatum sequentis prodigii causa. Contigit apud eos aliquando, ut aliis bubus relictis unus e pastu abiens contra pelagus vehementer mugitaret; quod cum singulis diebus faceret, tandem bubulus ad mare descendit, quid rei esset, exploraturus. Et mirum! tantus thunnorum numerus aderat, quem vix mare caperet. Indicato protinus miraculo, Corcyræi quod pisces capere conati operam luferant, sciscitatum Delphos mittunt.

Ju-

^{D)} Phoc. p. 818.

TABULA VI. Jubet Apollo taurum Neptuno maestari , confe-
toque mox sacro præda potiuntur. Quidni ex hac
Pausaniae narratione , velut e tripode , explicantur
illi numi , qui Neptuno taurum sociant ? Hæc itaque
tam mira typorum consensio cum Phæacum mytho-
logia , ceteraque superius adducta momenta satis pro-
bant , quam recte congestos supra numos iisdem fue-
rimus largiti .

* * *

N. 5. Caput Bacchi pampinis coronatum. X KOP. Vas.
AER. III.

Variæ formæ vase Corcyraeæ pecuniæ insistunt.
Eorum magna vis in hac insula confecta fuerit , quem-
admodum in vicina Corcyra Nigra , ceterisque Adri-
atici maris insulis. Bacchici cultus testes & numi sunt ,
& Tabula celebris in Diario Italico Montfauconii edi-
ta , atque ab Emin. Cardinali Quirino m) restituta ,
quæ Aristomenen quemdam tradit argenti Corinthii
minas sexaginta , & Psyllam totidem donasse Cor-
cyraeis pro mercede histrionum Bacchi ad Dionysia-
ca

m) Primord. Corc. p. 177.

ca celebranda. Templo etiam ab iis honoratum fuisse, Thucydides refert. Neque Bacchus vicissim officio suo defuit, sed hominibus adeo sibi devotis generosi vini munere amplas divitias reddidit. Atheneo dicitur *χαριεσατος δ' ονος εις παλαιωσιν ο κερκυραιος*, seu Corcyraeum vinum vetus jucundissimum. „Et Xenophon eorum *οινωναις*, seu cellas vinarias commendat.

TABVLA
VI.
N. 5.

* * *

ΣΩ. Diota, cui botrus imminet. Χ ΑΛΛΑΣ aut
ΑΜΑΣ supra dimidiā navem.

AER. III.

Non aliam novi insulam vel urbem, quæ monetas suas tam varie inscripserit, quemadmodum Corcyra Jonia. Legeris ΚΟΡΚΤΡΑΙΩΝ. ΚΟΡΚΤΡΑ. ΚΟΡΚΤΡ. ΚΟΡΚ. ΚΟΡ. ΚΟ. denique solam literam κ. Sæpe monogrammate usâ tantum, sed neque in hoc sibi constat, nam ρ & ρ promiscue adhibuit. Posterius quandoque bis recurrit eodem in numo, quin etiam in eadem numi facie, n) quod citra exemplum est. Va-

gan-

n) Pellerin Rec. T. III. pl. xcvi.

B b

TABVLA

VI.

gantur non raro per aream solitariæ literæ, uti N. O.
 Φ. &c. aut plures simul, nec non monogrammata di-
 versæ. Interdum certa magistratum adduntur no-
 mina, ΗΡΩΔΗΣ, ΝΙΚΑΝΩΡ, ΦΙΛΩΝΙΔΑ &c. Nec de-
 fuit adeo numi, qui nomen insulæ penitus reticeant,
 notati solummodo deorum tutelarium vocabulis, ΖΕΡΓ
 ΚΑΣΙΟC, ΑΓΡΕΤC: aut una pluribusve syllabis, magi-
 stratum forte initialibus; atque horum e numero is
 est, quem in præsentia fistimus. Corcyraeum prodit
 fabrica, vas, botrus, & navis, symbola Corcyraeis
 usitata, quibus frequenter ceu plenum ΚΟΡΚΥΡΑΙΩΝ
 nomen, ceu decurtatum sociatur. Quare Ill. Pelle-
 rinio nequaquam adsentior, qui similem numum Solis
 in Cypro adjudicat, dubie tamen, quia ut est accura-
 tissimus, nomen ΣΟΛΕΩΝ constanter ομιχλω scribi præ-
 clare observat. o) Minime latet, Virum summum
 conceptam de Solis Cypriis opinionem non nihil te-
 nacius tueri p) adversus Eckhelium, occasione alte-
 rijs numismatii, quod ei pariter Solis, q) Eckhelio
 in Phæacia Corcyra r) signatum videtur. Verum
 frustra laborat. Non equidem nego, potuisse ΣΟΛΕΩΝ
 &

o) Rec. T. III. p. 128. p) Additions aux neuf vol. p. 72.
 q) Rec. T. III. pl. CII. n. 8. r) Num. vet. p. 107.

& ΣΩΛΕΩΝ scribi, quemadmodum in ære Coorum κοιων & κοιων legitur. Id nego, reapse utrumque scribendi modum a monetariis Solorum fuisse usurpatum, idque tamdiu negabo, quoad una saltem certæ fidei proferatur moneta, quæ contrarium evincat. το ΣΩ familiare Corcyrae numis, ac verosimiliter magistratum notat, quem significatum & ΑΛΛΑΣ, seu ΑΜΑΣ alterius partis habere puto. Pellerinius legit ΑΜΑ, eoque vocabulo suspicatur Amathunta, aliam Cypri urbem latere, cui cum Solis societas sive foedus coa-luerit. Sed hæc conjectura tametsi fœcundum Auctoris ingenium commendet, vel ex eo ruit penitus, quod meus numus perelegans, viridique involutus vernici, luculentam epigraphen ΑΛΛΑΣ, sive ΑΜΑΣ profite-tur.

TABVLA
VI.

A C A R N A N I A.

A N A C T O R I V M.

Caput galeatum Palladis: in area facies imber-
bis & cornuta, subtus ε. Η Pegasis volans, sub
quo Α.

N. 6.

ARG. II.

B b 2

Fre-

TABVL.A
VI.
N. 6.

Frequentes numi argentei, qui Palladis caput & pegasum offerunt. Non pauci tamen urbis nomen denegant. Attributa ambigua, literæ per aream solitariæ, monogrammata dubia, hæc fere sunt, quæ cupidis antiquariis hoc invidum numorum genus indulget, unde parum opis. Paruta negotium cito conficit, cunctosque nullo delectu Syracusis intulit *, etiam qui patriam liquido denunciant, ut inscripti ΑΛΤ, ΑΜΦΙ, ΑΡΓΕΙ &c. Quorundam patriam rite stabilivit Pellerinius. Sed optime de iis meritus Cl. Eckhel, s) qui undequaque conquisitos severo examini subjecit, in ordinem digessit, & catalogum texuit omnium Corinthi coloniarum, quæ istiusmodi monetas fabricarunt. Cuinam ex istis coloniis præsens numus competit, dubitari posset, ni criterium satis certum sufficeret Acheloi vultus unius partis, & monogramma alterius. Ex illo regionis, ex hoc urbis augurium capio. Acheloum, regem aquarum, ut se ipse apud Ovidium vocat, e geographia & fabulis nemo ignorat. Tenuit ejus summa reverentia cunctos populos, qui ei circumfusi erant; quæ res non insolens videbitur

* Spectatis iis, quibus impressum Q, & mecum facit, & Jove judicat æquo, ut supra ostensum.

s) Num. vet. p. 121.

TABVLA
VI.
N. 6.

tur iis, quibus cognita est infana veterum erga fluvios religio. Et Acheloo quidem ingens fama nominis fuit, cultusque longe maximus ex infausta illa, sed celebri cum Hercule pugna, quam ipse adeo eleganter decantat ore Ovidii. t) Aliis aliæ divinitatis caufæ, quas paucis comprehendit Maximus Tyrius, u) cujus verba neminem legisse poenitebit. „Est suus, inquit, fluiis honor aut ob utilitatem, quomodo Ægyptii colunt Nilum; aut ob pulcritudinem, ut Peneum Thessali; aut ob magnitudinem, ut Istrum Scythæ; aut ex fabula, ut Ætoli Acheloum; aut ex lege, ut Spartiatæ Eurotam; aut ex sacro instituto, ut Ilissum Athenienses. „Atque huic tribuendum est veteris orbis erga fluvios pietati, quod eorum effigies in numis toties niteant. Acheloo nihil frequenter in Acarnanum, Æniadarum, Thyrei, atque extra Acarnaniam in ære Ambraciæ, unde proclivis illatio, per eum tractum etiam nostri numi patriam oportere constitui. Supereft igitur, ut ejus tractus urbem requiramus, quæ præsentem numum signaverit; & hanc videor mihi expiscari e nota sub pegaso, quæ literis colligatis AN vel ANA constat. Quid enim prohibet, ne has literas *ANAXTOΣΙΑΝ* primas existimem,

B b 3

quo-

t) Metam. L. IX. u) Serm. xxxviii.

T A B U L A

VI.

N. 6.

quorum nomen plene adscribitur in eleganti moneta
 apud Pellerinum *x)* iisdem Palladis & pegasi typis?
 Ut hoc sentiam, movet porro alter Anactorii numus
 ab Eckhelio *y)* productus, cuius antica parte æque
 Acheloi caput, & quod minime negligendum, imber-
 be cernitur, quemadmodum in meo numo, quod ra-
 rius observatur. Fuit autem Anactorium & portio
 Acarnaniæ, & urbs cognominis a Corinthiis habitata,
 ut omnis ille tractus, quapropter Stephano κορινθιῶν
 απομοσ adpellatur, Thucydidi κορινθιῶν πόλις. Exi-
 stunt similes numi, sed absque vultu Acheloi, qui
 notam *A/* utrinque repetunt. Talem edidit Ill. Co-
 mes Winchelsea, *z)* & injuste Anaphlysto tribuit
 ignobili oppido haud procul Athenis, seductus Gol-
 ziana moneta *a)* quæ caput Apollinis cum epigraphe
 ΑΝΑΦΛΑΤΣ. & pegasum præfert, sed haec tenus a nemine
 visa, ideoque suspectæ γυναικεῖτος. Fuit, qui adfi-
 nem cum gemino *A/* Naupactum Ætoliae revocavit
 ob adscriptum Palladi *NAY.* Verum & hunc Ana-
 actorii cusum non immerito conjicit Cl. Eckhel. *b)* το
NAY incertæ significationis est, cuius loco substituit
 si-

x) Rec. T. I. pl. XIII. n. 6. *y)* Num. vet. T. VII. n. 16.

z) Haym. Thes. Brit. T. I. p. 218. *a)* In Græcia T. XV. n. I.

b) L. c. p. 127.

similis numus musei Cæfarei ΝτΣ. alter Conf. Pfau κλε. Posteriorem Corinthiæ pecuniæ male miscuit Geßnerus. c)

TABVLA
VI.
N. 6.

L E V C A S.

- ΕΥΚΑ. Chimæra, cuius cauda in anguem finit: supra diota. X Bellerophon pegaso vectus telum intorquet.

N. 7.

AER. III.

Corinthus multarum urbium mater. Earum tamen nulla fuit, quæ modo tam peculiari Corinthios natales professa fuerit, quemadmodum Leucas. Hæc enim pegasum, & Bellerophontem cum Chimæra pugnantem conjunxit, signa Corinthiæ pecuniæ propria. Si Geßnerum d) audis, iisdem typis usq; quoque Seleucia, sed fallitur. Numus, quem e museo Conf. Pfau depromit, in segmento habet λευκ. & pone Chimæram εκ. Ratus Vir eruditus deberi ambo vocabula componi, legit ΣΕΛΕΥΤΚΕΩΝ. Inde error. Seleuciæ, imo totius Syriæ nullam offenderis monetam, quæ Chimæram exhibeat; ac vel ipsa inscriptionis ratio

c) T. XXXII. n. 37. d) T. LX. n. 24.

TABVLA

VI.

N. 7.

tio duas innuit diversas voces. Quare το ΛΕΤΚ. ΛΕΤ-
καδιων interpreter, το ΣΕ magistratum, quorum varia
nomina æs Leucadium laudat. Diota, supra mon-
strum conspicua, tam deficit in numo Geßneriano,
quam in altero non absimili, quem Pellerinius publici
juris fecit. e)

I T H A C A.

E Leucadia, quæ ante peninsula, postmodum
facta est insula, provehimur Ithacam „ Laertia re-
gna, & terram altricem sævi Ulyssis., ut cum Virgi-
lio loquar. Ejus insulæ antequam numum describam,
quem præcipuum mei musei ornamentum, ac veluti
gemmam quantivis pretii æstimo, juvat nonnulla præ-
mittere, quæ ad geographicam atque historicam ejus
notitiam pertinent.

Ithaca super æthera nota ex Ulyssis & Pene-
lopes fatis: ceteroquin tenuis fuit & scopulis horrens,
quo non obstante tantum ejus repetendæ desiderium
Ulyssem tenuit, ut mori cuperet, si modo vel fu-
mum

e) iv. Suppl. III. pl. n. 3.

num exilientem videret hujus terræ suæ. Elegans Ciceronis f) locus, & aptus ad rem præsentem, ubi ait: „Ac nos, quod maxime debet, patria nostra delectat, cuius rei tanta est vis, tanta natura, ut Ithacam illam in asperrimis saxulis, tanquam nidum adfixam, sapientissimus vir immortalitati anteponeret. „ Celebratur ea insula Homero pluribus locis una cum Nerito, cuius nomine alii diversam ab Ithaca insulam, alii vero proprius Ithacæ montem intelligunt. Ejus nomen ex Hebræo fonte, ut solet, derivat Bochartus, g) quod „durm & intractabile,“ significet, nempe ob soli difficultatem. Aliter Eustathius ad Homeri catalogum: Ιθακη δε εκληθη απο Ιθακης Ηεως, και ομηρος μεμυτταρ hoc est: Ithaca dicta est ab Ithaco heroe, cuius & Homerus meminit. Exstat is Homeri locus, quem Eustathius dissimulat, Odyssæ libro xvii. versu 207. ubi de splendido urbis fonte loquitur:

Την ποιοτ' Ιθακος, και Νηειτος, ηδε πολυκλοε

Quem fecit Ithaçus, & Neritus, & Polyctor.

In-

f) 1. de Orat. c. 44. g) L. 1. c. 23.

TABVL^A
VI.

Ingenium insulæ Menelao nitidis coloribus ita
pingit Telemachus: b)

Ἐν δὲ Ἰθάκῃ οὐτὸς αἱ δέομοι εὐρεῖς, οὐτε τι λευκῶν
Αγιβόλος· καὶ μαλλον επηρεάτος ἵπποβοτοιο.
Οὐ γαρ τις μητων ἵππηλατος, οὐδὲ εὐλευκῶν,
Ἄλις κεκλιαταρι Ἰθάκη δέ τε καὶ περι ποσεων

In Ithaca vero neque sane curricula lata, neque
ulla prata: Capris pascendis apta est, & opta-
bilius equorum pascuis. Nulla enim insularum
equis vel pratis accommodata, quæ mari circum-
datae sunt; Ithaca vero & supra omnes.

Quem locum Venusinus Poëta præ oculis ha-
buit, dum cecinit: i)

Non est aptus equis Ithacæ locus, ut neque planis
Porrectus spatiis, neque multæ prodigus herbæ.

Non adeo tamen ingratam Ithacenses coluisse
tellurem, comperimus e præstanti marmore, quod
ex hac insula nobilissimus classi Venetæ Præfectus
Ja-

h) Odyss. l. v. 605. i) Epist. l. vii. v. 41.

Jacobus Narius anno MDCCLVIII. Venetias transmisit, doctusque Paciaudius eleganter explicuit. *k)* Is lapis non modo nos instruit, Dianam Ithacæ Sospitam fuisse, sed augustum præterea templum ibidem habuisse, prædiaque & agros sibi consecratos, ut esset in perpetuum, unde annui sumtus reparando templo, facisque faciundis necessarii suppeterent.

In quatuor partes divisam Heracleo Glauci filius memoriæ prodidit; urbem autem cognominem habuisse a Ptolemæo traditum. Plutarchus porro aliud urbis nomen perhibet ita quæritans: πολις ἡ των Ιθηκησιων πόλις ἀλαλκομεναι προστηγορευθη; „ Quare Ithacenium urbs Alalcomenæ adpellata est? „ Et mox subdit, a temporibus Laertis & Anticliae jam ita vocatam, eo quod Anticlia Ulyssem Alalcomenis Boeotiae peperisset. *l)* Fuerunt igitur Alalcomenæ, aut secundum Stephanum, Alcomenæ vel diversæ ab urbe Ithaca, vel hujus forte solum epitheton. Hodiernam insulæ faciem describit Sponius in Itinerario, adferitque consimili nomine Jathaco vocari. Græcis Theachi, Turcis Phiachi dicitur, teste Leunclavia.

Cc 2

Ejus

k) Mon. Pelop. t. 1. p. 140. *l)* In Quæst. Gr. Q. 34.

TABVLA

VI.

Ejus insulæ, adeo priscis temporibus celebris, quæque hodieum Literatis tam cara esse debet, acrius quondam Ulyssi, ob hunc tanti nominis virum, argumentum Odyssæ nobile, ejus inquam insulæ monetam iniquo fato ad hæc usque tempora nobis ætas invidit, adeo ut numorum pæne tam sterilis fuisse, quam equorum herbarumque videretur. Quidam Apollini, Musisque omnibus Hecatomben gratus sacrificem, quarum indulgentia omnium mihi primo primam Ithacæ monetam & nancisci licuit, & erudito orbi communicare? En itaque integerrimam, ac multo senio gravem!

N. 8.

Caput Ulyssis barbatum, & pileo coopertum.
 Χ ιΘΑΚΩΝ. Gallus gallinaceus: in area figla.

AER. III.

Primus hic est, ut prædiximus, atque unicus Ithacæ numus, qui ad hoc temporis prodivit. Præstantiam auget Ulyssis imago, nondum visa, si recte memini, in Græca pecunia, tametsi præsto essent gemmæ, anaglypha marmora, veteresque picturæ, quæ vultum & varia ejus fata liberaliter offerrent. Signum Ulyssis characteristicum pileus est hemisphæricus,

cus, quo caput tegitur. Secundum Eustathium *m)* primus pileatum finxit Apollodorus: Nicomachus ex mente Plinii. *n)* Causam Vossius & Meursius a pleatis Spartanis accersunt, a quibus Penelope genus ducebat. Sed nullo idoneo argumento nituntur. Non dissimili capitis ornameinto hodieum utuntur nautæ, cum primis Adriatici atque Jonii maris; & Winkelmannus haud immerito censet, Ulyssem eo insigniri, quo ejus longinqui & diuturni per plura maria insinuentur errores. *o)*

TABVLA
VI.
N. 8.

Ex aversa gallus cristas erigit. Ejus gratia iterato Homerum, & quosdam Tragicos excussi, quod partem aversam plerumque cum antica connecti probare noverim. Nullum tamen herois nostri speciale facinus fatumve reperi, quo animal istud adluderet. Quodsi revera ad eum refertur, haud dubie summa ejus vigilantiam, bellicamque fortitudinem arguit. Communiter enim hæc avis industriæ, vigilantiae, & pugnacitatis symbolum habetur, ideoque sacra est Mercurio, Soli, Marti, Palladique ογειαν. Alioquin hanc Deam Homerus fidelem Ulyssi Comi-

Cc 3 tem,

m) Ad Odyss. A. p. 1399. *n)* L. xxxv. Sect. xxxvi. *o)* Mon. ant. p. 208.

TABVLA

VI.

N. 8.

tem, numenque tutelare attribuit. Occurrit & istud.
 Auctore Pausania p) Idomeneus Cretensis gallum in
 clypeo gestabat, quod is a Solis filia Pasiphae fuerit
 oriundus. Quid si præfente in numo gallus Circen,
 æque Solis filiam, respiceret?

*εκ γαρ της κιρκης οδυσσευς, της πασι θευλλαχμενης,
 αυτονα και τηλεγονον γενια και κασιφονην*

E Circe enim, quæ omnium monumentis celebrata
 est,

Ulysses Ausonem, & Telegonum & Casiphonem
 procreavit.

ut habet Tzetzes in Chiliadibus, conspirante
 Euystathio ad Homerum & Dionysium. At hæc
 longius petita videri possint. Illud vero proximum
 arbitror, gallinaceum Ithacæ indolem notare, quæ
 hoc avium genere aut redundaverit, aut excelluerit.
 Pari modo, eademque de causa & in numis vicinæ
 Cephalleniae arietes & aves crebro vagantur. Ca-
 pris quidem dilectam ex Homero audivimus. Invi-
 sam lèporibus Plinius q) adstruit his verbis: „In Itha-
 ca lepores illati moriuntur.”

Nunc

p) In Eliac. p. 444. q) L. viii. Sect. lxxxiii.

Nunc relicta tandem Ithaca magnanimos, ut ^{TABULA}
Homerus vocat, adeamus Cephallenios, qui & ipsi
quondam Ulyssis atque Telemachi parebant imperio.
^{VI.}
^{N. 8.}

CEPHALLENIA. INS.

C R A N I V M.

Aries. ♂ Arcus.

N. 9.

AER. III.

* * *

Aries. ♂ Arcus intra quadratum incusum.

N. 10.

ARG. III.

Utramque monetam jungo, quod alterius altera
poscit opem, & conjurat amice. Aerea nondum edi-
ta. Argenteæ pervetustæ duas adfines reperio in Ci-
milio Austriaco, r) & Froelichii Notitia elementari s)
cum epigraphe K PAN. quæ meis aut nunquam inscri-
pta fuit, aut nunc adeo exesa, ut penitus nullum li-
terarum vestigium adpareat. Dum ovem, aut si ma-
vis,

r) T. IX. n. 7. s) T. III. n. XVII. p. 25.

TABVLA VI. N. 9. & 10. vis, arietem anticæ partis intueor, subit illius pastoris memoria, qui apud Virgilium *t)* sic opes suas magnifice crepat:

Mille meæ Siculis errant in montibus agnæ.

Quippe hoc ipsum est, quod Craniorum monetarii arietis typo prædicare volebant. Et vero frequentes arietum oviumque greges habitasse in „Saxis Cephalenum,“ uti Silius vocat, lubens crediderim, quod animal istud faxosi atque asperi ingenii locis multum delectatur. Mira sunt, quæ de capris Cephallenii Aristoteles narrat. *u)* Si ei fides, non bibunt, ut reliquæ quadrupedes quolibet die, sed capita oraque adversum ventos obvertunt, hiantesque ventum excipiunt. Et quod amplius mirere, alibi *x)* tradit, sex mensibus ab omni potu abstinere; id quod Ælianuſ suo quoque calculo probat. *y)*

Alterius faciei typus in meis numis arcus videatur, in aliis pæne literam Δ mentitur. Frœlichius putat Cephallenen *τετραπολιν*, aut ipsam Cranon, quartam ejus insulæ urbem, designari. Sed hoc inge-

t) Bucol. Eclog. 11. v. 21. *u)* Admir. L. 1. *x)* De Animat. L. XVI. *y)* De nat. anim. L. III. c. 32.

geniosius, quam verius. Arcus non minus venatio-
ni, quam bellicis usibus aptus.

TABVLA
VI.

* * *

Caput tænia revinctum : in area - Y. Χ KPAN. N. II.
z. Lyra intra coronam lauream.

AER. II.

Golzii Græcia z) similem complectitur, ea di-
versitate, quod KPANION plenum nomen fuggerat.
Suspensus videri poterat, ut omnes suspecti sunt nu-
mi, qui uni illi auctori memorantur. At noster ge-
nuinus, si quis alias, Golzium absolvit. Ita laboran-
tem eruditi Viri fidem, quæ inexhausta terræ viscera
quotidie suppeditant probatæ antiquitatis monumenta,
magis magisque corroborant. Stephano Byz. gentile
formatur κεαναις. Rectius κεανοι Thucydidi & Stra-
boni, quibuscum facit numorum auctoritas. Antica
parte heroem potius aliquem agnosco, quam Apolli-
nem. Neque oris lineamenta deorum omnium ele-
gantissimo addicunt, neque lauro crines coerciti sunt,
sed

z) T. xv. n. 3.

TABVLA

VI.

N. II.

sed tænia. Quid si caput esset Cranii urbis conditoris, aut patris ejus Cephali, a quo nomen insulæ factum? Hunc sane, tænia pariter redimitum, videre mihi videor & in alio musei hujus numo Sames, (erat Same una e quatuor Cephallenæ urbibus) in cuius averfa canis a Procride ei donatus, nomine Lælaps, arrectis auribus coram arbore sedet, pedem dextrum elevans, quasi domino suo feram in silva latenter eo gestu indicaturus. Si quis tamen e lyra alterius partis Apollinem arguere malit, per me licet. Ejus numinis cultus ad Cephallenios e proxima peninsula Leucadia profluxerit, ubi tanta religione colebatur, ut inde Leucadius Apollo cognominaretur.

P A L E S.

N. 12. II. & granum frumenti.) Delphinus adsiliens super undas marinas,

AER. III.

* * *

N. 13. Caput Cereris.) II A specie monogrammatis.

AER. III.

Pri-

Primo fere geminum possedit Cl. Khellius, ac inter ignotos cælatum proposuit. a) Panormo dedit Burmannus, quem edidit Dorvillius cum vultu Cereris, atque uva intra literam II. b) Ego quod delphinem eodem prorsus impetu super undas ferri vidissim in ære Liparæ, coepi vicinas insulas, earumque urbes diligenter perscrutari, num reperirem, cui liceret id genus numos inferre. Huc illuc fluctuanti tempestive succurrit doctissimus Eckhel, de hac re a me compellatus, e quo didici, cum citatos numos, tum subsequentem cum epigraphè πΑ, qui a Pellerini temporibus Panormi in Sicilia exulabat, c) spectare Palen Cephalleniae urbem. Ratio est, quod sæpius ibidem eruantur, ut ex eruditio quodam amico intellexit Cl. Eckhel. Huic proinde, non mihi, debetur revelatae numorum istorum patriæ honos, quod ingenui pudoris, fateri per quos profeceris, „ ut eleganter a Plinio dictum.

Enimvero si alterius gloria est inventæ patriæ,
mihi saltem e signorum interpretatione aliquid erit,

D d 2

ut

a) Adp. alt. ad Geisn. b) In sicut. T. xvii. n. ix. c) Rec.
T. iii. Tab. cxl. n. 59.

TABVLA

VI.

N. 12. & 13.

ut puto, laudis. Delphini ratio nota. Secus de uncis sub delphino conspicuis; nam horum sensum neque Burmannus est adsecutus, neque Khelli. Hic viatam adeptus monetam, literarum vestigia delphino subesse putabat: ille piscatoriam machinam insidiantem piscibus. d) Sed enim maris undas ea specie fuisse a veteribus adumbratas, persuasum habeo. Id probant evidenter Tarentinorum numi triti, qui similimos uncos saepenumero exhibent, verum semper eam tantum parte, qua vir nudus delphino vehitur. Testantur hoc etiam Reipublicæ Romanæ asses, assimilique partes, quæ naves figuratis eundem in modum fluctibus innatantes præferunt. Vide gentis Cæciliæ semissem in Thesauro Morellii Familiarum Romanarum, e) neque ultra dubitabis. Nec prætereundus nobilis Camarinæ tetradrachmus apud Dorvillium, f) qui cornutam fluvii Hipporis effigiem similibus includit uncis. Quid his facias? De nihilo putabis adesse? Id tantum abest, ut potius ab artifice ingenioso credam ad pictos, quo & cornutæ figuræ sensus nitidius exprimeretur, & facilius ab intuentibus dignosceretur.

Fru-

d) L. c. p. 450. e) Tab. 2. n. IV. f) L. c. Tab. XIV.

Frumenti granum ex aversa parte, vultusque Cereris * alterius numi, nescio an plus lucis adfundat, an debeat Polybio. Narrat auctor gravissimus, ubi de Philippi expeditione in Ætolos agit, g) eum regem ad Palen exercitum admovisse, συνιδων δε ταῦτην τὴν χωραν γεμισταν σιτά, και δύναμεν τρεφειν σεξατοπεδον „ cum videret eam regionem segetibus abundantem, atque ad exercitum alendum sufficientem. „ Num quid aptius dici potuit ad explicandum hordei granum, quod intra prægrandem literam II tantum non pinguedine rumpitur? Quidni jucundum cernere oculis, quam belle nitideque scriptores veteres cum veterum monumentorum fide consentiant?

Fuit Cephallene, ut Ithaca, τετραπολις, seu quatuor continens urbes, Palenses, Cranios, Samæos, Pronæos. Ex iis soli Palenses, quorum desiderabantur numi ad hæc tempora. Pronæorum hodieque unicus censemur, quem Pellerinio debemus. b)
Sed iisdem adjudico alterum item æreum tertii ordi-

D d 3 nis,

* Cereris simillimum caput ejusdem insulae Pronæi signarunt apud Pellerinum, novo argomento, ad hanc insulam spectare numum secundo loco descriptum.

g) Hist. L. v. h) Rec. T. III. pl. xcv. n. 10.

TABVLÆ
VI.
N. 12 & 13.

TABVLA VI.
N. 12. & 13. **nis, inter Panormitanos commorantem in Parutæ Sicilia, i) qui hic Jovis verendum caput exhibet, illic monogramma literis ΠΡ compositum, in cuius medio botrus turget. Sentiet omnino mecum, quisquis eum numum accuratius cum nostris contulerit.**

Palensium nomen magnopere variat. Thucydidi urbs παλης: (dialecto communi παλλεις) oppidani Herodoto παλεες dicuntur, nempe Jonica dialecto. Pausanias & Strabo παλεις. Polybius vocat παλαιεων πολιν, unde παλαια deduci possit. Sed mox infra παλεντα diserte nominat. Livius Palenses, ut editio Drakenborchiana, vel Pallenses, ut Gronoviana & Creveriana scribit. Marmorea basis, e Cephallenia in museum Nobilissimi doctissimique Bernardi Nanii Veneti advecta, habet: Η. ΒΟΤΗΝ. ΚΑΙ. Ο. ΔΗΜΟΣ. ΠΑΛΕΙΩΝ. k) & alter lapis apud Cyriacum Anconitanum l) Η. ΠΟΛΙΣ. ΠΑΛΕΩΝ. Sed juvat plenam inscriptionem hoc loco propondere, quandoquidem nos erudit, qua sint fortuna usi Palenses Hadriani Aug. ætate. Fuit Cephallenia in potestatem Populi Romani redacta A. V. C. DLXV. Ab eo tempore vi-

cto-

i) T. 19. n. 189. k) Pacciaudi Mon. Pelop. T. 1. p. 94.
l) Inscript. p. xii.

ctoris juga tulit usque ad Hadrianum, qui eam insulam Atheniensibus sibi tam caris donavit. Tum Pa-
 lenses, everfa Same totius insulæ πρωτοι, Athenis Ha-
 driano sequens monumentum posuere, quo se se „ li-
 beros, & suis utentes legibus „ gloriantur:

TABULA
VI.
N. 12 & 13.

ΑΤΤΟΚΡΑΤΟΡΑ. ΚΑΙΣΑΡΑ. ΤΡΑΙΑΝΟΝ. ΑΔΡΙΑΝΟΝ
 ΣΕΒΑΣΤΟΝ. ΟΛΥΜΠΙΟΝ. Η. ΠΟΛΙΣ. ΠΑΛΕΩΝ. ΤΗΣ
 ΚΕΦΑΛΗΝΙΑΣ. ΕΛΕΤΘΕΡΑ. ΚΑΙ ΑΤΤΟΝΟΜΟΣ
 ΔΙΑ. ΕΠΙΜΕΛΗΤΟΤ. ΦΙΛΟΤ. ΑΤΙΟΤ.

B O E O T I A.

LARYMNA. SALGANEVS.

Caput muliebre.)(ΛΑ. ΣΑ. Scutum Bœoticum.

TABVLA
VII.
N. I.

Pellerinius quod legeret in consimili numo ΛΑ.
 ad Lacedæmonem animum convertit; *m*) qua in re
 fectatorem habebit neminem, tametsi auctoritas illu-
 stris Viri ceteroquin ea sit, ut a quo tempore coepit
 numismaticos suos thesauros effundere, ac illustrare
 de-

m). Rec. τ. I. pl. xix. n. 4.

TABVLA

VII.

N. I.

decem voluminibus, æternis ingenii sui monumentis, restitutæ scientiæ Numariæ epocham deducere fas sit. Bœotiam liquido manifestat scutum, quod a forma huic regioni peculiari, paßim scutum Bœoticum audit, numisque Bœoticis inhæret velut signum διακριτικον, suppresso etiam gentis nomine. Totus labor est in expiscanda prædictæ regionis urbe, quæ hos nummos procuderit. Pellerinianus non nisi literas ΛΑ elquitur, ΣΑ reticet. Illæ igitur certum urbis nomen truncatum continent, utpote quæ ambobus in numis æque occurrunt. Hoc stante Larymnam tenemus; neque enim aliam Bœotiæ urbem cognovi, cui το ΛΑ congruere possit. At quid erit literis ΣΑ, quas adjicit auctoris numus? Magistratus initiales si dixeris, citius quam verius expedita erit quæstio. Mihi quidem altera Bœotiæ urbs latitare videtur, cui nomen ΣΑΛΥΓΑΝΕUS. Hæc Larymnæ proxima fuit, atque ex eo facile inducor, ut credam, eas urbes societatem iniisse, aut feriisse foedus, cuius testes sint hi numi, utriusque urbis nomine signati. Longus sim, id genus exempla si e numis recenseam. Sic & Thessali propinquai suam adeo cum Romanis OMONIAN in numis prædicaverunt. Accedit recepta Bœoticis uribus consuetudo, ut in publica moneta rarius totum adderent nomen, saepius innuerent una tantum syllaba.

ba. Ita ΘΕ. ΟΕΣ. ΜΤ. ΟΡΧ. ΤΑ. Thebæ, Thespiæ, Mycaleffus, Orchomenus, Tanagræ scripsere. Ad hunc morem uti Larymna ΛΑ, ita etiam Salganeus unice ΣΑ præsenti numo inscripferit. Sed ut ut sit de postrema urbe, illud certum, neutrius antehac fuisse monetam cognitam.

TABVL^A
VH.
N. I.

Larymnæ duæ Straboni explicite memorantur, una „Locridis, quæ superior dicitur, & alia Bœotica ad mare sita, cui superiore Romani adjunxerunt, „quæ verba ipsius Strabonis sunt. *n)* Pausanias non agnoscit, nisi unam, *o)* cuius locum latine versum expedit huc transcribere : „superato Ptoo monte, est ad mare Bœotorum urbs Larymna. Nomen inditum ferunt a Larymna Cyni filia. . . . Cum Opunte olim censebatur Larymna; sed auctis Thebanorum opibus ultro se ad Bœotos adjunixerunt. „Ambos geographos Palmerius conciliare studet, quem qui volet, consulat. *p)* A vero non abhorret, femineam protomen, quam Pellerinianus & noster nūmus ostentat, esse Larymnæ Cyni filiæ. Alteram urbem Salganea Strabo collocat in edito loco, Stepha-

n) L. IX. p. 623. *o)* Bœot. p. 756. *p)* Græcia ant. p. 583.

TABVLA

VII.

N. I.

phanus insuper Euripo adhærentem. Nominis auctor
 Salganeus vir Boeotius perhibetur. Is Persis a Ma-
 liaco sinu in hoc mare delatis ductor cum fuisset, a
 Megabate Persicæ classi præfecto imperfectus est, pri-
 usquam ad Euripum pervenissent, quod mala fide ho-
 minem Græcum fecisse putaret, qui classem in eas
 maris angustias conjectisset. Cognito errore, quem
 insontem Megabates occidit, magnifico sepulcro co-
 honestavit, a quo urbi nomen remansit. Hæc Strabo.

A T T I C A.

A T H E N A E.

Caput Palladis, cuius galea pegaso ornata. Χ
 ΑΘΕ. ΚΑΡΑΙΧ. ΕΡΓΟΚΛΕ. ΔΙΟΦ. Noctua super ampho-
 ram notatam litera I. subtus ΣΦ. a finistris in area na-
 vis: omnia intra coronam oleagineam.

ARG. I.

De Attica moneta plus ceteris, præter Meur-
 sium ac Oudinetum, egregie meriti sunt ill. comes
 Winchilsea in erudito traðatu de numis Atheniensium
 Haymio inserto, & doctus Eduardus Corfinus in Fa-
 stis Atticis. Posterior e museo Stoschiano recenset
 si-

simile tetradrachmum, sed ΔΙΟ pro ΔΙΟΦ, & ΕΦ pro ΣΦ legit, literamque I. diotæ inscriptam conticet. Ad hæc navis (in Stoschiano tridens est) habenda ratio videtur; vix quippe dubito, quin maritimas Atheniensium vires indigitet. Adeo vero nauticæ rei vacabant Athenienses, ut propterea quod remis continuo adfiderent, per convitum dicerentur *απογλυτοι*. Quo tendit etiam festivus Aristophanes in Equitibus, qui eos ὑπολισπα πυγιδια vocitat. Quamquam alii hujus dicterii causam a Theseo repetant, qui ab Hercule ex inferis eductus eam corporis partem, qua faxo infelix adhæsit, reliquit.

* * *

Minervæ galeatum caput. Χ ΛΘΗ. Mars galeatus navi vehitur, d. coronam lauream, s. tropæum gerens: in prora noctua & serpens habitant.

N. 2.

AER. II.

Præstans numus, & forte geminus ei, quem e gaza Regis Galliarum in lucem misit Oudinetus. q)
Delineatum restituo, Parisino ectypo non uno nomi-

E e 2

ne.

q) Hist. des Inscr. T. I.

TABVLA
VII.

TABVLA

VII.

N. 2.

ne peccante, forsitan quod numus non fatis integer erat. Sertum, quod Mars sustinet, & serpentem, qui cum noctua vigilias in prora agit, omnino desiderabis in Oudineti exemplari. Occurrit, Pausaniam tradere sub eo serpente, qui ad Minervæ in Parthenone statuam jacebat, delitescere Erichtonium, hac nempe specie educatum a dea. Si ita est, possis Erichtonium & eum serpentem existimare, qui toties Atheniensium in ære ante pedes Minervæ reptat. Alias prudentiæ symbolum communiter habetur, uti noctua vigilantiæ; quapropter utraque animalia Minervæ sacra sunt, comitesque individui. Hinc Demosthenis acerbum illud in Athenenses dictum: „O domina urbis custos! Cur tribus infestissimis bestiis delectaris, noctua, serpente, & populo! „

Literam Θ solitæ formæ Parisinus exhibet numus: noster quadrifariam sectam, qualem celebres inscriptiones Sigæa & Deliaca fingunt, cuius formæ, quantum memini, necdum visa est in Athenensi pecunia. Grandem inde numi vetustatem nolim aliquis incautus laudet. Quippe cetera non congruunt. το Η pro ε., & fabrica solito elegantior recentius ævum dilucide produnt. In universum anceps, dubium, & fallax est ætatis criterium e characterum figuris expe-
ti-

titum, ni ceteræ quoque peristases addicunt, præser-
tim fabrica, atque artis ratio. Non omnes populi
eodem tempore adoptavere literas aut recenter in-
ventas, aut mutatas quoad formam. Speciatim no-
vimus Athenienses tenaciter Cadmeis inhæsisse formis,
multoque tempore literas z. h. ψ. ο. alphabeto Græco
a Simonide junctas fastidivisse, etiam tum, cum jam
per universam Græciam obtinuissent. Sæpe char-
acteres ad primigeniam speciem refecti, nunc moneta-
riorum libidine, nunc amore antiquitatis imitandæ.
Dyrrhachenorū binæ drachmæ apud Begerum r)
cum obviis typis scribunt: ΜΕΝΕΚΡΑΤΕΙΣ, litera ο
antiquissimam quadrati figuram simulante. Seleuciæ
urbis Syriæ autonomus, Augusti ævo signatus, qua-
dratum o parvum quinques repetit. s) Numorum
istorum ætatem si quis ad hos exigeret characteres,
quam immane hallucinaretur! Accidit non raro, ut iidem
numi, imo eadem vocabula unam eandemque literam
varient. Ita Cyzicenus apud Haymum, t) cum
Hadriani protome, jam rotundum, jam quadratum
ο effigiat. Ita γαμμα in Segestano Siciliæ u) & r

E e 3

&

r) Thes. Brand. T. I. p. 457. s) Pellerin Rec. T. II. pl.
LXXX. n. 71. t) Thes. Brit. T. II. Tab. XXXIII. n. 7. u) Ca-
talogue raison. de Méd. p. 55.

TABVL A
VII.
N. 2.

TABVLA

VII.

N. 2.

& c: Σιγμα uti σ & c in numo ΣΤΡΑΚΟΣΙΩΝ * ducitur. x) Fallit etiam male cautos persæpe retrogradus literarum ordo, quem plures numi usurpant parum vetusti. E turba satis esto citasse unum Siphniorum Ἀργαι maris: y) alterum Meliorum itidem Ἀργαι maris. z) Ambo retrorsum scribunt, et si de reliquo habeant omnes recentioris ætatis numeros. Postremus eo memorabilior, quod insulæ nomen una parte retrogrado, alia recto profiteatur ordine. Ipsum adeo scripturæ genus ΒΥΣΣΟΦΥΔΟΥ quibusdam recentioribus, quin etiam imperatoriis monetis placuit. Unde jam isthæc, nisi ex artificum arbitrio, ingenio vario, studioque remotam affectandi vetustatem, quod apud Græculos homines profecto summum erat, cunctisque abunde patet vel Herodis Attici facto, qui antiquitatis ac illustris quondam patriæ cultor eximius, quas posuit columnas malebat literis pervetustis Atticis inscribi, quam qui suo valebant ævo, nempe sub initium seculi secundi post Christum natum. Itaque ma-

* Hujus si copia numi fuissest celeberrimo Winkelmanno, non utique gemmam aliquam doli arguisset eo capite, quod inscriptio sigma z & c figuratur. Geschichte der Kunst. Wien. II. Th. S. 702.

x) L. c. p. 51. y) Pellerin Rec. T. III. pl. CXII. n. 6.
z) L. c. pl. CIV. n. 1.

maxima opus est circumspetione in definienda characterum figuris numorum ætate, neque temere hac in parte statuendum est aliquid, nisi etiam ceteræ, ut prædiximus, conspirent peristases, cum primis fabricæ ratio.

TABVLA
VIL

* * *

AOE. Pallas galeata gradiens pugnantis habitu, læva ægidem, ut videtur, obtendit, dextra hastam projicit. X Medusæ vultus horrentibus capillis.

N. 3.

AER. III.

Aut aliis est ab eo, quem Winchilsea habuit, a) aut fecellit oculus eruditissimum Comitem, qui caput leonis exuviis coniectum vidi, ex quo Thesei vel Herculis definit imaginem. Ego manifestum Medusæ vultum intueor rigentibus ad terrorem capillis, venustum cetera, uti venustum saepe finxerunt artifices græci, præcipue gemmarum scalptores præeunte Solone, quem tot veteres ac recentiores æmulati sunt, consecutus nemo. Et vero Medusa bene sociatur Minervæ alterius partis. Norunt omnes, hujus

a) Haym. Th. Brit. T. XVII. n. 10.

TABVLA
V II. jus deæ scutum pectusque sæpenumerò Medusæ vultu
N. 3. horrere ; & Pausanias expresse notat, b) Athenis
Minervæ της παρθενού simulacrum, Phidiæ opus illud
celebratissimum, Medusæ caput pectori gestasse. Sed
& aliæ urbes, e. g. Syracusæ Siciliæ apud Parutam,
hic Palladis effigiem, illic Gorgonis os repræsentarunt.
Quare Theseum, Herculemque ab hoc numo
procul esse jubeo, ni velit uterque in saxum obri-
gescere.

M E G A R A.

N. 4. Apollinis laureatum caput. Η ΜΕΓΑΡΕΩΝ. Ce-
res succincta & cothurnis induita properat, singulis ma-
nibus tædam gerens.

AER. III.

Pocockius refert, complures erui nummos in
Attica Megara, ibidem cufos. Quam vellem enar-
rasset eorum typos! Forte minus laborarent Erudi-
ti in discernendis Atticæ Siculæque Megaræ numis.
Eam difficultatem alibi notavimus, & fuiimus ipfi ex-
perti. Præsens moneta negotii minus faceſſit. A Me-
ga-

b) In Attica p. 58.

garenibus Atticis fabricatam , dubitare non sinunt utriusque partis argumenta. De Apollinis apud eos magna religione & alias diximus , & multa tradit Pausanias , variaque ejus delubra & statuas recenset. Si quis tamen oris ductus ab Apolline discrepare , ac potius Megarum ejus filium , a quo secundum aliquos urbi nomen impositum , exhiberi censeat , nihil impedio. Id enim ad præsens institutum perinde facit. Aversa pars majoris momenti , cuius typus , uti saepe alias , apud Arigonium peccat , qui similem proposuit numum. c) In eo Diana fingitur jaculum dextra , læva tenens arcum. Meus nulla parte vi- tiatus indubitato Cererem fistit , singulis manibus luce- centias ferentem tædas , quæ oculo non satis atten- to , aut jam jam fugientes , facilis lapsu venatoria ar- ma videri poterant. Seduxerint porro cothurni , succinctaque vestis , quibus alias Diana gaudet , quo expeditior ad insequendum feras esset ; tametsi habi- tus ille non minus Cereri competit , quæ raptam a Plutone filiam Proserpinam per montes , per agros- que saltusque perquirebat tam indefesse , ut

TABVLA
VII.
N. 4.

Il-

c) Tab. xv.

TABVLA

VII.

N. 4.

Illam non rutilis veniens Aurora capillis
Cessantem vidit, non Hesperus.

Erat autem Cereris cultus Megarensibus Atticis & antiquissimus, & religiosissimus, quod liquet Pausaniæ testimoniis, qui Megaridis in rebus locuples est. Is postquam dixisset, *d)* Megaram nonnullis videri sic nominatain a Care Phoronei filio, subdit: „ Tunc enim primum Cereris templa apud se ercta, eaque Megara adpellata, Megarenses ipsi commemorant in iis, quos de rebus suis habent sermonibus. „ Et mox: „ A Jovis luco cum in arcem ascenderis Cereris nobile templum est, Megaron vocant, quod ædificasse Cara, dum regnaret, memorant. „ At locus multo præstantissimus, qui subsequitur: *e)* ες δε το επινειον, καλλμενον και ες ήμας ετι Νισαιαν, ες τῳ κατελθσιν, ιερον Δημητρος εσι μ αλοφοργ λεγεται δε και αλλα εσ την επικλησιν, και της προτης προβατα εν τῃ γη Θρεψαντας, Δημητρα ονομασαι μαλοφοργον. „ Ad navale autem, quod mea etiam ætate Nisæam vocant, si descendas, Cereris Oviferæ templum videas. Cognomen vero deæ præter alia multa,

d) Attic. p. 95. *e)* L. c. p. 106.

TABVL^A
VII.
N. 4.

ta, quæ ea de re prorita sunt, ab iis inditum censem, qui primi oves in ea regione aluerunt., Atque hujus quidem Oviferae, seu Laniferæ Cereris imaginem præsens numus certo certius repræsentat; id quod aperte conficio Pegarum numo quodam rarissimo. Erant Pegæ, seu Dorice Pagæ, Megaridis oppidum, a Megarenibus conditum Pausania teste, f) adeoque iisdem, ut fieri amat, devotum Numinibus. Ejus numus omnino singularis a Frœlificio promulgatus est. g) Una parte Septimii Severi protome: altera Ceres succincta & tædifica præcedente ariete, circumscriptio πΑΓΑΙΩΝ. Hæc moneta ut postremis Pausaniæ verbis mirifice illustratur, Ovifera mque Cererem evidenter proponit ab ariete proditam: ita nullum dubio locum relinquit, quin pariter in ære μΕΓΑΡΕΩΝ eadem dea adsit; nam eodem prorsus gestu habituque & ab his, & ab illis efficta cernitur. Nec turbat, arietem Megarenses amovisse monetarios. Non omnia omnibus numis inserta deorum dearumque symbola & attributa. Quis nescit Dianam Ephesiam nunc comparere solam, nunc cervis stipatam? Neque ipsi Pagæi semper arietem suæ deæ copulabant. Solam deprehenderis in duobus eorundem numis, quos

F f 2

M.

f) L. c. g) Append. ad Vaillant. p. 243.

TABVLA
VII.
N. 4.

M. Aurelii, b) & Commodi i) nominibus consecrunt, quorum prior Frœlichii & Pellerinii solertes effugit oculos.

Causam Cereris, Μαλοφοες cognomine cultæ, jam e Pausania intelleximus. Et alias per vulgatum, oves Atticas æque ac Tarentinas excelluisse lanæ præstantia, usque adeo, ut earum corpora pellibus obtegerentur, ne lana inquinetur, quo minus vel infici rete possit, vel lavari ac parari, ut habet Varro. k) Qua de causa fertur Diogenes conspectis Megarenium intectis gregibus, pueris vero nudis dixisse, malle fe Megarenium hircum, quam filium esse.

Megaræ nomen etiam his temporibus durat. Ejus reliquias ac hodiernam conditionem descriptis nuper eruditissimus Anglus Richardus Chandler in Græciæ itinerario.

PE-

b) Arigonius T. xv. n. 174. i) Pellerin Rec. T. III. pl. cxxxvi. n. 3. k) De re rust. I. II. c. 2.

P E L O P O N N E S V S.

T A B V L A
VII.

A C H A I A.

Vetustate magis, quam raritate præstant majoris formæ numi argentei, quorum una ex parte testudo reptat, nota Peloponnesi tessera: ex alia quadrati alte incusum est line vel cum inscriptione ΑΙΓΙ. Utriusque generis mihi præsto sunt. Sed inter anepigraphos unus eminet vel ipso minuto volumine, & exiguo pondere; quippe grana tantum XLVIII. adpendit, cuius propterea mentio ingerenda videbatur. Ejusdem fere ponderis alterum Vindobonæ confexi cum literis ΑΦ quadrato insertis. Hæ tam parum urbis initiales censendæ, quam literæ IN simili, sed solitæ magnitudinis numo inscriptæ, quem e museo Ill. March. Savorgnan Eckhelius edidit. *l)* Cusi omnes totius Peloponnesi nomine sunt indubitato Aegii, nobilissima Achajæ urbe, quo non Achæi solum, sed universi Peloponnesii conveniebant, publicis de rebus consultaturi.

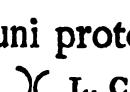
F f 3

CO-

l) Num. vet. T. VIII. n. 8.

TABVLA
VII.
N. 5.

C O R I N T H V S.

Neptuni protome cum tridente : circumscriptio
fere detrita. L. CAN. AG. . . . COR. Duæ dextræ jun-
ctæ papaver & geminas spicas tenent.

AER. II.

Ætatem numi ex alio tenemus, quem idem L.
CANINIVS. AGRIPPA. II. VIR. CORINTHORUM dedicavit
Imperatori Galbæ cum eodem aversæ partis typo.
Pellerinius, qui ejus ectypon attulit, m) signum mi-
litare duabus manibus tenendum dedit. Sed numum
attritum pictura linearis arguit; ex quo verosimile, in
eo etiam spicas cum papavere adesse. Similis argu-
menti autonomum reperio apud eundem Auctorem,
n) in quo tamen e manibus una, & tridens, & omnis
circa Neptunum inscriptio deficit. Hanc in nostro
quoque numo tam indigne habuit ætas, ut ille futurus
fit mihi magnus Apollo, qui eam legerit. Papaver
& spicæ cum Livio faciunt, qui agrum inter Sicyo-
nem & Corinthum „ nobilissimæ fertilitatis „ pronun-
ciat. o) Neptuno anticæ partis non est, quod immo-
rer. Fuit universus Isthmus Briarei judicio ei facer,
in

m) Mel. I. pl. XVI. n. 14. n) Rec. T. I. pl. XVII. n. 24.

o) L. XXVII. c XXXI.

in specie Corinthus bimaris, uti Poetis a situ vocatur. * Tristissimum ejus urbis fatum nemo est, qui ignoret. A Romanis capta, direpta, prostrata, quæ antea totius Græciæ lumen fuit, postea suis sepulta ruinis tamdiu delituit, donec simul cum Carthagine, quæ eodem, quo Corinthus, concidit anno, a Julio Cæsare instaurata, & Colonia Romana facta est. Ab eo tempore numorum tam dives est, quam pauper, dum adhuc incolus stetit, quod prodigo non absimile videtur. Golziani numi suspecti. Argenteos cum Pallade, pegaso & Q, ex Isthmo in Siciliam traduximus. Quinam ergo Corinthiis remanent? Nimirum sex ii, quos Pellerinius iisdem addixit. Verum & hi, uno demto, necdum evasere censoriam virgam. Ad primum Pallade, pegaso, ac epigraphe kop insignem quin jus sit Corintho, negare non ausim. Hoc tamen jus non omnino liquidum est reclamante Corcyra Phæacia, quæ & ipsa το κορ, prædictaque signa fibi vendicat. Fuerint licet inter hanc ejusque metropolim Corinthum simultates & bella. Poterant uti que

TABVL^A
VII.
N. 5.

* Hanc inter duo maria positionem revera Corinthus in numis aliquoties indicavit emblemate figuræ nudæ, nempe urbis genii, quæ singulis manibus remum sustinet. Pellerin Rec. T. I. pl. XVII. n. 18.

TABVLA
VII.
N. 5.

que id genus monetæ signari a Corcyraeis in metropolis honorem, ceterarum Corinthi coloniarum exemplo, quo tempore nondum eo potentiae atque audaciæ progressi sunt, ut cum Corinthiis, a quibus orti, gravissimis dissidiis colliderentur, apertoque de num Marte contenderent. Atque hanc opinionem quodammodo juvat ipsa numorum istorum raritas. Nam crescentibus postea discordiis & odio, ab ipsis Corcyraeis sollicite conquisiti conflatiique videntur, ut nempe hos originis suæ testes invisos penitus tollerent; eo magis, quod ex concepto in Corinthum odio a Phæacibus malent genus suum repetere. Secundus numus iisdem typis notatus est, sed anepigraphus, ideoque dubium creat, uti quanto loco propositus, sitne revera Corinthum, an ad unam ex ejus coloniis revocandus, quibus similes placuere typi. Tertium Syracusanum esse alias demonstravimus. Italiae certo restitui debet sextus, cui duos adfines Panormo tribuit Paruta, p) licet immrito. Talem & mihi contrectare licuit bene servatum, litera Q, geminisque in area globulis insignem, Italæ manifestis argumentis. Quapropter e sex Pelle-
ri-

p) Sic. Num. x. v. n. 46. & 50.

TABVLA
VII.
N. 5.

rinianis solus quintus supereft, quem tuto Corintho vindices. Cur tanta urbis adeo potentis ac opulentæ numorum raritas sit, nullo pacto intelligo. Id scio, alias quoque primi ordinis extare urbes & insulas, quæ pariter numorum steriles fint, quibus abundant aliæ vix nomine cognitæ. Cui non diæta Delus, Cycladum ut media, ita longe clarissima, referta divitiis, utpote „mercatus in Delo concelebrante toto orbe, „ quemadmodum Plinius ait. Quantam insula tam dives, tamque frequenti nobilitata commercio proculderit pecuniæ vim? Tamen ad hæc usque tempora vix una vel altera innotuit ejus certa moneta, (Golzianis nondum fides est) hodieque Pelleriniana q) tantum non unica habetur. Quid contra pauperius Mycono, Delo adsita, cuius egestas tenuisque fortuna adeo in proverbium apud Græcos abiit? Hujus tamen numos Spanhemius, Wheler, Pellerinus, Eckhelius referunt. Supersedeo pluribus exemplis. Res contestata experientia. Causa latet. Et latere quasdam remotissimi ævi peristases quid mirum? Id potius mirum videri debet esse tam multa, quamvis densissima duorum triumve millium annorum involuta caligine,

q) Rec. T. III. pl. xcii. n. 3.

TABVLA

VII.

N. 5.

ne, quorum nihilo minus causas rationesque hodie
nitide ac eleganter Numismatologi expedient

Z A C Y N T H V S.

Caput Apollinis laureatum.) (za. Tripus.

ARG. III.

* * *

za. Δ - Tripus.) (Lyra.

AER. III.

* * *

Dianæ protome cum pharetra a tergo.) (za.
Pharetra intra coronam lauream.

AER. III.

Omnis primo a parvitate gratia; vix namque
lentis magnitudinem superat. Similes comperti, sed
mole differunt, tripodemque corona laurea cingunt,
quam hujus numuli angustiae non ferebant.

Se-

Secundus præter initiale Zacinthi nomen offert literam Δ aliamque fugientem; quoad reliqua ei convenit cum altero Arigoniano. r) Forte legendum $\Delta\iota\omega\nu\sigma$, cuius nomen prescribitur in alio, ut arbitror, hujus insulæ numo argenteo majoris formæ, quem editor Musei Pembrok Dionis Siciliæ regis esse putabat. s)

Tertius qui memoretur, non indignus videbatur ob pharetram a tergo Dianæ, quæ characteristica deæ nota in ectypo Pelleriniano t) extrita fuerit. Et jure montium custos, nemorumque virgo in hac insula colebatur, quam silvosam perhibent. Homerus: u)

$\Delta\lambda\iota\chi\iota\tau\epsilon$, $\Sigma\alpha\mu\eta\tau\epsilon$, καὶ ὑλεστσα $\zeta\alpha\kappa\omega\theta\sigma$.

Dulichiumque, Sameque, & nemorosa Zacinthus.
& Virgilius: x)

Jam medio adparet fluctu nemorosa Zacinthus.

Ea insula prisco & nostro ævo celebris. Nunc Venetis obnoxia est nomine Zante. Inter varios ejus proventus præcipue bitumen laudant Dioscorides,

G g 2

Vi-

r) T. 23. n. 229. s) P. 2. T. 78. t) Rec. T. III. pl. xciiii. n. 4. u) Odyss. L. ix. v. 24. x) Æneid. L. iii. v. 270.

T A B V L A
VII.

Vitruvius, & Plinius. Ejus colligendi modum descripsit Herodotus.

M E S S E N E

R E G I O E T V R B S.

Caput laureatum Jovis. X Literæ ME intermedio tripode.

AER. III.

Methones , urbis Messeniæ , incessit suspicio. At terruit, in ejus pecunia constanter legi μοθωναιων, nunquam μεθωναιων. Quare posthabita Methone Messeniam prætuli , quamquam alias ejus regionis & urbis cognominis monetæ literas ME monogrammate colligent. Similes argenteos, variis magistratibus inscriptos, Pellerinii thesaurus continet. y) Antica parte Juppiter Ithomata cernitur, ad quem aversæ quoque tripus referri debet , de qua re Pausanias in Messenicis,

LA-

y) Rec. T. I. pl. XVIII. n. 5. & 6.

L A C O N I A.

TABVLA

VII.

N. 6.

L A C E D A E M O N.

ΛΙΧΑΣ. Caput imberbe. Χ ΛΑ. & duæ siglæ.
 Caput muliebre detritum : omnia intra coronam.

AER. II.

Haud exiguam inde laudem Spartiatæ merentur , quod civium de patria bene meritorum memoriā in publica moneta renovaverint. Lycurgi nomen vultumque centies in Spartana pecunia videris. Nunc & Licham tenemus Pausaniæ z) ac Herodoto a) celebratum , qui magno suo periculo & mira sagacitate Orestis offa in patriam retulit , e quibus Lace-dæmonis Tegeæque Arcadiæ fatum pependit. Rem omnem Herodoti verbis narrabo sed latinis tantum , quia locus prolixior. „ Cum semper in bello a Tegeatis superarentur, (Lacedæmonii) missis Delphos consūltoribus oraculum sunt sciscitati, quemnam deorum placarent , ut Tegeatarum victores existerent. His Pythia respondit , id fore, si offa Orestis filii Aga-

G g 3

mem-

z) Lacon. p. 210. a) Lib. I. p. 26. Ed. Gronov.

TABVLA

VII.

N. 6.

memnonis referrent. Ejus cum loculum invenire ne-
quirent, rursus ad deum mittunt de loco sciscitatum,
in quo situs Orestes esset. Hæc nunciūs interroganti-
bus ita Pythia inquit:

Est quædam Arcadiæ Tegea in regione patente.
Hic duo flant venti vi pervehemente coacti,
Forma hostis formæ, & noxæ superindita noxa.
Hic Agamemnonides terra ominiparente tenetur,
Quo tu sublato Tegeæ sperabere victor.

Ubi hæc quoque audierunt Lacedæmonii, nihi-
lo minus inventione frustrati sunt omnia disquirentes,
donec Liches unus Spartiarum eorum, qui bene me-
riti vocantur, comperit fortuna pariter atque soler-
tia usus. Nam cum hoc tempore cum Tegeatis jus
commercii esset, & iste in ærarium officinam venis-
set, intuebatur mirabundus ferrum dum procudeba-
tur. Quo in spectaculo admirari eum animadvertisens
faber ærarius, intermisso opere, certe magis o La-
con hospes, inquit, admirarere, si idem, quod ego,
tu noxes, qui tantopere admiraris ferri opificium. In-
hac enim corte puteum facere cum vellem, fodiens
incidi in locum septem cubitorum; & quia incredulus
eram

eram omnino fuisse majores, quam nunc sunt homines, aperui eum, & vidi cadaver ejusdem cum loculo longitudinis, quam ubi mensus sum, iterum obrui. Hæc illo referente quæ viderat, Liches considerans conjectabat hunc ex oraculo esse Orestem, hac utens conjectura: duos quidem quos cernebat fabri ærarii folles, totidem comperit esse ventos; incudem vero & malleum, formam & formæ repercussionem; ferrum vero quod cuderetur, noxam superinditam noxæ, hac ratione id conjiciens quod in noxam hominis ferrum inventum sit. Hæc itaque cum conjectavisset, Spartam regressus rem omnem Lacedæmoniis refert. Illi ex composito & ficto sermone hominem judicio adgredientes exilio damnant. Qui Tegeam profectus, & calamitatem suam referens fabro ærario, conducebat ab eo detrectante elocare cortem. Verum aliquanto post ubi persuasit, ibi domum habuit. Sic effuso sepulcro ossa collegit, eaque portans Spartam rediit. Quo ex tempore quoties se invicem experti sunt, longe superiores bello existere Lacedæmonii.,

De aversæ partis imagine decidere quidquam vereor, quod maximam partem extrita sit.

...NΔPOC

TABULA

VII.

N. 7.

* * *

... ΝΔPOC literis fugientibus. Caput laureatum.
 Η ΑΑ. Mulier succincta s. haftæ innititur: ad pedes
 canis, in area monogramma; omnia intra coronam
 lauream.

AER. II.

Hujus numismatis exemplum dedit Cl. Eckhel,
 b) sed petitum e moneta Ill. Marchionis Savorgnani,
 quam edax tempus vehementer adrosit. Hinc illæ
 conjecturæ parum firmæ de arguento partis averfæ.
 Viro erudito mulier objicitur induta veste ad talos
 deflua, lugentisque more manum attollens, quam Philo-
 noen potius, Timandræ ac Helenæ famosæ sororem
 suspicatur, quam Dianam. Enimvero in hoc numo
 dea manifeste succingitur, & sinistra sublata tenet ha-
 ftam. Quid igitur? Dianam nempe præ Philonoe
 adopto? Imo neutram, sed Britomartin, de qua sic
 fere Mythologi.

Erat Britomartis Jovis & Charmes filia, tota
 currendi venandique studio dedita, ideoque Dianæ tam
 cara, ut suo contubernio dignam reputaret. Minois
 Cre-

b) Num. vet. T. VIII. n. 25.

TABVL
VII.
N. 7.

Cretenium regis amores fugiens narratur in mare præcipitem se dedisse. Verum incidens in retia, captandis piscibus extenta, servatur a piscatoribus. Mox a Diana immortalis facta, atque a Cretenibus Dictynnae nomine culta est, nam δίκυνα retia vocant. Conferat, qui volet, Callymachum, c) Antonium Liberalem d) & Diodorum Siculum, e) qui fabulam aliquantum variant, ut solent mythologi variare. Sunt, qui Dictynnam cum Diana confundant; sed hi reprehensi a Diodoro Siculo, f) nec injuria. In fœdere, quod Latii ac Oluntii Cretæ populi percusserunt, g) utrique jurant και ταν λατων, κ' αρτεμιν, κ' αρεα, και ταν αφροδιταν, και ταν ελευσιναν, και ταν βειτομαρτιν ubi geminæ deæ perspicue discernuntur. Fuisse Dictynnam summis in Creta honoribus adfædam, in vulgus notum. Polyrhenii præter fanum etiam numos argenteos ei consecrarunt, qui una parte ejus protomen, altera piscatorem exhibit instructum virga piscatoria. b) His præmissis jam proprius ad rem. Pellerinius eximum Cydoniatarum in Creta numum argenteum primæ magnitudinis edidit, i) qui aversæ typo a nostro nihil dif-

c) Hymno in Dianam. d) Metam. c. XL. e) Hist. L. V.
f) L. c. g) Chishull Ant. Asiat. p. 134. h) Khell. Adp. alt.
ad Gesen. p. 113. i) Rec. T. I. pl. xcix. n. 35.

TABVL^A

VII.

N. 7.

differt, præterquam urbis nomine. Nullatenus Dia-
 nam, sed Dictynnam in illo repræsentari, tanto mi-
 nus dubito, quod Dictynnæ fabula peracta fertur in
 terra Cydoniate. Inde vero ejus cultum ad vicinos
 Lacedæmonios commigrasse, proclivis est argumen-
 tatio. Ait Strabo: *k) της μεν τοι κυδωνιας ορος εστι,*
εν ω δεξον εστιν, ου δικλαιον, αλλα δικλινιον κυδωνια δ'
επι θαλαττη μεν ιδευται, βλεπόσα περος την λακωνικην
 „Apud Cydoniam est mons Tityrus, in quo templum,
 non Dictæum sed Dictynnæum. Cydonia vero ad
 mare sita est, Laconiam respiciens.„ Erat ergo Di-
 cbynna maxima reverentia, & templum apud Cydonia-
 tas. Erant Cydoniatæ prope mare e regione La-
 conum. Quid intellectu facilius? Quid veritati con-
 formius, quam ad hos ab illis Nymphæ cultum trans-
 fretasse, haud multo mari inter utrosque interjecto?
 At inquires, non illud agitur, qua forte via, sed
 utrum revera fuerit Britomartis religio apud Sparta-
 nos recepta. Id nempe demonstrandum, ni denuo
 Nympham periclitari velim. Id vero tam facile con-
 ficiam, quam vulpes pirum comedet. Pausanias de-
 scriptione Spartæ *l)* sic habet: *επανελθόσι δε οπισθ*
περος

k) L. x. p. 734. *l)* Lacon. p. 240.

TABVL^A
VII.
N. 7.

πέος την λεσχὴν εστὶν αἰτεμίδος ισωρας ἱερού, επονομάζεται
δὲ αυτὴν καὶ λιμναῖκην, γεταν ἡκα αἰτεμίν, βειτομαξτὶν δὲ
την κεντῶν „ Leschen autem redeuntibus occurrit
Dianæ Isoræ templum, quam vero & Limnæam vo-
cant. Non est illa quidem Diana, sed Britomartis
Cretenium., En locum tam idoneum rei nostræ, ut
nihil magis. Tenemus Britomartin Spartæ cultam,
imo templo honoratam; & cum disertis verbis a Dia-
na alia dicitur, nonne patet ad similitudinem Dianæ
in eo templo exhibitam fuisse, adeoque talem, qua-
lem Spartæ numi præferunt? Ecquid enim opus erat
tam sollicite monere, non Dianam illam esse, sed
Cretenium Britomartin, ni Dianam simulasset, nimi-
rum veste succinēta, & cane ad pedes adblandiente?
Et fortassis eo habitu jam Dædalus eam expresserit
in ligneo illo simulacro, quod Olunte in Creta serva-
tum Pausanias refert. m) Norunt Eruditi, deorum
dearumque imagines a monetariis plerumque e statuis
fuisse mutuatas. His proinde ductus rationibus ne-
que Philonoës, neque Dianæ iras pertimesco, si re-
pudiata utraque cum Britomarte seu Dictynna dexte-
ram jungam.

H h 2

Ex

m) Bæot. p. 793.

TABULA
VII.
N. 7.

Ex altera numi parte Timandræ, cuius supra meminimus, agnoscit vultum & nomen Eckhelius. In meo numo quamvis nomen laboret, tamen penultima litera potius o, quam a videtur.

M A L E A?

N. 8. Litera prægrandis M, intra cujus crura sertum.
)(Avicula volitans.

AER. III.

Argentei tales cum variis magistratibus e Begero & Pellerinio noti. Æreus nondum cuiquam vi-sus. Erat Malea Laconiaæ promontorium, formida-tum nautis, quod esset naufragiis infame. Credide-rim & antiquarios fecisse naufragium, qui periculoſo huic loco incautius accedere, prædictosque numos in-ferre funt ausi. Non immorabor tamen recensendis argumentis, quæ hos numos suadent alio traducen-dos, nec quo pertineant, præfiniam; has enim partes mox, ut arbitror, exequetur Rev. Dom. Eck-hel, quo monente inhospita Maleæ faxa fugi.

CRE-

C R E T A.
L Y T T V S.T A B V L A
VII.
N. 9.

Λ.. τι antiquissimis literis. Caput apri. Χ Avis volans.

AER. III.

Lyttus urbs potens, quæ aduersus omnem populum Cretensem aliquamdiu bellum sustinuit. Postea inopinato a Cnossiis deleta, hominumque oculis est erepta. Polybius *n*) ejus laudes paucis comprehendit. „ Lyttus, inquit, colonia Lacedæmoniorum erat & cognatione illi juncta, omnium Cretæ urbium antiquissima, civium educatrix, qui fine controversia ceteris Cretenibus semper præstabant. „ Ejus numeri rari: hic anecdota, nec spectatis literarum formis & fabrica, recentior vetustis illis ejusdem urbis argenteis, in quibus aper & aquila conversantur. Eorum interpretem Begerus agit Thesrauro Brandenburgico. *o*)

H h 3

PO-

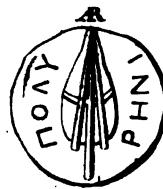
n) Hist. L. IV. c. 54. *o*) Tom. III. p. 43.

TABVL**VII.****N. 10.****POLYRRHENIVM.**

πολτ. Typus incognitus. $\lambda\kappa$ Caput bovis.

AER. III.

Polyrrheniorum numis laus est a raritate, æreis maxime. Præfens vetustissimus, nec usquam editus. De signo anticæ partis, quod alias taurino capiti plerumque subjicitur, non liquet. Jac. de Wilde sacrum cultrum existimat, Begerus sagittam. Causa dissidii formæ varietas. Crederes in meo numo frumenti granum exhiberi. Sed diversa rursus figura, nitidius tamen quam alias, effingitur apud Pellerinum p) in argentea moneta, cuius averiam non sine causa Le-
torum oculis propono.

Video filamenta & quosdam veluti funiculos nescio cui machinæ illigatos, qui cultro Wildiano, Bege-

p) Rec. T. III. pl. c. n. 49.

gerianæque sagittæ, aut hastæ ferro parum apte convenient. Quid si foret piscatorium instrumentum, firmandis adligandisque retibus idoneum? Quippe retium aliquam speciem funiculi illi objicere videntur. Jam nota est Dictynnæ retibus servatæ fabula ex iis, quæ supra differimus ad numum Spartæ, ubi simul animadversum, eam fabulam a Polyrrheniis reapse in ære publico fuisse consecratam. Sed nolim diutius infistere conjecturæ, cui parum ipse tribuo. Vittas, quibus alii numi Polyrrhenium bovem exornant, noster excusfit. Literæ punctis finiuntur, ut in ære Syriæ Parthiæque regum.

T A B V L A
VII.
N. 10.

R H I T H Y M N A.

Galeatum Palladis caput; cui nescio quid reti simile imminet.)(Duo delphini, quos inter vestigium literæ P.

N. 11.

AER. III.

Cretense ingenium adeo manifeste prodidit hoc nomismation, ut ejus natale solum primo conspectu tenerem. Artificium, galeatum Palladis caput, gemini delphini, omnia Cretam olebant. Majoris molis erat statuere, cuinam e centum urbibus, quibus an-

TABVL^A

VII.

N. II.

antiquitus ea insula habitabatur , is nūmus competeret. Pallas & delphines nihil opis ferebant ; nam hi typi compluribus Cretæ oppidis communes. Omnis proinde spes in solitaria litera p nitebatur , quam inter delphines medium hic numus fere penitus exstinctam , contra vero illæsam ostendit similis alter , quem Khel- lius ignotorum in classem redegit. q) Occurrabant Cretenses urbes a Rho auspicantes : Rhaucus , Rha- mnus , Rhytium , mediterraneæ omnes ; e maritimis Rhithymna , quo delphines pellicere videbantur , testes maritimi situs. Et substitutum hac in urbe quietus , nisi molesti Rhaucii fuissent iisdem usi piscibus in ære suo , r) quamvis auctore Stephano in mediterraneis positi. Tandem feliciter evenit , ut in alterum ex utraque parte similem numum inciderem ab Arigonio pariter inter dubios ablegatum , s) qui non jam primam urbis literam p , sed primas syllabas ριογ , nempe retrorsum scriptas , delphinis interponit. Mox omnis difficultas evanuit. ριογ , non ριογ legendum , confessim patuit , quod Rhithymnæ memoria , ut prædixi , alioquin animo jam alte infudit. Præterea experientia doctus probe noveram , sæpe ο ab o in ære vetere difficulter discerni , sive puncto illo medio non

ex-

q) Adp. alt. ad Gesn. T. IV. n. 2. r) Rec. T. III. pl. c. n. 54.

s) Tab. VIII. n. 7.

expresso fallente typario, sive detrito injuriis temporum. Juvabat ipse retrogradus scribendi ordo Cretensibus perquam familiaris, uti Gortyniis, Eleuther næis, Lyttiis, Priansiis, Rhauciis, Sybriiis, Phæstiis. Itaque de trium simul numorum patria reperta magnopere delectabar, eo magis quod primus Rhithymnæ numos e tenebris protraherem. Verum hanc gloriam præripuit Cl. Eckhel exhibito numo Thesauri Cæfarei cum luculenta epigraphe ΡΙΘΥ; t) id quod tantum abest, ut ægre feram, ut potius mirifice gaudem, eo numo plene firmari, quæ modo differui de patria tam nostræ monetæ, quam Khellianæ & Argonianæ, quæ perspicacem Eckhelium fugiebant.

TABVL^A
VII.
N. II.

CYCLADES INS.

CYTHNVS.

Caput imberbe.)^{t)} κυ. Columba volans.

N. 12.

AER. III.

E Cretico mari in *Ægæum* devolvimur ductore columba, quæ in *Ægæi* maris insulis typus obvius est. Ancoram in Cythno, una Cycladum figo, quo
li-

t) T. x. n. 9.

TABVLA literæ κυ invitant. Neque Cydonia Cretæ me re-
VII. trahit, quæ & ipsa solis literis κυ non raro nomen
N. 12. suum adnunciat. Vidi noctuas in ejus certis numis,
 columbas haetenus nullas. Imo vero in universæ Cre-
 tæ pecunia vix, aut certe perraro deprehenderis hoc
 genus avium, tanto frequentius aquilas, quæ facile
 dignoscuntur ex unguibus, rostroque adunco. Quam
 ob rem Cythniis & præsentem numum adjudico, &
 alium non multo dissimilem, cui inter incognitos Pel-
 lerinius locum dedit. *u)* Stephanus Byzantius ait:
 κρηνος απε κυθνια κλισαντος,, Cythnus a Cythno con-
 ditore., Probabile, hujus conditoris imaginem anti-
 ca parte spectari. Idem auctor Cythnios cæeos, &
 Cythnios pictores commendat; *x)* ac Eustathius *y)*
 nominatim vocat Cydiam quemdam, pictorem cele-
 brem ex hac insula oriundum. At multo celebrior eva-
 sit gravissimis calamitatibus, quibus ab Amphitryone
 vexata est tam atrociter, ut proverbio locus fuerit:
 κυθνωδεις συμφοραι Cythniae calamitates.

S I P · H N V S.

Apollinis laureatum caput. Χ απολ. Avis vo-
 lans.

AER. III.
Co-

u) Rec. T. III. pl. cxviii. n. 3. *x)* in voce κυρνος. *y)* Ad
 Dionysii Perieg. v. 526.

* * *

TABVLA
VII.
N. 13.

Columba volans : ad oram numi inversum Σ Δ
Eadem & avis & litera.

ARG. III.

Siphnus auri argentique fœcunda , tamque valida , ut ex insulis Archipelagi sola cum Seripho & Melo ausa fuerit aquam & terram Persis potentibus negare. Ejus numi copiosi tam argentei , quam ærei. το ΑΠΟΛ Αpolloniam interpretarer ejus nominis in Siphno urbem , 2) nisi obsisterent simillimi numi , qui ΑΙΝΙ. ΟΛΤΜΠΙΔ. ΛΛΕΞΑΝΔ inscribunt , magistratum certa nomina , unde secundum analogiam consequitur , eundem sub decurtato vocabulo ΑΠΟΛ latere sensum. Literæ ΣΙ , primæ ΣΙΦΝΙΩΝ , quas hujusmodi numi alias juxta volucrem collocant , in nostro fuerint per ætatem extritæ. Apollinis cultum aperte profitentur & hi numi , & urbs Siphniorum Apollonia , sic dicta sine dubio in Apollinis honorem. Fuit nihilo minus tempus , quo ejus iras ingenti damno suo provocare. Jusserat Apollo de metallorum proventibus sibi decimas offerri. Illi dictis aliquamdiu parent ; sed nimio retinendæ pecuniæ studio correpti ab ea religione desciscunt. Extemplo poena secuta. Nam ira-

I i 2

tus

2) Stephanus in ΑΠΟΛΛΩΝΙΑ.

TABVLA
VII.
N. 13. *tus deus illuviem maris induxit, metallaque eorum subvertit, uti narrat Pausanias. a)*

Alterum nūmum tenuissimæ argenteæ laminæ iisdem attribui, quod aliam non reperi urbem vel insulam, cui aptius conveniat. Begerus similem, sed avibus in contrariam partem volantibus promulgavit, b) propendetque in Maleam, ex aquilæ volatu auguratus Jovem Malæum, de quo Stephanus. At enim timeo periculosum illud Laconiæ promontorium, neque aquilas agnosco sed columbas, Ægæis insularibus solennem typum. Siphnum quidem litera Σ , quæ margini inhæret, non obscure notat. Possis & Seriphum suspicari, ni certi ejus numi forent omnes majoris formæ. Alioqui parum interest, hanc illamve præferas. Nam pridem observatum est Eruditis, Seriphiorum numos a Siphniis fuisse cūsos ex quacumque demum pactione aut foedere. Celebrata Siphnus a ditissimis metallorum fodinis. Contra vero Seriphus tenuis, abjecta, exulum pœnis non secus ac Gyros destinata, auri argentique inops, oīnnis fere scopus, unde Tacito eleganter saxum Seriphium vocatur. Quis credit tam humilem insulam feruisse tantæ ma-

a) Phoc. p. 823. b) Thes. Brand. T. I. p. 440.

magnitudinis argentea numismata, cujusmodi ea sunt, quæ initialem ejus syllabam ΣΕ offerunt? Quid quod utriusque insulæ moneta sese ita exæquet, siue typos consideres, siue inscriptionis modum, siue formam & molem, ut omnes non solum eodem loco fabricatos jures, sed eodem malleo?

TABVLA
VII.
N. 13.

T E N V S.

Caput laureatum, cornutum, imberbe: in area botrus incusus. Χ. ΤΗΝΙΩΝ. Neptunus stans d. tenet tridentem, sinistram lateri imponit: ad pedes delphinus.

AER. III.

Differt ab iis, quos Geßneri & Pellerinii opera continent. Sunt, qui Jovem Ammonem adversa parte suspiciant. Mihi potior videtur eorum sententia, qui aut Tenum heroem, aut Bacchum exhiberi censem. Et faciunt pro Baccho pulcra juventus, & cornu, & botrus alias ex aversa conspicuus, incusus pone caput in præsente moneta. De Neptuni in Teno cultu ac templo magnifico Strabo, aliique. Nunc Tine vocatur, vino hodieum nobilis, cuius plus quam viginti genera producit, optimæ indolis omnia. Indigenas Græcorum insularium ele-

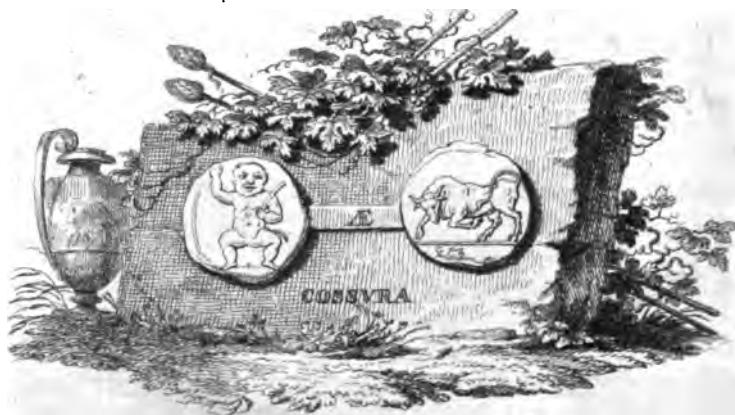
Ii 3

gan-

TABVL^A VII. gantissimos, vafermosque laudat Baro Riedesel,
non minus eruditio[n]is laude, quam claritate generis
illustris.

Sed peregrinatum est satis. Inter Græcos tam
politos, & quod homini Germano non potest non
esse jucundissimum, in insula tam multiplicis, genero-
sique vini feraci quis male mihi vertat, si tandem mul-
tis itineribus fessus aliquamdiu subsistam? Hic igitur
juvat non nihil genio indulgere, ratemque reficere.
Mox ingens iterabimus æquor, Asiamque petemus,
si modo vitam & vires dederint Superi.

F I N I S.

O B S E R V A T I O N E S

IN DVOS NVMOS, QVORVM ALTER OPVSCVL
FRONTEM ORNAT, ALTER FINEM.

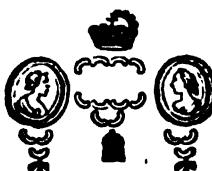
Utriusque numi copia mihi facta est, posteaquam pars major opusculi jam fuit ad umbilicum deducta. Cum tamen silentio non omnino prætereundos existimarem, eorum ectypa vi sum est iis inserere locis; quæ solent alias inania explere ornamenta. Prior literas P. S. S. C. vultumque Augusti potius, quam Tiberii offert, aversa parte Pontificalem Apicem, & L. CAEL. CLEM. Reliqua inscriptionis pars ævo cessit. Si urbem requiras ejus numuli natalem, illud antiquis solenne usurpandum N. L. si regionem, in promtu est sententia. Nisi enim omnia me fallunt, in Hispania domesticus est, cuius regionis Coloniæ Romanæ, Julia Traducta, Corduba, Acci, aliquæque frequenter Augusti effigiem, ac in aversa Apicem, seu Al bogalerum exprimunt, quo symbolo Pontificatus Maximi honorem Augusto gratulabantur. Ad hæc Duumviri CLEMens, cuius hic numus meminit, & TIBerius FLAVus, quem ei sociat alter haud multum dissimilis numus in Morellii Thesauro Imperatorum Romanorum, compluribus Cæsareæ Augustæ, celebris in Hispania coloniæ, monetis inscribuntur, cuiusmodi Florezius edidit. (Medallas de las Colonias de Espanna Tom. I. Tab. IX. n. 10. 12. 13. Tab. VI. n. 1. 4. & Tab. VII. n. 9.) Quid quod fabrica Hispaniæ faveat? Itaque de regione jam satis certo constat: urbem eruendam relinquimus ætati, quæ plures id genus numos in apricum proferet, quorum ope & comparatione dijudicare licebit denique, sitne revera pro Cæsarea Augusta consistendum, vel pro alia Hispaniæ urbe. De sensu literarum P. S. S. C. consulendi Perizonius (de num. Consul. p. 276.) Vaillantius (de Coloniis p. 48. & 90.) & acris ejus adversarius Havercampus. (in Morellii Thesauro Fam. Rom. p. 249.) Posterior Perizonium secutus dictas literas interpretatur: Pecunia

nia Signata Senatus Consulto , numosque iis notatos sub Livæ sedentis , vel Rœmæ stantis imagine , conjectat Uticæ in Afri- ca flatos.

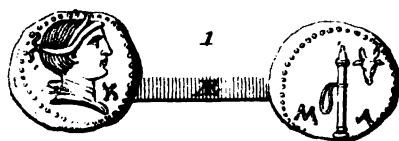
Alteri numo spectata priore parte similes pridem cogniti ; sed hi Phœnicias , seu verius Punicas literas intra coronam lauream offerunt , qua parte taurus in meo procumbit. Ejusmodi inter Phœnicios Arigonius recensuit : Jacobus Barius Serpæ attribuit , (Relandi Palæstina p. 940.) Barthelemyus Hispali in Hispania. (Lettr. a M. Le Marquis Olivieri. p. 43.) Enimvero doctissimus Bayer Barthelemyi sententiam pluribus refellit (Del Alfabeto y Lengua de los Fenices p. 364.) & Cossyræ , aut certe in una ex adlitis insulis numos illos signatos autumat , eo cumprimis nomine , quod eandem omnino epigraphen Punicam , eodem literarum tam ordine quam numero , indubii Cossyræ numi præferant. Suffragantur & fertum , quod inscriptionem ambit , & metallum rubrum , & fabrica , omnia ex ingenio insularum Africi maris. Quæ cum ita sint , quin mea quoque moneta , omni destituta epigraphe , eodem spectet , negari nequit. Aversæ partis taurus , notus læti graminis armentorumque typus , parum apte quidem videtur Cossyræ competere , de qua Ovidius :

Fertilis est Melite , sterili vicina Cossyræ.

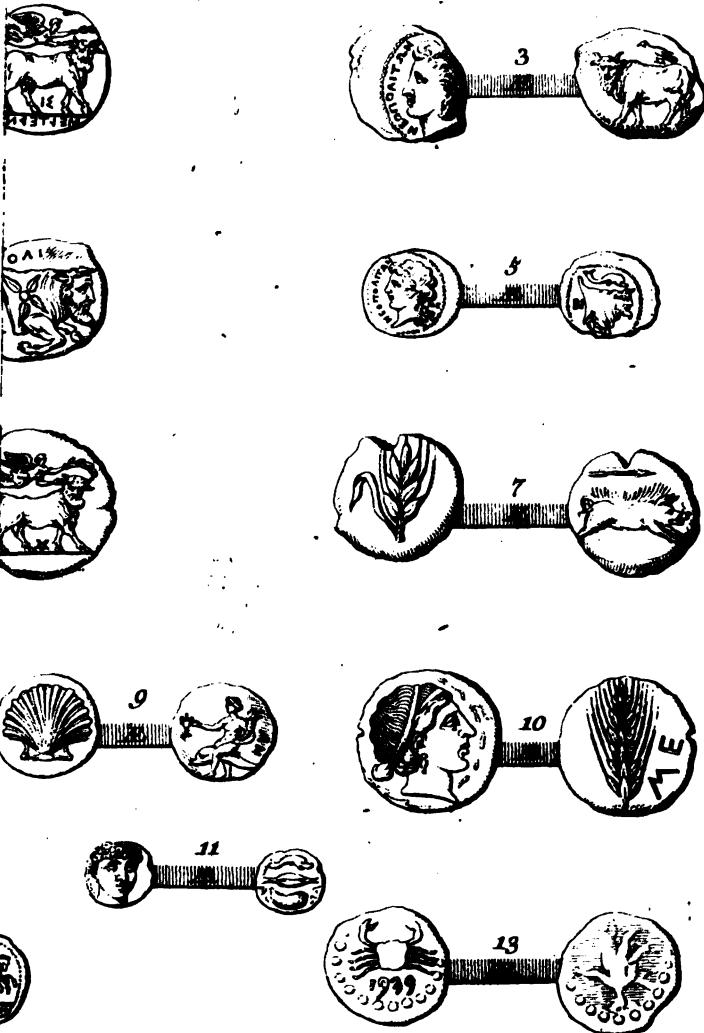
Verum & Myconus , Ægæi maris insula , ob ingratum solum male passim audivit , quo non obstante & spicas & uvæ in ære jactavit. Coisura nunc Pantalaria dicitur.

GALLIA

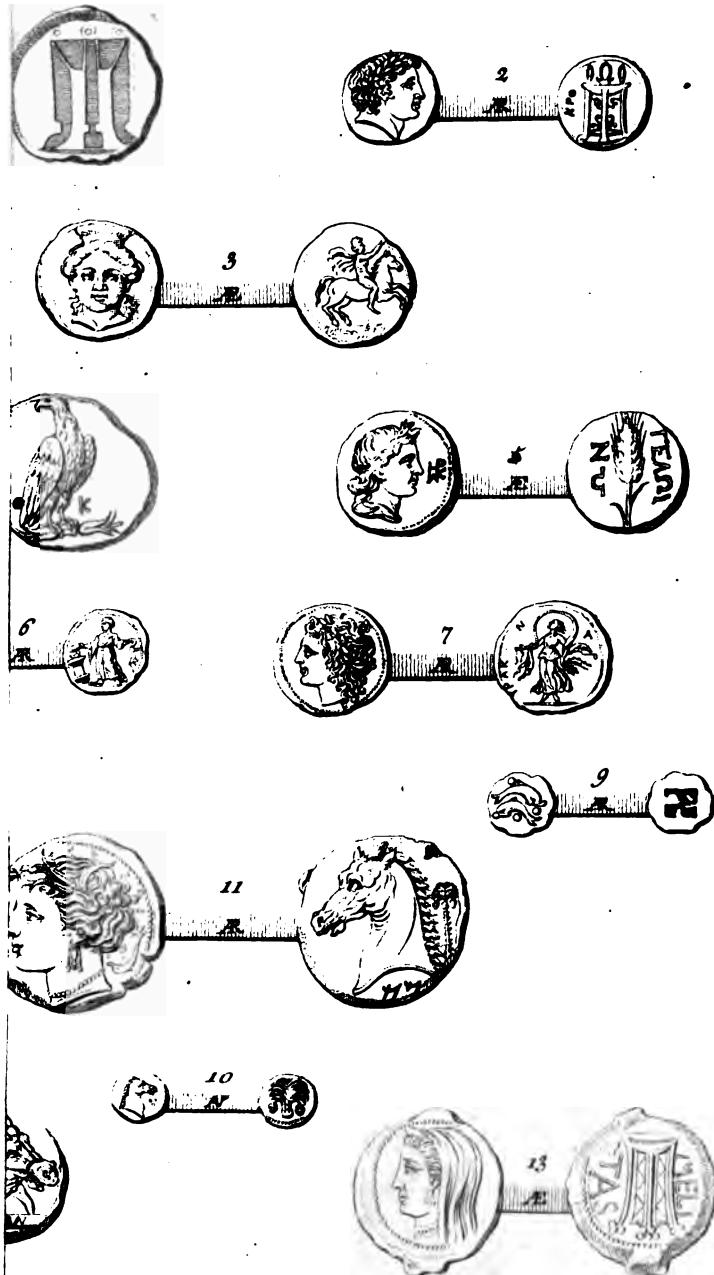

ITALIA

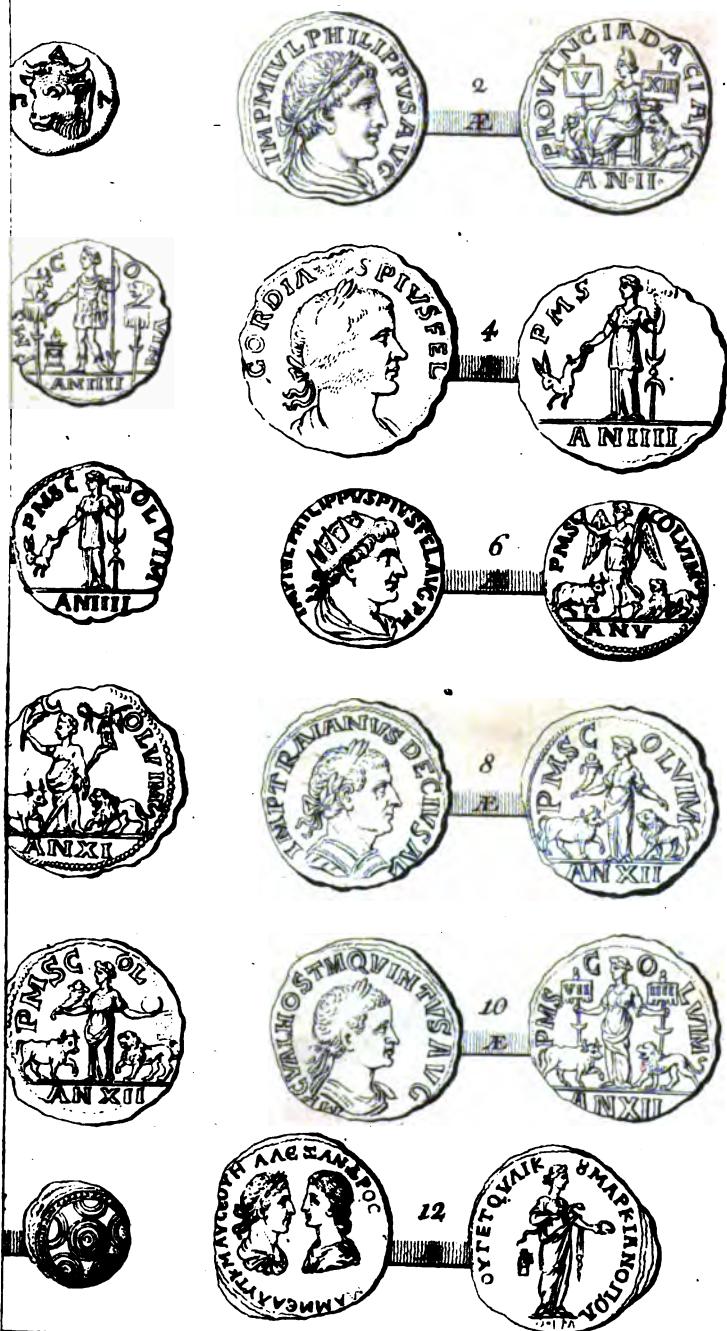

Tab. II.

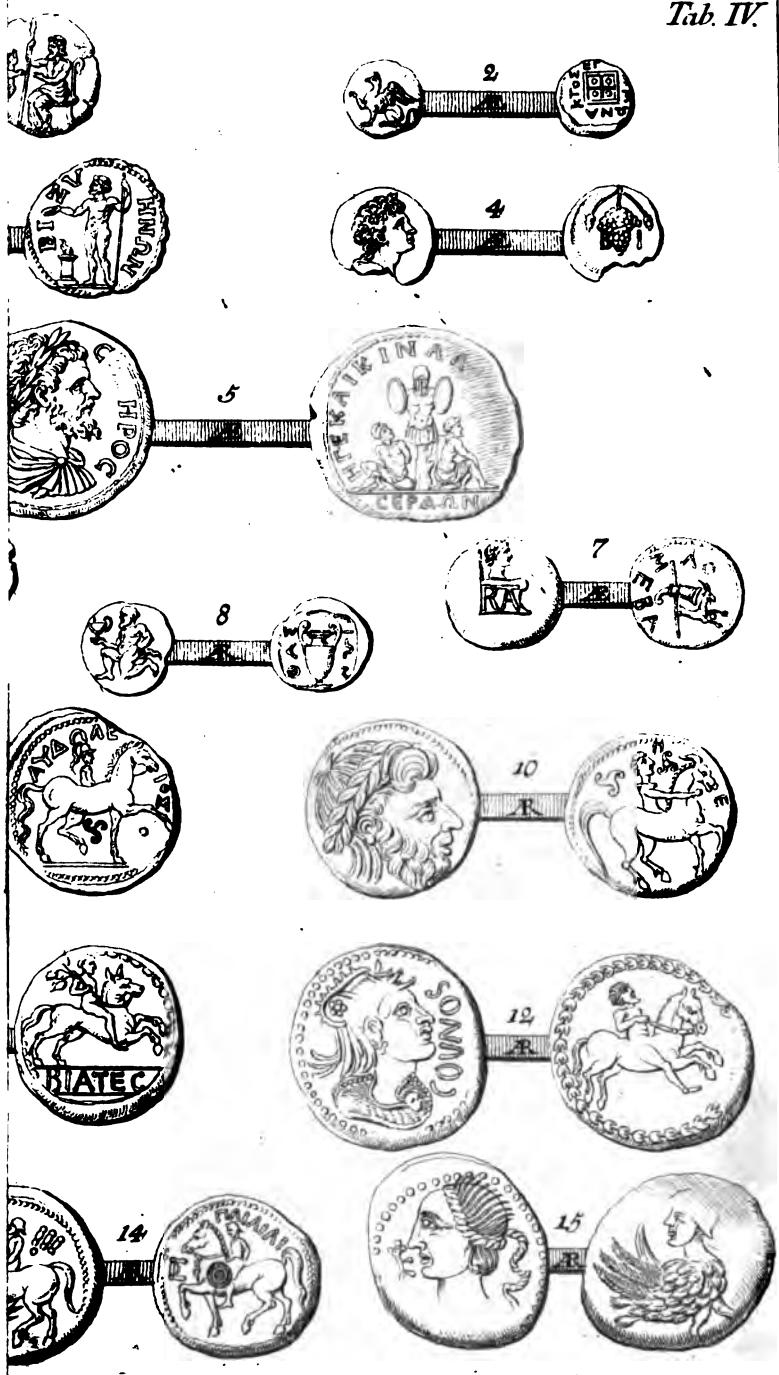
GRAECIA

Tab. III.

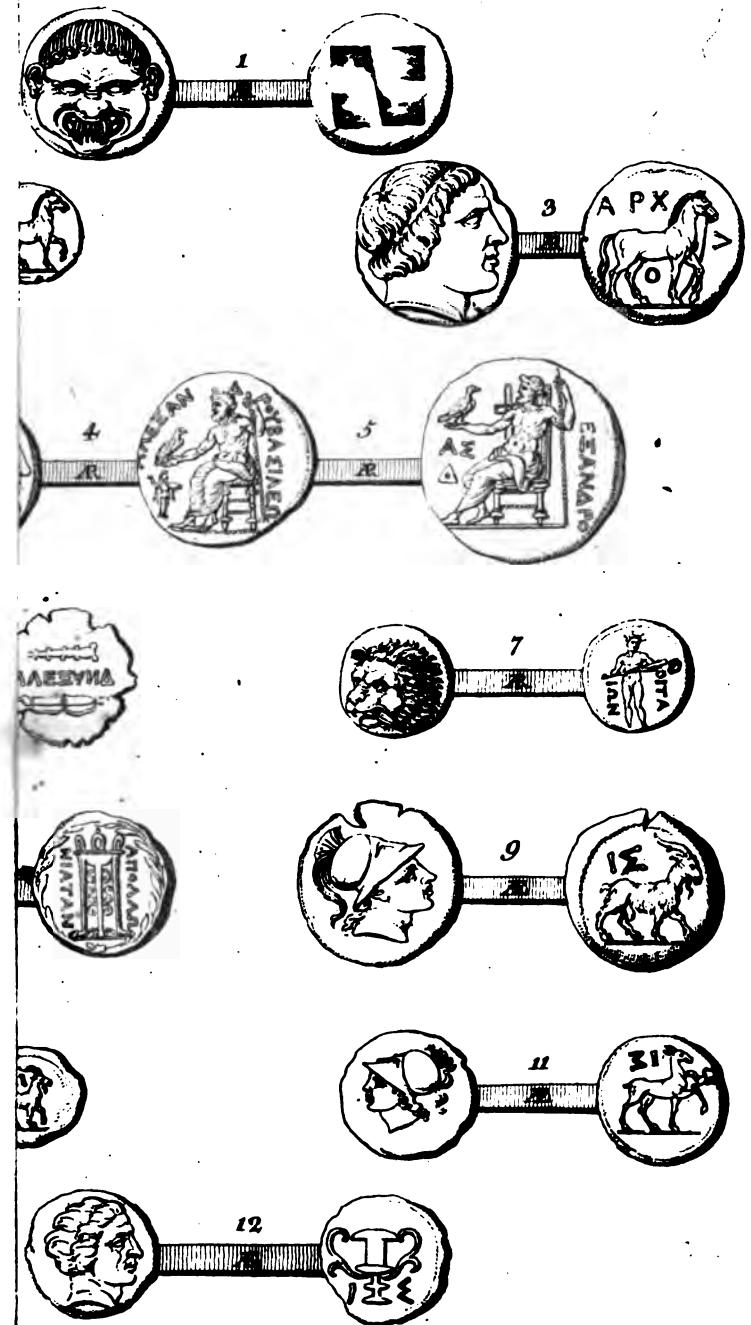

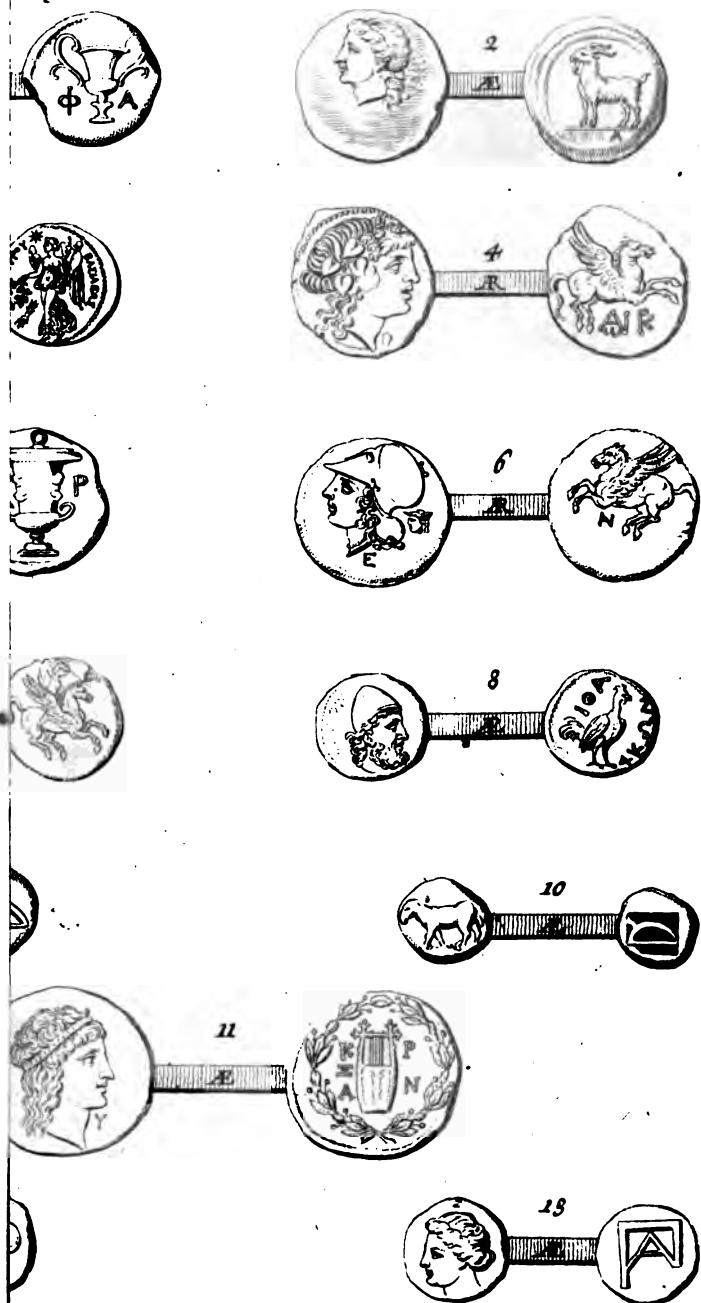
Tab. IV.

Tab. V.

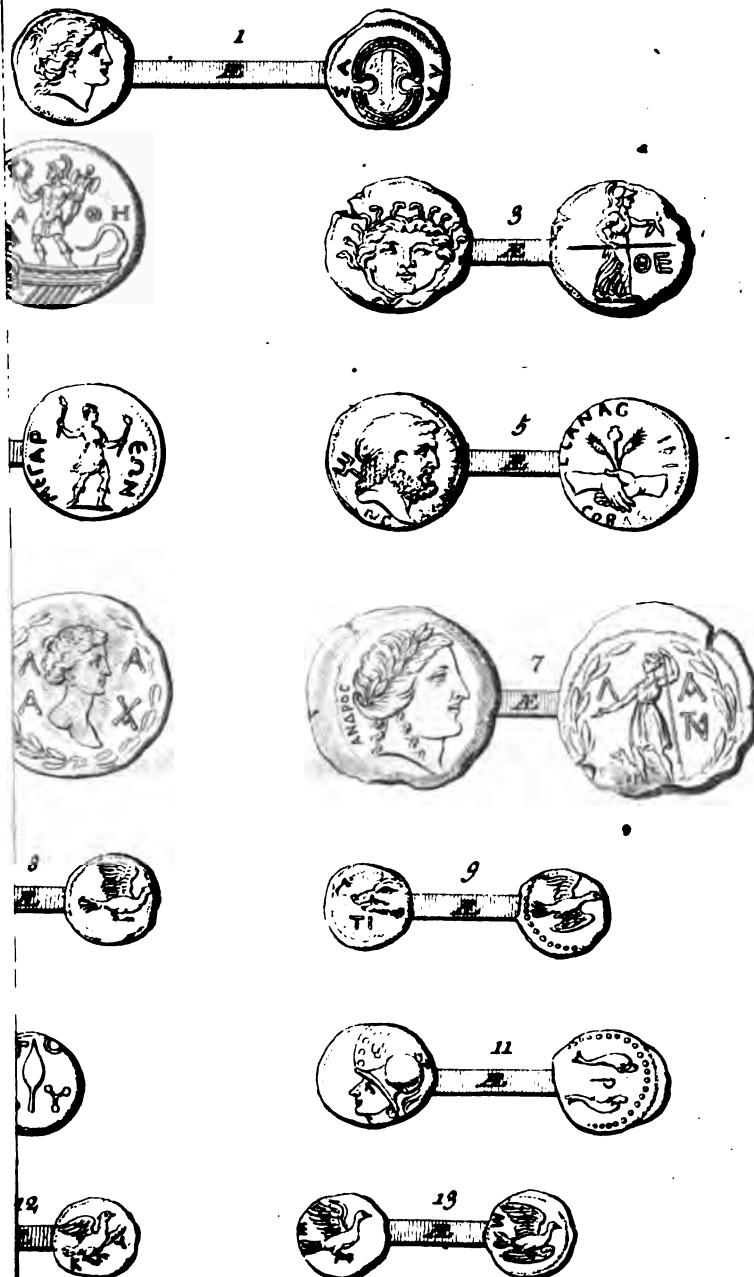

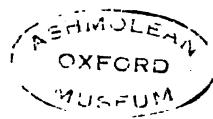
Tab VI

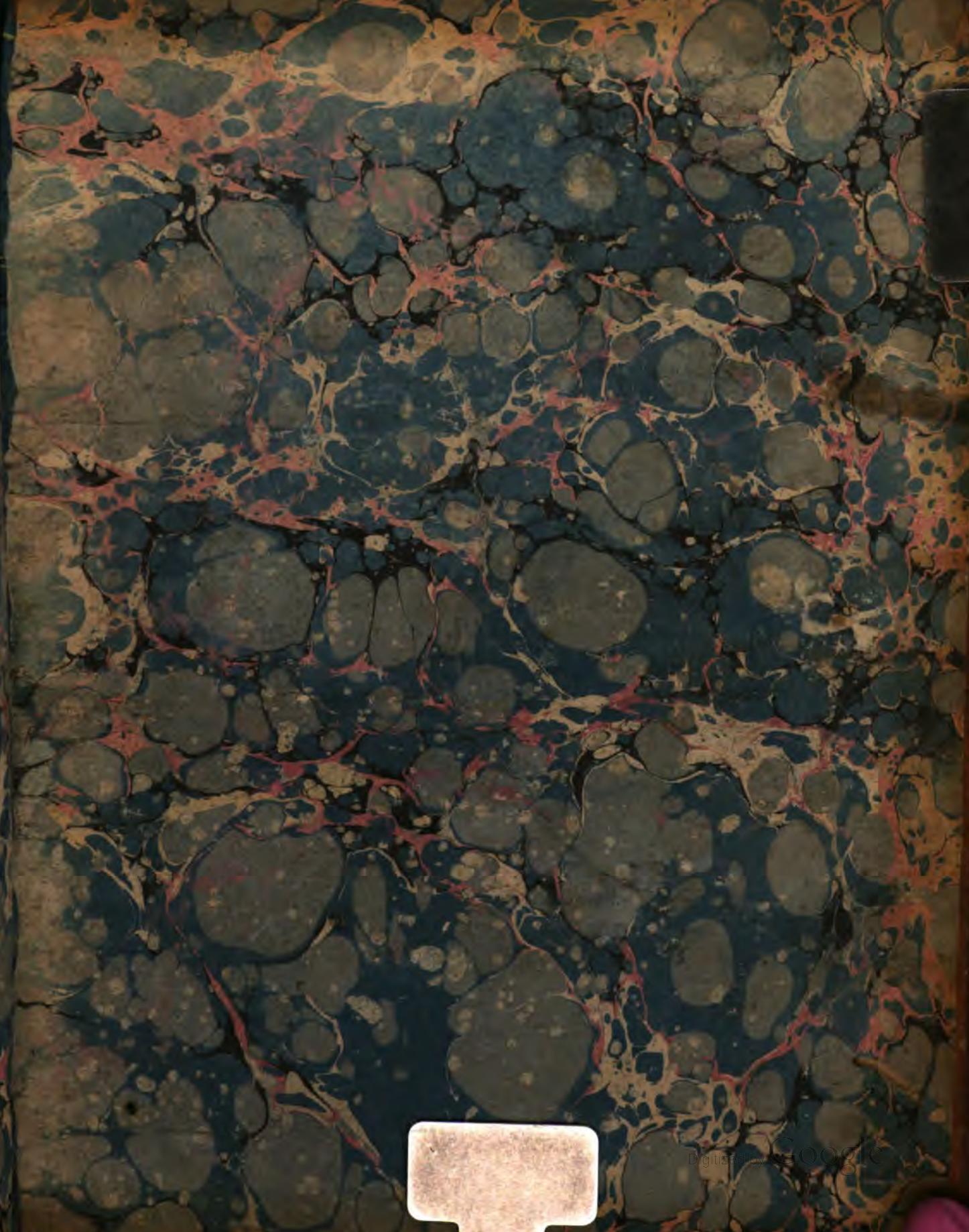

Tab. VII.

Digitized by Google

